

راهنمای بالینی پرستاری مبتنی بر شواهد

سیستم گوارش

بیان مشکل	Problem Definition
تغییرات تغذیه‌ای، دریافت تغذیه کمتر از نیاز بدن در رابطه با ناتوانی در جذب مواد غذایی.	
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
بیمار باید قادر باشد:	
۱. رژیم غذایی خود را تحمل کند و تجربه‌ای از تهوع و نفخ شکم نداشته باشد.	۱. رژیم غذایی خود را تحمل کند و تجربه‌ای از تهوع و نفخ شکم نداشته باشد.
۲. وزن در حد ایده‌آل باشد.	۲. وزن در حد ایده‌آل باشد.
توصیه‌های پرستاری	Nursing Recommendations
۱. با پزشک و متخصصین تغذیه در مورد رژیم غذایی، فراهم نمودن ۶ وعده غذا در یک روز، تهیه غذاهای خشک مثل نان تست، ذرت، و کراکرهای، تهیه غذاهای کم کربوهیدرات و نمک و چربی متوسط و پر پروتئین، همکاری کنید.	۱. با پزشک و متخصصین تغذیه در مورد رژیم غذایی، فراهم نمودن ۶ وعده غذا در یک روز، تهیه غذاهای خشک مثل نان تست، ذرت، و کراکرهای، تهیه غذاهای کم کربوهیدرات و نمک و چربی متوسط و پر پروتئین، همکاری کنید.
۲. به بیمار توصیه کنید از مصرف کربوهیدرات کنسانتره خودداری کند.	۲. به بیمار توصیه کنید از مصرف کربوهیدرات کنسانتره خودداری کند.
۳. مصرف غذاهای داغ را توصیه نکنید.	۳. مصرف غذاهای داغ را توصیه نکنید.
۴. از پودر پکتین مخلوط با آب استفاده کنید. اگر که به قدر کافی مخلوط با آب نشود بیمار ممکن است احساس خشکی در دهان را تجربه کند.	۴. از پودر پکتین مخلوط با آب استفاده کنید. اگر که به قدر کافی مخلوط با آب نشود بیمار ممکن است احساس خشکی در دهان را تجربه کند.
۵. به بیمار توصیه کنید بین وعده‌های غذایی آب استفاده کند و از نیم ساعت قبل از غذا تا یک ساعت پس از غذا، آب مصرف نکند.	۵. به بیمار توصیه کنید بین وعده‌های غذایی آب استفاده کند و از نیم ساعت قبل از غذا تا یک ساعت پس از غذا، آب مصرف نکند.
۶. از داروی آنتی کلی نرژیک ۳۰ دقیقه قبل از وعده غذایی استفاده و اثرات دارو را بررسی کنید.	۶. از داروی آنتی کلی نرژیک ۳۰ دقیقه قبل از وعده غذایی استفاده و اثرات دارو را بررسی کنید.
۷. سطح گلوکز را کنترل کنید.	۷. سطح گلوکز را کنترل کنید.
۸. جذب و دفع را هر ۸ ساعت اندازه گیری کنید.	۸. جذب و دفع را هر ۸ ساعت اندازه گیری کنید.
۹. روزانه وزن را کنترل کنید.	۹. روزانه وزن را کنترل کنید.
۱۰. پس از صرف غذا، بیمار به وضعیت خوابیده قرار گیرد.	۱۰. پس از صرف غذا، بیمار به وضعیت خوابیده قرار گیرد.
آموزش به بیمار	Patient Education
۱. در مورد اهمیت برنامه غذایی توضیح دهید و تأکید بر وعده غذایی در هر بار کم و به دفعات باشد.	۱. در مورد اهمیت برنامه غذایی توضیح دهید و تأکید بر وعده غذایی در هر بار کم و به دفعات باشد.
توضیح دهید چه غذاهایی را مصرف کند و چه غذایی برای مددجو ممنوع می‌باشد.	توضیح دهید چه غذاهایی را مصرف کند و چه غذایی برای مددجو ممنوع می‌باشد.
۲. تأکید کنید که غذا را به آرامی خورده و کاملاً بجود.	۲. تأکید کنید که غذا را به آرامی خورده و کاملاً بجود.
۳. در مورد اینکه سندرم معمولاً موقتی است و ۳-۲ هفته ادامه می‌یابد، توضیح دهید.	۳. در مورد اینکه سندرم معمولاً موقتی است و ۳-۲ هفته ادامه می‌یابد، توضیح دهید.
۴. به مددجو آموزش دهید پس از صرف غذا به سمت چپ بخوابد و خصوصاً در موقع غذا خوردن از	۴. به مددجو آموزش دهید پس از صرف غذا به سمت چپ بخوابد و خصوصاً در موقع غذا خوردن از

موقعیت‌های استرس‌زا بپرهازد.

۵. به استفاده از روش‌های آرام بخش تأکید کنید.

۶. مددجو را به پیگیری‌های مجدد تشویق کنید.

۷. برنامه غذایی پرپروتئین و کم چربی و کم کربوهیدرات تهیه کنید.

۸. بر اهمیت عدم مصرف مایعات در حین غذا خوردن تأکید کنید.

۹. تلفن و اسامی مراقبین در منزل و نیم‌های درمانی را فراهم کنید.

بیان مشکل
نقص در حجم مایعات در رابطه با افزایش حجم خون درون پریتوآن، استفراغ و یا سوراخ شدن معده ای روده ای.
برآیندهای مورد انتظار
۱. برآوردن مایعات به حد کافی با مشاهده ی تورگور طبیعی پوست و مرطوب بودن پوشش مخاطی. ۲. ثابت شدن علائم حیاتی. ۳. حفظ تعادل بین جذب و دفع.
توصیه‌های پرستاری
۱. وضعیت مایعات را بررسی کنید. ۲. مددجو را در وضعیت ناشتا قرار دهید. ۳. هر یک ساعت و یا در صورت لزوم علائم حیاتی و فشار ورید مرکزی را کنترل نموده و علائم شوک را مشاهده نمایید. ۴. الکتروولیتها ، آنتی بیوتیکها و ویتامین‌ها را به مددجو برسانید. ۵. وزن را روزانه اندازه گیری کنید (از نظر زمان و لباس و طریقه وزن گیری هر روز یکسان باشد). ۶. هر یک یا دو ساعت جذب و دفع را اندازه گیری کنید. در صورت کمتر از ۳۰cc در ساعت به پزشک اطلاع داده شود (زیرا ممکن است دچار عوارض کلیوی شود). ۷. به آسپراسیون (کشیدن) مایعات از حفره صفاقي و یا لاواز کمک کنید، درن را به وسیله دراژر (تخلیه کننده اتصال دهید): - مقدار محتویات تخلیه شده را اندازه گیری کنید. - برای بررسی از نظر کشت و حساسیت، نمونه‌ها را به آزمایشگاه بفرستید. ۸. مایعات و گاز‌های خونی و هموگلوبین و هماتوکریت را مرتبًا بررسی کنید. ۹. انجام دادن حرکات فعل و غیر فعل اندام‌ها هر ۴ ساعت آموزش داده شود.

Problem Definition	بیان مشکل
	الگوی تنفسی نامنظم به دلیل درد و اتساع شکم.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	۱. تنفس و صدای تنفس به حد طبیعی برسد. ۲. مددجو توانایی انجام تمرینات تنفسی را داشته باشد.

Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	۱. وضعیت تنفسی را از نظر عمق، مقدار تنفس و سرعت آن بررسی کنید. ۲. مددجو را در محیطی آرام و با بالا فرار دادن سر وی در زاویه ۳۵ - ۴۵ درجه در حالت استراحت قرار دهید. ۳. مددجو را از نظر اکسیژن درمانی کنترل کنید. ۴. به مددجو برای حرکت کردن هر ۴ ساعت و انجام تنفس عمیق هر ۱ - ۲ ساعت یک بار کمک کنید. ۵. هر ۴ ساعت صدای تنفسی را بررسی کنید.

Problem Definition	بیان مشکل
	تغییرات تغذیه ای بصورت دریافت مواد غذایی کمتر از نیاز بدن به علت استفراغ و نقص در جذب آن.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	۱. تهوع و استفراغ وجود نداشته باشد. ۲. تحمل مواد غذایی به حد کافی وجود داشته باشد.

Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	۱. لوله معده روده ای را بررسی کنید. (الف) لوله را به ساکشن متناظر با فشار کم متصل کنید. (ب) مشخصات، مقدار، رنگ و بوی مواد دفع شده (تخلیه شده) را کنترل کنید. (ج) بطور مکرر بهداشت دهان و بینی را فراهم کنید. ۲. حرکت گازهای روده و نفخ شکم را کنترل کنید. ۳. صدای روده ای را هر ۸ ساعت کنترل کنید. ۴. هپرالیمانتسیون و ریدی را پایش کنید. ۵. پس از برداشتن لوله معده، مایعات صاف شده را در حد تحمل برای بیمار فراهم کنید. ۶. در صورت انجام جراحی مراقبت پس از عمل را انجام دهید.

Problem Definition	بیان مشکل
	درد در رابطه با التهاب و نفخ شکم.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	<p>بیمار باید قادر باشد:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. درد را در حد تحمل بیان کند. ۲. استفاده از وسایل متفاوت برای رهایی از درد را توضیح دهد.

Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. بررسی نوع، محل و شدت درد با استفاده از معیار درد انجام دهید. ۲. مصرف ضد درد را برای مددجو فقط پس از تشخیص انجام دهید. ۳. بررسی مداخلات مؤثر برای کاستن درد بیمار را انجام دهید. ۴. وضعیت مناسب را برای به حداقل رساندن فشار در شکم به مددجو بدهید. ۵. وضعیت بیمار را در زمان های مناسب تغییر دهید (تغییر وضعیت با کمترین ناراحتی برای مددجو صورت گیرد). ۶. دوره های استراحت برای مددجو برنامه ریزی کنید. ۷. تکنیک های متفاوت کاهش درد را به کار ببرید. ۸. فعالیت های انحراف فکر و کاهش توجه به درد را به کار ببرید.

Problem Definition	بیان مشکل
	اضطراب به دلیل بحران موقعیتی (در حال حاضر).
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	<p>بیمار باید قادر باشد:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. احساس و درک راه های مثبت اनطباق را بیان نماید. ۲. آرامش و راحتی را نشان دهد.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. بیمار را از نظر درک اطلاعات در مورد بیماری بررسی کنید. ۲. در مورد تدابیر برای برطرف کردن درد و استفاده از روش آرام سازی بحث کنید. ۳. بر اهمیت علائم و نشانه ها تأکید و در صورت وجود، آنها را به پزشک اطلاع دهید. ۴. اطلاعاتی در مورد رژیم غذایی (رژیم غذایی در حد تحمل، خودداری از مصرف غذاهای محرک) فراهم کنید. ۵. در مورد داروها و عوارض جانبی آنها توضیح دهید. ۶. بیمار را به پیگیری های مجدد تشویق نمائید.

Problem Definition	بیان مشکل
	کمبود حجم مایعات در رابطه با اسهال و از دست دادن مایعات.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. علائم حیاتی طبیعی شود. ۲. جذب و دفع متعادل باشد. ۳. تورگور پوستی در حد کفایت باشد. ۴. الکتروولیت ها در حد طبیعی باشد.
Nursing Recommendations	نوصیه های پرستاری
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. مایعات و الکتروولیت ها و ویتامین ها را کنترل نمائید. ۲. علائم کم آبی و شوک را بررسی و سطح هوشیاری را (LOC) هر ۲ ساعت کنترل نمائید. ۳. علائم حیاتی را هر ۲ - ۴ ساعت مانیتور نمائید. ۴. جذب و دفع مایعات را هر ۸ ساعت اندازه گیری نمائید. ۵. وزن روزانه را (در زمان، معیار و مقیاس یکسان) اندازه گیری نمائید. ۶. الکتروولیت ها، هموگلوبین و هماتوکریت را مانیتور نمائید.

Problem Definition	بیان مشکل
	اسهال در رابطه با کاهش سطح جذب روده.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. تکرار دفع کاهش یابد. ۲. قوام مدفوع در حد طبیعی باشد.
Nursing Recommendations	نوصیه های پرستاری
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. اثرات داروهای ضد اسهال، آنتی اسیدها، آنتاگونیست های گیرنده ی هیستامین را بررسی کنید. ۲. مدفوع، رنگ و قوام و مقدار و تکرار آن را مانیتور (پایش) کنید. ۳. مراقبت از ناحیه پرینه را پس از دفع انجام دهید. ۴. صدای روده را هر ۴ ساعت سمع کنید. ۵. مدفوع را از نظر خون بررسی و آنرا گزارش کنید.

بیان مشکل	
Problem Definition	تغییرات تغذیه بصورت دریافت کمتر از نیاز بدن به دلیل از دست دادن سطح جذب روده.
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. وزن مددجو در حد طبیعی حفظ شود. ۲. تغییرات مورد نیاز در مورد رژیم غذایی را شرح دهد.
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. همپیر الیمانتسیون دستور داده شده را برقرار کنید. ۲. فند و استون ادرار را ۴ بار در روز مانیتور کنید. ۳. خط ورید مرکزی را از نظر عفونت مشاهده و در صورت نیاز و روزانه پانسمان را تعویض کنید. ۴. از رژیم غذایی دستور داده شده از طریق لوله معده و یا خوراکی و با توجه به اشتهاي مددجو هر دو ساعت ۳۰۰cc تا ۳۵۰cc استفاده کنید. ۵. در مورد بررسی برنامه تغذیه ای به صورت دوره ای، با مددجو و افراد فامیل مددجو صحبت کنید. ۶. از همکاری متخصص تغذیه استفاده و به مددجو در مورد رژیم غذایی و مواد غذایی مشاوره دهید. ۷. اثرات و عوارض جانبی آسیدها و آنتی کلی نرژیک ها را بررسی و پایش کنید. ۸. دریافت مواد غذایی را اندازه گیری و کالری لازم را برقرار کنید.
آموزش به بیمار	Patient Education
	<p>اطلاعات لازم در مورد برنامه غذایی به مددجو داده شود :</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. به مددجو توصیه کنید معمولاً رژیم غذایی کم لاکتوز و پر کالری مصرف کند. ۲. مددجو را به جویدن کامل غذا تشویق کنید. ۳. به مددجو توصیه کنید در صورت مشاهده علائم ذیل به پزشک گزارش نماید: تهوع، استفراغ، اسهال و دیگر مشکلات گوارشی. ۴. هدف از کاربرد و نام و دوز، زمان مصرف دارو و عوارض جانبی داروها را برای وی توضیح دهید.

بیان مشکل	
Problem Definition	کمبود حجم مایعات بطور ثانویه در رابطه با استفراغ و تهوع و تتب و تعریق زیاد.
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. علائم حیاتی طبیعی باشد. ۲. جذب و دفع متعادل باشد. ۳. تورگور پوستی طبیعی و تشنجی نداشته و وزن ثابت باشد.
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. علائم حیاتی و سطح هوشیاری و شوک هیپولمیک را بررسی کنید.

۲. مددجو را ناشتا قرار داده و سطح مایعات وی را اندازه گیری کنید.
۳. جذب و دفع مایعات را اندازه گیری کنید.
۴. برای دریافت الکترولیت ها و آنتی بیوتیک ها و ویتامین ها راه غیر خوراکی (پارنترال) را برقرار و حفظ کنید.
۵. لوله ی معده ای را وارد و کنترل نموده و به ساکشن مداوم متصل و دفع را هر ۸ ساعت اندازه گیری، همچنین محتویات، رنگ و قوام مواد ساکشن شده را مشاهده کنید.
۶. لوله را هر ساعت پایش کنید.
۷. قرار دادن سوندفولی و گزارش دفع ادراری به پزشک در صورتیکه ادرار کمتر از ۳۰۰۰ ml در ساعت باشد.
۸. الکترولیت ها، هموگلوبین ها و هماتوکریت را پایش کنید.
۹. در صورتی که دستور داده شود مددجو را برای جراحی آمده نمائید.
۱۰. مددجو را از نظر اتساع و درد یا سفت و سخت شدن شکم بررسی و این موارد را به پزشک گزارش کنید.
۱۱. دور شکم را هر ۸ ساعت برای کنترل نفخ و اتساع شکم اندازه گیری کنید.
۱۲. به بیمار توصیه کنید تا ۲۵۰۰ ml در روز از طریق خوراکی مایعات مصرف کند مگر اینکه کنтра اندیکاسیون داشته باشد.
۱۳. مددجو را به حرکت تشویق نمائید.
۱۴. مواد دفعی را از نظر رنگ، قوام و مقدار مشاهده و از پیوست پیشگیری کنید.
۱۵. وزن مددجو را روزانه اندازه گیری کنید.

Problem Definition	بیان مشکل
	درد در رابطه با اتساع و سفتی شکم.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	۱. مددجو شکایتی از درد نداشته باشد.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	۱) مددجو را در وضعیتی قرار دهید که وی راحت باشد، البته زانوها هیپرفلکسیون نداشته باشد.
	۲) شدت و محل و نوع درد را با استفاده از معیار درد بررسی کنید.
	۳) اثرات و عوارض جانبی داروهای ضد درد را بررسی و کنترل و از مصرف مرفین برای پیشگیری از کاهش حرکات روده اجتناب کنید.
	۴) دوره های استراحت را برای بیمار فراهم کنید.
	۵) به مددجو کمک و به وی برای انجام حرکات فعال و غیر فعال Rom و تمرینات هر ۴ ساعت، آموزش دهید.
	۶) مددجو را بطور مکرر تغییر وضعیت داده و ماساژ پشت و مراقبت از پوست مددجو را انجام دهید.

- ۷) بهداشت دهان را در فواصل منظم برای بیمار فراهم کنید.
- ۸) صدای روده را سمع و به افزایش رژیمی شکم و یا درد توجه کنید.
- ۹) عدم وجود صدای روده را به پزشک گزارش نمائید.
- ۱۰) به بیمار برای انجام مداخلات لازم برای رهایی از درد آموزش دهید.

بیان مشکل	Problem Definition
الگوی تنفسی غیر موثر در رابطه با اتساع شکم و سختی آن.	
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
۱. مددجو تمرینات تنفسی را انجام دهد. ۲. ریت و ریتم تنفس طبیعی باشد.	
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
۱) وضعیت تنفس را بررسی و از نظر عمق و سرعت تنفس مشاهده کنید. ۲) برای افزایش اتساع ریه سر بیمار را به میزان ۴۰ - ۶۰ درجه بالا قرار دهید. ۳) در مورد حرکت کردن و سرفه هر ۴ ساعت و انجام تنفس عمیق هر ساعت، به بیمار کمک و آموزش دهید. ۴) برای بررسی تنفسی هر ۴ ساعت سمع ریوی را انجام دهید. ۵) اکسیژن درمانی را مانیتور کنید. ۶) در هنگام استفاده از اسپیرومتری هر یک ساعت تا ۲ ساعت، از بیمار حمایت کنید.	

بیان مشکل	Problem Definition
اضطراب در ارتباط با بحران موقعیتی تغییرات و وضعیت جسمی.	
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
بیمار باید قادر باشد: ۱. درک از بیماری اش را بیان کند. ۲. مهارت های انطباق مثبت را در هنگام اضطراب شرح دهد.	
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
۱) رفتارهای انطباقی بیمار را بررسی و وی را به استفاده از مهارت های انطباقی موفق قبلی تشویق کنید. ۲) به بیمار اجازه دهید در مورد اضطراب و ترسش صحبت کند و محیط آرامی را برایش فراهم کنید. ۳) پروسیجرها و معالجات در حال انجام را به مددجو توضیح دهید. ۴) محیطی آرام ایجاد کنید و خانواده و افراد نگه دارنده وی را تشویق و حمایت کنید.	

Patient Education

آموزش به بیمار

- ۱) رژیم غذایی مددجو را برایش توضیح دهید و بر اهمیت پیروی از رژیم غذایی و آهسته غذا خوردن، جویدن غذا بطور کامل و خوردن در فواصل منظم، تاکید کنید.
- ۲) نحوه پیشگیری از بیوست را به بیمار توضیح دهید:
 - استفاده از لاسانیو طبیعی و یا نرم کننده ی مدفع،
 - دریافت مایعات به میزان ۲۵۰۰ سی سی در روز،
 - افزایش فعالیت در حد تحمل،
- ۳) در مورد علائم و نشانه هایی نظیر درد شکم، کرامپ، اتساع شکم و تهوع واستفراغ آموزش بدھید و از بیمار بخواهید تا در صورت بروز آن ها به پزشک گزارش کند.
- ۴) بیمار را به ادامه معالجات و پیگیری آن تشویق کنید.
- ۵) از بیمار بخواهید تا در صورتی که جراحی لازم داشته باشد به بخش جراحی مراجعه کند.

• آموزش هنگام ترخیص

- ۱) بیمار را به انجام تمرینات بدنی در منزل برای افزایش قدرت عضلانی تشویق کنید.
- ۲) بیمار را به پیشرفت دادن فعالیت ها به آهستگی تشویق کنید.
- ۳) بیمار را به راه رفتن کوتاه مدت تشویق کنید.
- ۴) به دریافت مواد غذایی و مایعات در حد کافی تاکید کنید.
- ۵) از بیمار بخواهید تا وزنش را هر هفته کنترل کند.
- ۶) بیمار را به پیگیری مجدد تشویق کنید.
- ۷) اگر جراحی نیاز دارد در این مورد به وی آموزش دهید.

• آموزش ترخیص و منزل

- ۱) وی را به انجام تمرینات Rom در منزل و افزایش آن تشویق کنید.
- ۲) وی را به افزایش فعالیت به آهستگی تشویق کنید.
- ۳) وی را به راه رفتن تشویق کنید.
- ۴) اهمیت دریافت کامل مایعات را برای بیمار توضیح دهید.
- ۵) از بیمار بخواهید تا وزنش را هر هفته مانیتور کند.

Problem Definition

بیان مشکل

الگوی تنفسی نا مؤثر در رابطه با درد محل برش جراحی و یا بیهوشی.

Expected Outcomes

برآیندهایی مورد انتظار

۱. تعداد و ریتم تنفس طبیعی شود.
۲. صدای تنفسی بطور واضح شنیده شود.

Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
۱. وضعیت تنفسی را از نظر تعداد، نوع و مشخصات تنفس بررسی کنید.	
۲. سر بیمار را در زاویه ۴۵-۳۰ درجه قرار دهید.	
۳. صدای ریوی را هر ۲ ساعت سمع کنید.	
۴. به مددجو برای حرکت کردن و سرفه هر ۲ ساعت و انجام تنفس عمیق هر ساعت و حمایت محل برش جراحی همیاری و کمک و آموزش دهید.	
۵. هر ۲-۱ ساعت برای بیمار اسپیرومتری انجام دهید.	
۶. قبل از انجام مداخلات درمانی-مراقبتی از داروی ضد درد تجویز شده برای بیمار استفاده کنید.	

Problem Definition	بیان مشکل
نقص در حجم مایعات در ارتباط با ساکشن معده، اسهال.	
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
۱. علامت حیاتی طبیعی باشد.	
۲. جذب و دفع متعادل باشد.	
۳. نبض های محیطی قابل لمس باشد.	
۴. مصرف مایعات با توجه به تورگور پوست و پرشدن مویرگی به حد کفایت برسد.	
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
۱. در هنگام ناشتا بودن مددجو، او را از نظر وضعیت مایعات بررسی کنید این موارد شامل تورگور پوست، مرطوب بودن مخاط پوششی و پرشدن مویرگی است.	
۲. مایعات وریدی، الکتروولیت‌ها، ویتامین‌ها و آنتی بیوتیک‌ها را حفظ کنید.	
۳. علامت حیاتی بیمار را هر ۲-۴ ساعت یکبار کنترل کنید.	
۴. پانسمان را از نظر تخلیه ترشحات زیاد و خونریزی کنترل کنید.	
۵. در صورت نیاز از وسایل و کیسه مخصوص استومی استفاده کرده و محتویات آنرا هر ۸ ساعت یکبار اندازه‌گیری کنید.	
۶. لوله بینی-معده‌ای-رودهایی را کنترل و آنرا به ساکشن متنابه متصل کنید و اقدامات زیر را انجام دهید:	
- اندازه‌گیری مواد تخلیه شده هر ۸ ساعت،	
- بررسی رنگ و قوام مواد تخلیه شده،	
- شستشو با مقداری نرمال سالین اندازه‌گیری شده.	
۷. جذب و دفع مایعات را اندازه‌گیری و مددجو را از نظر اضافه وزن، ادم و رال ریوی بررسی کنید.	

۸. الکتروولیت‌های سرم را کنترل کنید.
۹. مددجو را به تغییر وضعیت برای تحریک نمودن جریان گردش خون تشویق، سوند فولی و سیستم بسته آنرا پایش، دفع ادراری را هر ۲ تا ۴ ساعت اندازه‌گیری و اگر ادرار کمتر از ۳۰ سی سی در ساعت باشد به پزشک گزارش دهید.
۱۰. در صورت ضرورت آزمایش گایاک را برای بررسی خون ریزی روده‌ای انجام دهید.
۱۱. طی ۳-۲ روز پس از عمل شکم را از نظر اتساع مشاهده و صدای روده‌ای را بررسی کنید.
۱۲. نبضهای محیطی، علائم ادم و پرشدگی مویرگی را کنترل و بررسی کنید.
۱۳. بیمار را به پوشیدن و در آوردن جوراب‌های ضد آمبولی و مراقبت از پوست آن تشویق کنید.
۱۴. بیمار را به حرکت دادن پaha و انگشتان برای بهبود جریان گردش خون و ریدی تشویق کنید.

بیان مشکل	Problem Definition
درد در رابطه با مداخلات جراحی.	درد در رابطه با مداخلات جراحی.
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
۱. درد بیمار بصورت قابل تحمل گزارش شود.	۱. درد بیمار بصورت قابل تحمل گزارش شود.
۲. مددجو ظاهري آرام و راحت را نشان دهد.	۲. مددجو ظاهري آرام و راحت را نشان دهد.
توصیه‌های پرستاری	Nursing Recommendations
۱. محیطی آرام در هنگام استراحت مددجو فراهم نمایند.	۱. محیطی آرام در هنگام استراحت مددجو فراهم نمایند.
۲. محل، مشخصات و شدت درد را با استفاده از معیار رتبه بندی بررسی کنید.	۲. محل، مشخصات و شدت درد را با استفاده از معیار رتبه بندی بررسی کنید.
۳. مداخلات انجام شده برای برطرف نمودن درد را بررسی و عوارض جانبی آنها را مشاهده کنید.	۳. مداخلات انجام شده برای برطرف نمودن درد را بررسی و عوارض جانبی آنها را مشاهده کنید.
۴. درد بیمار را با دادن داروهای تجویز شده توسط پزشک در طی ۴-۸ ساعت اولیه پس از جراحی کنترل نمایید.	۴. درد بیمار را با دادن داروهای تجویز شده توسط پزشک در طی ۴-۸ ساعت اولیه پس از جراحی کنترل نمایید.
۵. بیمار را به حرکت برای کاستن از ناراحتی وی به دلیل وجود گازهای روده‌ای تشویق کنید.	۵. بیمار را به حرکت برای کاستن از ناراحتی وی به دلیل وجود گازهای روده‌ای تشویق کنید.
۶. فواصل زمانی مناسب استراحت برای بیماری که چندین اقدام مراقبتی پی در پی دارد فراهم نمایند (گذاردن فاصله زمانی مناسب برای استراحت بین چند اقدام مراقبتی برای بیمار).	۶. فواصل زمانی مناسب استراحت برای بیماری که چندین اقدام مراقبتی پی در پی دارد فراهم نمایند (گذاردن فاصله زمانی مناسب برای استراحت بین چند اقدام مراقبتی برای بیمار).
۷. بطور مکرر مددجو را تغییر وضعیت داده و از ماساژ پشت برای رفع خستگی بیمار و فراهم کردن آسایش و راحتی بیمار استفاده کنید.	۷. بطور مکرر مددجو را تغییر وضعیت داده و از ماساژ پشت برای رفع خستگی بیمار و فراهم کردن آسایش و راحتی بیمار استفاده کنید.
۸. به بیمار در مورد استفاده از روش‌های برطرف کردن درد بدون مصرف دارو مانند تنفس عمیق و آموزش دهید.	۸. به بیمار در مورد استفاده از روش‌های برطرف کردن درد بدون مصرف دارو مانند تنفس عمیق و آموزش دهید.

بیان مشکل	
Problem Definition	احتمال خطر آسیب به پوست در ارتباط با افزایش ترشحات محل زخم، تغییرات جریان خون و تغذیه بیمار.
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. محل زخم بدون وجود هیچگونه عارضه بهبود یابد. ۲. بافت تمیز، خشک و سالم اطراف محل بخیه و زخم را بپوشاند.
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. بهداشت بینی و دهان را بطور مکرر رعایت نموده و رطوبت دهان و بینی مددجو را حفظ کنید. ۲. پانسمان را در صورت نیاز تعویض نموده و از چسب های ضد حساسیت استفاده کنید. ۳. فرآیند ترمیم و بهبودی زخم را بررسی کنید. ۴. علائم تخالیه عفونت را بررسی و در صورت نیاز از محل زخم کشت تهیه کنید. ۵. اطراف محل بخیه ها را حفظ کنید به صورتی که ناحیه تمیز و خشک باشد. ۶. هنگامی که مددجو سرفه می کند محل بخیه ها را ثابت نگه دارد تا از بازشدن آنها پیشگیری شود. ۷. لوله و سونده را با استفاده از نوار چسب راحت و مطمئن بطور دائم حفظ کنید. ۸. اگر زخم درناز دارد از یک سیستم تخالیه زخم استفاده کنید. ۹. رنگ و وضعیت استوما و سلامت پوست اطراف استوما را بررسی کنید. ۱۰. اگر رکتوم بسته شده باشد ناحیه پرینه را بدین صورت بررسی کنید: <ul style="list-style-type: none"> - حفظ نمودن تمیزی و خشکی پوست، - تعویض نمودن پانسمان در صورت لزوم. ۱۱. درناز زخم را از نظر افزایش محتویات تخالیه شده مشاهده کنید.

بیان مشکل	
Problem Definition	بی اختیاری روده در ارتباط با بی حرکتی، تغییر در دریافت مواد غذایی و محل جراحی.
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. مددجو باید قادر باشد عواملی را که موجب تغییر در دفع شده را دریابد (درک کند). ۲. مواد دفعی نرم باشد.
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. برای پیشگیری از استفراغ داروهای تجویز شده را بدھید و برای خنثی نمودن اسید معده، آنتی اسید و مهار کننده هیستامین تجویزی، داده شود. ۲. بررسی عادات روده ای قبل از عمل و مواد غذایی دریافتنی را انجام دهید، سپس علت تغییر توضیح داده شود.

۳. مشاهده از نظر دفع گازها را انجام دهید.
۴. صدای روده‌ای را هر ۸ ساعت تا برگشت به وضعیت معمول سمع کنید:
۵. اولین حرکات دودی روده را پس از عمل مشاهده کنید و همچنین از نظر رنگ قوام، مقدار، دفعات دفع بررسی کنید.
۶. در صورت تجویز، ویتامین K داده شود.
۷. در مورد شستشوی استومی و کاربرد وسایل آن به بیمار آموزش دهید.

بیان مشکل
تغییر دریافت مواد غذایی کمتر از نیاز بدن در رابطه با ناشتا بودن، ساکشن معده، روده‌ای. برآیندهای مورد انتظار
Expected Outcomes
۱. وزن مناسب داشته باشد. ۲. تحمل مواد غذایی بدون ناراحتی باشد.
توصیه های پرستاری
۱. پس از برگشت صدای روده، کلمپ (بستن) لوله روده‌ای و یا برداشتن آن و شروع نمودن رژیم غذایی مایعات صاف شده با میزان معین شده، با پزشک متخصص تغذیه هماهنگی و همکاری نمائید و مددجو را از نظر تحمل و یا ناراحت بودن در مورد مواد دریافتی بررسی نمائید. ۲. پس از تحمل رژیم مایع، رژیم نرم یا معمولی را در حد تحمل تجویز کنید. ۳. در تهیه رژیم غذایی پر پروتئین و غذاهای پر از ویتامین C برای پیشرفت در بهبودی محل جراحی همکاری کنید. ۴. بیمار را بطور دائم از نظر سندروم سوء جذب پس از جراحی روده کوچک و استئاتوره، اسهال و از دست دادن وزن، بررسی نمائید. ۵. وزن را بطور روزانه اندازه‌گیری نمائید. ۶. جذب و دفع را پایش نمائید.
آموزش به بیمار
۱. مواد آموزشی نوشتاری در مورد رژیم غذایی و محدودیت‌های آن را تهیه نمائید. ۲. چگونگی تعویض پانسمان، مراقبت از زخم و تکنیک تمیز کردن را برای بیمار شرح دهید. ۳. در مورد علائم عفونت محل زخم مثل درد، قرمزی، تورم، بو و درناز با بیمار صحبت کنید. ۴. مطالب لازم در مورد مراقبت از استومی را آموزش دهید. ۵. اهمیت پیشگیری از بیوست و استفاده از ملین‌ها یا دارویی تجویز شده را توضیح دهید. ۶. در مورد فعالیت و نیاز به استراحت و انجام ورزش و جا به جا نمودن اشیاء سنگین (بیش از ۱۰-۵ پوند) به مدت ۶-۸ هفته توضیح دهید.
Patient Education

۷. توصیه‌های پزشک در مورد جراحی و نتایج آنرا تکرار کنید.
۸. اسمی داروها، تعداد، هدف استفاده از آن، زمان مصرف و عوارض جانبی آنها را توضیح دهید.
۹. بیمار را به پیگیری و مراجعه به پزشک تشویق کنید.

آموزش در هنگام ترخیص:

۱. در مورد پیگیری رژیم غذایی توضیح دهید این موارد شامل:
 - مصرف ویتامین C و غذای پرپروتئین.
 - دریافت ۶ وعده غذای کم حجم، برای کاستن احساس پری.
 - نوشیدن مایعات.
 - خوردن آهسته و جویدن غذاها بطور کامل.
۲. در مورد نوع پانسمان‌های مورد نیاز و هزینه آن اطلاعاتی را فراهم کنید.
۳. چگونگی رعایت بهداشت، شستن دست‌ها و استفاده از تکنیک تمیز و تعویض پانسمان را توضیح دهید.
۴. در مورد علائم و نشانه‌ها و گزارش آن به پزشک در موارد ذیل توضیح دهید:
 - تندرنس، درناز، قرمزی اطراف انسزیون.
 - افزایش درد، اتساع شکم.
 - خونریزی از محل برش محل جراحی.
 - تهوع و استفراغ.
۵. برای کمک گرفتن در مورد غذاهای آماده، مراقبت شخصی و مسافرت کردن بیمار را به منابع حمایت کننده ارجاع دهید.

بیان مشکل	Problem Definition
درد در ارتباط با التهاب آپاندیس و یا مداخلات جراحی.	درد در ارتباط با التهاب آپاندیس و یا مداخلات جراحی.
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
- درد کاهش یابد	
توصیه‌های پرستاری	Nursing Recommendations
۱. وضعیت راحت و استراحت نسبی را فراهم کنید.	۱. وضعیت راحت و استراحت نسبی را فراهم کنید.
۲. مراقبت از پوست و ماساژ پشت را برای راحتی مددجو انجام دهید.	۲. مراقبت از پوست و ماساژ پشت را برای راحتی مددجو انجام دهید.
۳. مددجو را گرم و خشک حفظ کنید.	۳. مددجو را گرم و خشک حفظ کنید.
۴. شدت درد را بررسی کنید.	۴. شدت درد را بررسی کنید.
۵. فعالیت‌های انحراف فکر را انجام دهید و از تکنیک‌های درمانی تصویری و تنفس عمیق استفاده کنید.	۵. فعالیت‌های انحراف فکر را انجام دهید و از تکنیک‌های درمانی تصویری و تنفس عمیق استفاده کنید.
۶. اثرات مداخلات انجام شده را بررسی کنید.	۶. اثرات مداخلات انجام شده را بررسی کنید.

۷. فعالیت مددجو در حد تحمل وی زیاد شود.

Problem Definition	بیان مشکل
	احتمال عفونت در ارتباط با برش محل جراحی.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	۱. برش محل جراحی خشک و تمیز و سالم باشد. ۲. محل برش لپاروسکوپی بدون قرمزی و التهاب باشد.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	۱. محل پانسمان را از نظر علامت عفونت (تب، تخلیه ترشحات، اریتم و بوی بد) بررسی کنید. ۲. هر ۴-۶ ساعت یکبار درجه حرارت را پایش کنید.

Problem Definition	بیان مشکل
	اضطراب در رابطه با مداخلات جراحی و ترس از ناشناختهها.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	بیمار باید ترس خود را بیان کند و اضطراب وی برطرف شود.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	۱. در مورد معالجات و شیوه های مورد استفاده برای مددجو توضیح دهید. ۲. توضیحات پزشک در مورد جراحی و تدابیر درمانی را مرور کنید. ۳. مددجو را به صحبت کردن و بیان نمودن احساساتش تشویق کنید. ۴. رفتار های انطباقی و حمایت هایی مثبت و پاسخ های وی را ثبت کنید. ۵. تکنیک های برطرف کردن استرس را به بیمار آموزش دهید. ۶. بیمار را در مورد برقراری ارتباط با دیگران تشویق کنید.
Patient Education	آموزش به بیمار
	۱. در مورد آموزش ها و دستور العمل های پزشکی با بیمار صحبت کنید. ۲. به بیمار توصیه کنید فعالیت هایش را در حد تحمل افزایش دهد و از جابجا نمودن اجسام سنگین به مدت ۶-۴ هفته خودداری کند. ۳. به بیمار توصیه کنید در صورت بروز درد در موقع حرکت کردن (احتمال آبسه رتروسکال)، گزارش دهد. ۴. به بیمار توصیه کنید تب و افزایش درد شکم، لرز و درد محل برش جراحی، قرمزی، تورم یا خروج ترشحات از محل زخم را گزارش کند. ۵. مراقبت از برش محل جراحی و یا زخم را به مددجو آموزش دهید.

۶. استفاده از انما ممنوع می‌باشد معمولاً از سومین روز بعد از عمل نرم کننده مدفوع (ملين) داده می‌شود.

بیان مشکل	Problem Definition
نامؤثر بودن الگوی تنفسی در رابطه با سختی و نفخ شکم.	
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
<ol style="list-style-type: none"> ۱. بیمار توانایی انجام تمرینات تنفسی را بیان کند. ۲. صدای ریوی و تنفس طبیعی شود. 	<ol style="list-style-type: none"> ۱. بیمار را در وضعیت مناسب قرار دهید تا تنفسش آسان‌تر شود. از خم کردن زانو بر روی شکم خودداری کنید. ۲. وضعیت تنفسی را بررسی کنید. ۳. صدای تنفسی را هر ۴ ساعت سمع کنید. ۴. اکسیژن درمانی را مانیتور کنید. ۵. به مددجو آموزش داده و کمک کنید که هر ۴ ساعت سرفه کند و تغییر وضعیت دهد و هر ساعت تنفس عمیق داشته باشد. ۶. به مددجو آموزش داده و کمک کنید هر ۲ ساعت اسپیرومتری انجام دهد. ۷. تعادل بین فعالیت و استراحت را برقرار کنید. ۸. علائم حیاتی را هر ۴ ساعت پایش کنید.

بیان مشکل	Problem Definition
کمبود حجم مایعات در ارتباط با استفراغ و نفخ شکم.	
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
<ol style="list-style-type: none"> ۱. مایعات در حد طبیعی باشد و تور گور پوست آن را نشان دهد. ۲. جذب و دفع متعادل باشد. ۳. صدای روده‌ای طبیعی باشد. ۴. الکتروولیت‌ها در حد طبیعی باشند. 	<ol style="list-style-type: none"> ۱. مایعات را ناشتا قرار داده و وضعیت مایعات مددجو را بررسی کنید. ۲. مایعات پرنترال به همراه الکتروولیت‌ها را در حد طبیعی برقرار کنید. ۳. لوله بینی معده را حفظ نموده و به ساکشن متناسب با فشار کم وصل کنید.

۴. لوله معده را با چسب به بینی بچسبانید و هر ساعت لوله را مانیتور کنید.
۵. مشخصات، مقدار و اسیدیته و رنگ محتویات تخلیه شده را هر ۴ ساعت پایش کنید و هر گونه تغییرات را به پزشک گزارش کنید.
۶. لوله معدی- رودهایی ممکن است به ایلئوم وارد شود و به ساکشن با فشار کم وصل شود. شستشوی معده با مقدار نرمال سالین دستور داده شده را انجام دهید و رنگ و مقدار محتویات را گزارش کنید.
۷. جذب و دفع را اندازه‌گیری و ادرار کمتر از ۳۰ سی سی در ساعت را به پزشک گزارش کنید.
۸. الکتروولیت‌ها را پایش کنید.
۹. هنگامی که دفع معدی و رودهایی کاهش یابد و صدای رودهایی به حالت طبیعی برگرد طبق دستور پزشک لوله را ببندید و مایعات را به اندازه دستور داده شده (آب ولرم، ۳۰ سی سی در هر ساعت) برای مددجو تجویز کنید. در صورتی که نفخ شکم و کرامپ روی داد، کلمپ را باز کنید و در صورت تحمل تغذیه، لوله را بردارید.
۱۰. بطور مداوم جذب و دفع مایعات را تا به حد کفایت رسیدن اندازه گیری کنید.
۱۱. هر روز مددجو را در یک زمان و با لباس یکسان وزن کنید.

بیان مشکل	Problem Definition
بیوست در رابطه با کاهش دریافت مواد غذایی.	بیوست در رابطه با کاهش دریافت مواد غذایی.
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
۱. شناسایی عواملی که موجب بیوست می‌شود. ۲. مواد دفعی نرم شده و شکل گرفته باشد.	۱. شناسایی عواملی که موجب بیوست می‌شود. ۲. مواد دفعی نرم شده و شکل گرفته باشد.
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
۱. اثرات و عوارض جانبی داروهای استفاده شده برای افزایش پریستالسیس را مورد بررسی قرار دهید. ۲. استفاده از نرم کننده مدفوع را توصیه کنید. ۳. هر ۴ ساعت صدای رودهایی را سمع کنید. ۴. به بیمار توصیه کنید با پیشرفت حرکات دودی روده، رژیم غذایی پر فیبر و مایعات لازم را دریافت کند. ۵. بیمار را به حرکت کردن تشویق کنید.	۱. اثرات و عوارض جانبی داروهای استفاده شده برای افزایش پریستالسیس را مورد بررسی قرار دهید. ۲. استفاده از نرم کننده مدفوع را توصیه کنید. ۳. هر ۴ ساعت صدای رودهایی را سمع کنید. ۴. به بیمار توصیه کنید با پیشرفت حرکات دودی روده، رژیم غذایی پر فیبر و مایعات لازم را دریافت کند. ۵. بیمار را به حرکت کردن تشویق کنید.
آموزش به بیمار	Patient Education
۱. توضیحات پزشک در مورد ایلئوس فلجي را مجدداً به مددجو توضیح دهید. ۲. تدابیر و درمانها را برای بیمار توضیح دهید. ۳. در مورد روشهایی که موجب کاهش تجمع هوا در روده ها می‌شود، توضیح دهید.	۱. توضیحات پزشک در مورد ایلئوس فلجي را مجدداً به مددجو توضیح دهید. ۲. تدابیر و درمانها را برای بیمار توضیح دهید. ۳. در مورد روشهایی که موجب کاهش تجمع هوا در روده ها می‌شود، توضیح دهید.

Problem Definition	بیان مشکل
	کمبود حجم مایعات در رابطه با تهوع، اسهال، بی اشتهايی.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. مایع درمانی کافی انجام شود. ۲. جذب و دفع متعادل باشد. ۳. علائم حیاتی در حیطه طبیعی باشد.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. هر ۴ ساعت در صورت نیاز علائم حیاتی را کنترل کنید. ۲. در صورت ناشتا بودن، سطح مایعات بدن را بررسی کنید. ۳. مایع درمانی همراه با آنتی بیوتیک و الکتروولیت ها را برقرار کنید. ۴. مقادیر الکتروولیت ها را کنترل کنید. ۵. با پزشک و متخصصین تغذیه همکاری کنید تا پس از برداشتن لوله معده و یا برطرف شدن تب و درد رژیم غذایی مایعات شروع شود و در صورت تحمل تبدیل به مایعات نرم و سپس رژیم پر فیبر شود. ۶. ۲۵۰۰ سی سی در روز مایعات بدھید مگر اینکه ممنوعیت داشته باشد. ۷. مقدار خونریزی در مدفوع را بررسی و مانیتور کنید. ۸. پایش هموگلوبین و هماتوکریت را انجام دهید. ۹. کنترل انتقال خون را انجام دهید. ۱۰. به مددجو برای حرکت دادن پاهای هر ۴ ساعت یکبار، کمک کنید. ۱۱. جذب و دفع مایعات را اندازهگیری و در صورت دفع کمتر از ۳۰ سی سی در یکساعت به پزشک گزارش کنید. ۱۲- بیمار را روزانه وزن کنید (لباس و ساعت و معیار یکسان باشد).

Problem Definition	بیان مشکل
	بیوست در رابطه با بی اشتهايی و دریافت رژیم غذایی کم فیبر و بی حرکتی.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. رژیم غذایی پر فیبر را تحمل کند. ۲. مدفوع نرم و شکل گرفته دفع شود.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. لوله معده - بینی را بررسی و ساکشن کم فشار متناوب را انجام دهید تا لوله باز شود. لوله را با مقداری نرمال سالین شستشو کنید و محتویات دفع شده معده را هر ۸ ساعت اندازهگیری نمائید.

۲. سمع صدای روده را هر ۴ ساعت انجام دهید.
۳. پایش مدفع از نظر قوام، رنگ و مقدار و دفعات دفع و سفت شدن آنرا انجام دهید.
۴. در صورت تحمل مددجو را تشویق کنید تا حرکت کند تا حرکات دودی روده افزایش یابد.

Problem Definition	بیان مشکل
	درد در رابطه با التهاب و تحریک روده.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	۱. درد در حد تحمل گزارش شود. ۲. بیمار ظاهري آرام داشته باشد.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	۱. به بیمار در وضعیت آرامی، استراحت دهید. ۲. محل، مشخصات و شدت درد را بررسی کنید. ۳. از ضد درد دستور داده شده استفاده کنید و از مصرف مرفین خودداری کنید سپس اثرات داروها را بررسی کنید. ۴. از مددجو بخواهید تا هر ۲ ساعت تنفس عمیق انجام دهد و جابجا شود. ۵. دورهای استراحت برنامه ریزی شده برای بیمار تعیین و آنرا حفظ کنید. ۶. بیمار را بطور مکرر تغییر وضعیت دهید. ۷. بیمار را به استفاده از روش های غیر دارویی درد مانند تکنیک ریلکسیشن با تنفس عمیق و حمام گرم تشویق کرده و آموزش دهید.
Patient Education	آموزش به بیمار
	۱. درک مددجو از بیماری را بررسی کنید. ۲. دستورات غذایی و ارتباط بین مصرف غذاها و بیماری را برای مددجو توضیح دهید. ۳. لیستی از غذاهای پرفیبر مانند میوه ها و سبزیجات را برای مددجو فراهم کنید. ۴. اهمیت غذا خوردن منظم و آهسته و جویدن کامل غذا را توضیح دهید. به بیمار توصیه کنید از مصرف الکل و کافئین ها خودداری کند و در هر روز ۸ لیوان آب مصرف کند مگر اینکه ممنوعیت داشته باشد. ۵. در مورد اهمیت دفع برای وی توضیح دهید مثل برقراری عادات دفعی منظم، جلوگیری از ایجاد بیوست، سفت شدن مدفع، مصرف ملین ها و انما. ۶. استفاده از پسیلیوم و رژیم غذایی پر فیبر را به مددجو توصیه کنید. ۷. بطور منظم به پزشک مراجعه کند.
	- آموزش ترخیص:
	۱. در مورد تنظیم دفع روده ای صحبت کنید و بیمار را به خودداری از اضطراب، نوشیدن مایعات، ساعت

<p>منظم برای دفع و مصرف رژیم غذایی پرفیبر تشویق کنید.</p> <p>۲. علائم و نشانه‌هایی برگشت بیماری را توضیح دهد همانند: درد در ربع تحتانی چپ شکم، کرامپ، اسهال، بیوست، خون در موفوع.</p>

Problem Definition	بیان مشکل
	کمبود حجم مایعات در رابطه با از دست دادن مایعات شکم (اسهال).
Expected Outcomes	برآیندهایی مورد انتظار
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. علائم حیاتی ثابت شود. ۲. کم آبی برطرف شده بدين صورت که تورگور پوست طبیعی و پوشش مخاطی مرطوب باشد. ۳. جذب و دفع متعادل باشد.
Nursing Recommendations	توصیه‌های پرستاری
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. بیمار را ناشتا قرار داده و از نظر وضعیت مایعات بررسی کنید. ۲. الکتروولیت‌ها و مایعات و ویتامین‌ها را از طریق غیر خوراکی تجویز کنید. ۳. علائم افزایش حجم جریان خون را بررسی کنید. ۴. جذب و دفع مثل استفراغ را هر ۸ ساعت اندازه‌گیری کنید. ۵. الکتروولیت‌ها را پایش کنید. ۶. وزن را روزانه کنترل کنید (وسیله اندازه‌گیری زمان و لباس یکسان باشد). ۷. علائم حیاتی را هر ۴ ساعت پایش کنید. درجه حرارت رکالتی گرفته نشود و از نظر تغییر وضعیت ارتوستاتیک بررسی شود. ۸. از ضد استفراغ و ضد تب تجویز شده استفاده کنید.

Problem Definition	بیان مشکل
	اسهال در رابطه با التهاب روده.
Expected Outcomes	برآیندهایی مورد انتظار
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. از دفعات دفع روده‌ای کاسته شود. ۲. مددجو ابراز کند دفعش به حالت طبیعی و قبل از بیماری برگشته است.
Nursing Recommendations	توصیه‌های پرستاری
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. استراحت نسبی برای بیمار برقرار کنید. ۲. بررسی و پایش مقدار، دفعات و قوام و رنگ مدفوع را انجام دهد. ۳. مدفوع را از نظر وجود خون بررسی کنید.

بیان مشکل	۴. صدای روده را هر ۸ ساعت سمع کنید.
تغییرات تغذیه، دریافت مواد غذایی کمتر از نیاز بدن در رابطه با اسهال و تغییرات جذب.	۵. اثرات و عوارض جانبی داروهای مصرفی مثل ضد اسهال، آنتی بیوتیک‌ها و استروئیدها را بررسی کنید.
برآیندهای مورد انتظار	۶. بین استراحت و فعالیت تعادل برقرار نمائید.
توصیه های پرستاری	۷. محیط بدون بوی نامطبوع و تمیز باشد (پس از دفع).
نحوه ایجاد احتیاط	۸. عالم پروفوراسیون روده شامل تب، تاکی کاردي، خوابآلودگي و درد را پايش کنید.

بیان مشکل	تغییرات تغذیه، دریافت مواد غذایی کمتر از نیاز بدن در رابطه با اسهال و تغییرات جذب.
برآیندهای مورد انتظار	۱. وزن مددجو طبیعی شود.
توصیه های پرستاری	۲. تستهای آزمایشگاهی در حد طبیعی باشند.
نحوه ایجاد احتیاط	<p>۱. وضعیت تغذیه‌ای را بررسی و به مددجو برای شناسایی مواد محرک روده مانند میوه‌های خام و سبزیجات، نوشابه‌گازدار، شیرها کمک کنید.</p> <p>۲. رژیم غذایی پرکالری، پروتئین همراه با ویتامین‌ها تهیه کنید که دارای چربی و فیبر کم باشد، و عدد غذایی در روز مناسب است. در صورت نیاز هیپرالیماتانتاسیون وریدی انجام شده و عناصر معدنی آماده هم داده شود.</p> <p>۳. مددجو را به شرکت در تهیه برنامه غذایی تشویق کنید تا احساس کنترل و افزایش دریافت مواد غذایی را داشته باشد.</p> <p>۴. دریافت مواد غذایی را ثبت کنید و از مصرف غذاهایی که کرامپ و اسهال ایجاد می‌کند، خودداری شود.</p> <p>۵. آنتی کلی نرژیک، ویتامین ب، ۱۲ تجویز شده، مصرف شود.</p> <p>۶. بیمار را به خوردن غذا به آهستگی، جویدن کامل و خوردن لقمه‌های کوچک تشویق کنید.</p> <p>۷. بهداشت دهان را رعایت کنید.</p> <p>۸. به بیمار توصیه کنید غذا را در محیط جذاب میل کند.</p>

بیان مشکل	آسیب به پوست در رابطه با کمبود تغذیه و تحریک پوست به علت اسهال.
برآیندهای مورد انتظار	۱. پوست اطراف مقعد تمیز و سالم باشد.
نحوه ایجاد احتیاط	۲. تورگورپوست و رنگ آن طبیعی باشد.

توصیه های پرستاری	
Nursing Recommendations	
۱. ناحیه اطراف رکتوم (مقد) را از نظر التهاب، آبشه یا فیستول مورد بررسی قرار دهد.	
۲. به بیمار توصیه کنید پس از هر بار دفع ناحیه اطراف رکتوم را تمیز کند و با استفاده از آب و صابون شستشو دهد و از پماد محافظت کننده پوستی و پد خشک استفاده کند.	
۳. از حمام نشمینگاهی تجویز شده استفاده کنید.	
۴. بیمار را بطور مکرر تغییر وضعیت دهد.	
۵. از تشك هوا برای بیمار استفاده کنید.	
۶. با پرستار استومیت و زخم مشاوره کنید.	

توضیحات	توصیه های پرستاری
Problem Definition	بیان مشکل
درد در ارتباط با التهاب و تحریک روده.	
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
بیمار باید قادر باشد:	
۱- اثرات داروهای آرام کننده را شرح دهد.	
۲- قابل تحمل بودن درد را بیان کند.	
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
۱. مشخصات، شدت و محل درد را با استفاده از معیار درد بررسی کنید.	
۲. اثرات و عوارض جانبی سداتیوها، ضد دردها، شیاف رکتالی و پمادها را بررسی کنید.	
۳. بیمار را بطور مکرر تغییر وضعیت داده و ماساژ پشت را انجام دهد.	
۴. فعالیت های انحراف فکر از درد را بکار برد.	
۵. مددجو را با کمک و در حد تحمل وی حرکت دهد.	
۶. استفاده از تدابیر و روش های غیر دارویی درد مثل تنفس عمیق، تکنیک های آرام بخش، تصویر سازی را به بیمار آموزش داده و وی را به انجام آنها تشویق کنید.	
۷. استراحت و فعالیت متعادل برقرار کنید.	

توضیحات	توصیه های پرستاری
Problem Definition	بیان مشکل
انطباق نامؤثر در رابطه با استرسور های متعدد و تغییر در سبک زندگی.	
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
بیمار باید قادر باشد:	
۱. احساسات و آمادگی بیشتر خود را بیان کند.	

۲. درک و نیاز به تغییر در سبک زندگی را شرح دهد.

۳. رفتارها و مهارت‌های انتطباقی مؤثر را بیان کند.

Nursing Recommendations

توصیه های پرستاری

۱. الگوهای انتطباقی گذشته و در حال حاضر را بررسی کنید.

۲. زمانی را برای ارتباط با مجامع و افراد دارای شک فراهم کنید.

۳. ارتباط حمایتی با مددجو و دیگر افراد خانواده برقرار کنید.

۴. اطلاعاتی در مورد گروه‌های حمایتی فراهم کنید.

Problem Definition

بیان مشکل

اختلال جنسی در رابطه با تغییر در عملکرد بدن، بیماری و نقص در اطلاعات.

Expected Outcomes

برآیندهای مورد انتظار

بیمار باید قادر باشد:

۱. در مورد احساسات خود صحبت کند.

۲. در مورد درک از اختلالات جنسی صحبت کند.

Nursing Recommendations

توصیه های پرستاری

۱. در مورد بدست آوردن اطلاعات کافی در مورد مشکلات جنسی صحبت کنید.

۲. مددجو را به مطالعه در مورد وضعیت خود و کاربرد تکنیک‌های لازم در مشکلات جنسی، تشویق کنید.

Patient Education

آموزش به بیمار

۱. به بیمار نحوه مراقبت از پوست را آموزش دهید.

۲. بر رعایت بهداشت و خشک نگه داشتن پوست تأکید کنید.

۳. عوارض جانبی داروهایی مثل استروئید (ام صورت، اولسرا، عفونت) را توضیح دهید.

۴. اطلاعاتی در مورد هزینه وسایل لازم و مراکز حمایتی، در اختیار مددجو قرار دهید.

۵. در صورتی که مددجو از هیپرالیمانتسیون استفاده می‌کند استفاده از روش‌های آسپیتک را توضیح دهید.

۶. وی را به ترک سیگار تشویق کنید.

Problem Definition

بیان مشکل

کمبود حجم مایعات در رابطه با از دست دادن مایعات بدن بطور غیر طبیعی از راه اینتوستومی، کشیدن محتویات معده و ناشتا بودن.

Expected Outcomes

برآیندهای مورد انتظار

۱. علائم حیاتی طبیعی باشد.

۲. جذب و دفع مایعات متعادل باشد.

۳. دفع از طریق ایلتوستومی در حد طبیعی باشد.

۴. الکتروولیت‌ها در حد طبیعی باشد.

Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
۱. علائم کم آبی در مددجو شامل کاهش تورگوپوست، خشکی مخاط، ... را بررسی کنید.	
۲. مددجو در حالت ناشتا قرار دهد.	
۳. مایعات غیر خوراکی با الکتروولیت‌ها و ویتامین‌های مورد نیاز را حفظ کنید.	
۴. سوند ادراری و میزان مواد دفعی آنرا بررسی کنید.	
۵. لوله معدی - بینی که به ساکشن با فشار کم متصل است را کنترل و در صورت نیاز آنرا شستشو کنید.	
۶. مواد دفعی ایلتوستومی را کنترل کنید که در روز از ۱۲۰۰ - ۸۰۰ سی سی بیشتر نشود.	
۷. سوند اطراف ساکرال را اگر به سیستم تخلیه‌ای متصل است هر ۲ تا ۱۲ ساعت و سپس هر ۴ ساعت تا زمانی که کاملاً مواد دفعی خارج شده باشد، بررسی کنید.	
۸. هر ۸ ساعت جذب و دفع را بررسی کنید و از نظر احتباس ادراری مددجو کنترل شود.	
۹. علائم حیاتی را هر ۲ ساعت تا ثابت شدن وضعیت و سپس هر ۴ ساعت کنترل کنید.	
۱۰. روزانه وزن را کنترل کنید.	
۱۱. با پزشک در موقع درآوردن لوله معدی- بینی و شروع تغذیه مددجو همراهی کنید.	

Patient Education	آموزش به بیمار
۱. مراقبت از پوست را آموزش دهید.	
۲. بر رعایت بهداشت و خشک نگه داشتن پوست تأکید کنید.	
۳. عوارض جانبی داروهایی مثل استروئید (دم صورت، اولسرها، عفونت) را توضیح دهید.	
۴. در مورد هزینه وسایل لازم و مراکز حمایتی، اطلاعاتی در اختیار مددجو قرار دهید.	
۵. در صورتی که مددجو از هیپر الیمانتسیون استفاده می‌کند استفاده از روش‌های آسپیتیک را برایش توضیح دهید.	
۶. مددجو را به ترک سیگار تشویق کنید.	

Problem Definition	بیان مشکل
	خطر آسیب به پوست در رابطه با درناز به اطراف مقعد و ایلتوسیئون.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	۱. بهبود زخم‌ها دیده شود و زخم خشک و سالم و تمیز باشد. ۲. بیمار افزایش توان در مراقبت از ایلتوستومی را شرح دهد.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	۱. ناحیه پرینه را از نظر درناز و مخاط و بو بررسی کنید.

۲. در صورت نیاز تعویض پانسمان را انجام دهید و ناحیه را تمیز کنید.
۳. پوست اطراف ساکروم را تمیز کرده و در صورت نیاز تعویض پانسمان انجام شود.
۴. در صورتی که دستور داده شده باشد روزانه محل جمع‌آوری مواد دفعی شستشو شود و از التهاب پوشید^۲ جلوگیری شود.
۵. از پدهای ضد آب در شب و یا در موقع حرکت کردن استفاده کنید.
۶. در مورد مراقبت ایلئوستومی به بیمار کمک کنید و هم‌چنین در موقعی که از نظر جسمانی و فیزیکی آماده باشد آنرا آموزش دهید.
۷. از وسایل مناسب و در دسترس استفاده کنید.

Patient Education	آموزش به بیمار
۱. بر مراقبت از پوست اطراف پرینه و محل ایلئوستون تأکید کنید.	
۲. در مورد ورزش کیگل و همچنین ورزش‌هایی که تون اسفکتور آنال را افزایش می‌دهد به مددجو آموزش دهید. ورزش‌ها ۶ هفته پس از عمل شروع می‌شود.	
۳. توضیحات پزشک در مورد روش جراحی II را تکرار و به سوالات مددجو جواب دهید.	
۴. بر استفاده از رژیم غذایی مناسب و تمرینات ورزشی تأکید کنید.	
۵. در مورد افزایش اسهال و درناز و نفح شکم، عدم وجود مدفوع و بوی بد آن، آموزش دهید.	
۶. مددجو را به پیگیری مجدد تشویق کنید.	

Problem Definition	بیان مشکل
کمبود حجم مایعات در رابطه با از دست دادن غیر طبیعی مایعات از طریق ساکشن معده و محل جمع کننده در ایلئوم و وضعیت ناشتا.	
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
۱. علائم حیاتی ثابت شود. ۲. جذب و دفع در حد متعادل باشد. ۳. وزن ثابت باقی بماند. ۴. مایعات در حد کافی باشد.	
Nursing Recommendations	توصیه‌های پرستاری
مشابه موارد ۱ تا ۵ مرحله ۱ می‌باشد. موارد دیگر عبارتند از: ۶. جذب و دفع را هر ۸ ساعت اندازه‌گیری کنید. ۷. علائم حیاتی را هر ۴ ساعت کنترل کنید.	

	۸. وزن را روزانه کنترل کنید. ۹. مددجود را به حرکت پاها هر یک ساعت تشویق کنید. ۱۰. در مورد تنفس عمیق و سرفه در هر ساعت آموزش دهید. ۱۱. کنترل هموگلوبین و هماتوکریت و الکترولیتها را انجام دهید. ۱۲. علائم احتباس ادراری و عفونت را پس از درآوردن سوند ادراری بررسی کنید.

Problem Definition	بیان مشکل
	خطر آسیب پوست اطراف پرینه در رابطه با اسهال.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	۱. زخم پرینه بهبود یابد. ۲. پوست پرینه تمیز، خشک و سالم باشد.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	۱. در صورت نیاز پرینه را با آب شستشو داده و خشک کرده و از لباس نخی و نرم برای بیمار استفاده کنید.

Problem Definition	بیان مشکل
	آسیب پوستی (اطراف استوما) در رابطه با درناز از محل استومی.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	۱. پوست اطراف استوما خشک و سالم باشد. ۲. بیمار بتواند عملکرد استومی را بیان کند. ۳. بیمار بتواند وسائل مورد نیاز در مراقبت از استومی را شرح دهد.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	۱. پس از عمل چراحتی مراقبت از استومی و وسایل (کیسه و...) را شروع کنید. ۲. اندازهگیری صحیح سوراخ کیسه استومی را در هر بار تعویض کیسه انجام دهید. اندازه آن $\frac{1}{2}$ اینچ بزرگتر از سوراخ استوما باشد. ۳. در صورت لزوم کیسه استومی را تعویض و از نظر رنگ، مقدار و قوام مدفوع و رنگ استوما و پوست اطراف آن مشاهده کنید. ۴. سلامت پوست اطراف استوما را به طریق زیر حفظ کنید: - شستشو با آب. - خشک نگه داشتن پوست استوما و استفاده از محافظ پوستی در زیر کیسه. ۵. به بیمار زمانی که از نظر جسمی و روحی آمادگی داشت در مورد مراقبت از خود آموزش دهید.

۵. از کیسه‌های شفاف بر روی استوما استفاده کنید.   ۶. با پرستار استومیت مشاوره انجام دهید.   ۷. برای کنترل بو از قطره دئودورانت مخصوص با بیسموت و کلروفیل استفاده کنید.

Problem Definition	بیان مشکل
	اختلال در تصور ذهنی از خود در رابطه با ایلوستومی، کلستومی.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	برآیندگان باید قادر باشد:
	۱. احساسات خود را بیان کند.
	۲. راهکارهای انطباق مثبت را برای تطابق با استومی توصیف کند.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	۱. به مددجو برای قبول استومی کمک کنید و زمانی را به وی بدهید تا در مورد آن صحبت کند.
	۲. به سوالات در مورد نوع درمان و شیوه بکار برده شده پاسخ دهید.
	۳. علائم انکار، ترس یا عصبانیت را مشاهده کنید.
	۴. مددجو را به مراقبت از خود بدون کمک گرفتن از دیگران تشویق کنید.

Problem Definition	بیان مشکل
	اختلال جنسی در رابطه با استومی و کمبود اطلاعات.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	۱. مرحله انطباق با استومی را در مددجو بررسی کنید.
	۲. مددجو را به برقراری ارتباط با دیگران تشویق کنید.
	۳. در مورد روش‌های کنترل بوی کیسه و فراهم کردن بهداشت برای وی توضیح دهید.
Problem Definition	بیان مشکل
	کمبود حجم مایعات در رابطه با افزایش از دست دادن مایعات (ایلوستومی).
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	۱. علائم حیاتی ثابت باشد.
	۲. جذب و دفع مایعات متعادل باشد.
	۳. وزن ثابت باقی بماند.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری

۱. بیمار را از نظر کم آبی بررسی کنید.
۲. هر ۸ ساعت الکترولیتها و جذب و دفع را پایش کنید.
۳. مدفوع را از نظر تکرر دفع، حجم زیاد مواد دفعی کنترل کنید و در صورت وجود این علائم به پزشک گزارش کنید.
۴. روزانه مددجو را وزن کنید.
۵. هر ۸ ساعت علائم حیاتی را کنترل کنید.

بیان مشکل	Problem Definition
بیوست (کلستومی) یا دفع زیاد (از ایلئوستومی) ثانویه در رابطه با کوتاه شدن روده.	
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
عملکرد درست کلستومی و یا ایلئوستومی	
بیمار باید قادر باشد:	
<ol style="list-style-type: none"> ۱. عملکرد استومی را درک کند. ۲. به مراقبت از استوما بپردازد. 	
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
<ol style="list-style-type: none"> ۱. عادات و سبک زندگی قبلی مددجو را بررسی نمائید. ۲. توضیحات پزشک در مورد آناتومی و فیزیولوژی و روش جراحی را مجدداً برای مددجو بازگو و تأکید نمائید. ۳. به مددجو آموزش دهید که مدفوع کلستومی قوام بیشتری داشته و مدفوع ایلئوستومی بیشتر شل است. ۴. به مددجو آموزش دهید که ایلئوستومی هرگز شستشو داده نمی شود و کلستومی سیگموئید و روده پایین رو را می توان شستشو داد تا دفع نزدیک به حالت طبیعی باشد. ۵. روش شستشوی کلوستومی را برای مددجو شرح دهید. ۶. اطلاعاتی در مورد وسایل مورد نیاز و نشانه های انسداد روده و یا پرولیس استوما به مددجو بدهید و در صورت وجود نشانه های ذکر شده به پزشک اطلاع دهید. ۷. با متخصصین تغذیه در مورد رژیم غذایی و آموزش های لازم در مورد رژیم غذایی همیاری کنید. در موقع ترجیح، لیست مواد غذایی که ایجاد نفخ و یا اسهال می کند را به مددجو بدهید. بیشتر مددجویان رژیم غذایی معمول خود را می توانند استفاده کنند. ۸. موارد ذیل را پیگیری کنید: <ul style="list-style-type: none"> - مددجویانی که دارای ایلئوستومی هستند باید غذاهایی که دارای سدیم و پتاسیم بالاست مثل موز، آب گوشت، مركبات، چای، آب میوه استفاده کنند. - مددجویان ایلئوستومی از مصرف غذاهایی که گاز تولید می کنند، خودداری کنند و غذاهای آماده و غذاهای پر ادویه و آجیل، جوز، کشمش و سیزیجات خام و میوه های خام به جز موز، غذاهای فیبری مانند 	

کرفس، ذرت و نارگیل که ممکن است استوما را بلوک کند.

- مددجویان که کلستومی دارند از مصرف غذاهایی مانند کاهو، باقلاء، لوبیا، ذرت، کلم بروکلی، و گل کلم چون تولید گاز می‌کنند، خودداری کنند (در صورتی که گازها موجب ناراحتی و شرمساری مددجو می‌شود).
- هر مددجو با روش آزمون و خطای توآند غذاهایی را که تحمل می‌کنند، تشخیص دهد.
- در هر بار مصرف غذا یک نوع غذا اضافه شود.
- ۹. به استفاده از مایعات و غذا به قدر کافی تأکید شود.
- ۱۰. به آرام خوردن غذا و جویدن کامل غذا و منظم بودن فواصل در دریافت غذا تأکید کنید.
- ۱۱. به مددجو توصیه کنید از مصرف نوشابه‌های گازدار و غذاهایی با درجه حرارت بالا خودداری کند.
- ۱۲. در تهیه برنامه غذایی خانواده و مددجو در گیر شوید.
- ۱۳. صدای روده‌ای را هر ۸ ساعت کنترل کنید و عدم وجود صدای روده‌ای را به پزشک گزارش دهید.
- ۱۴. در مورد علائم و نشانه‌های انسداد یا سخت شدن مدفوع توضیح دهید مثل کاهش درناژ، بیوست، اسهال، کرامپ، اتساع شکم، تهوع، استفراغ.

Patient Education

آموزش به بیمار

- ۱. مراحل مراقبت از استوما را برای مددجو و خانواده‌اش توضیح دهید.
- ۲. وسائل مورد استفاده و محل خرید وسائل را توضیح دهید، تهیه وسائل برای چند روز پس از ترخیص انجام شود.
- ۳. اطلاعات در مورد رژیم غذایی را به صورت نوشتاری در اختیار مددجو قرار دهید.
- ۴. اطلاعاتی در مورد گروههای حمایت انجمن‌های استومی در اختیار مددجو قرار دهید.
- ۵. علائم عفونت زخم، انسداد، پرولاپس را برای مددجو توضیح داده و از وی بخواهید تا در صورت مشاهده به پزشک گزارش کند.
- ۶. وی را به مراجعه مجدد و پیگیری تشویق کنید.
- ۷. اطلاعات مربوط به موارد ذیل را به صورت نوشتاری به مددجو ارائه کنید:
 - رنگ استومای طبیعی صورتی تا قرمز باشد و در صورت تغییر به پزشک اطلاع دهد.
 - اندازه و شکل استوما در طی ۶-۸ هفته اول کوچک‌تر می‌شود.
 - بطور مکرر سوراخ کیسه اندازه‌گیری شود.
 - در صورت نشت از کیسه و یا احساس سوزش، کیسه تعویض شود.
 - همیشه از محافظ پوستی استفاده کند.
- ۸. به وی توصیه کنید به میزان لازم مایعات مصرف کند تا از کم آبی روده‌ای جلوگیری شود.
- ۹. در مورد تغییر در سبک زندگی برای وی توضیح دهید.
- ۱۰. به وی توصیه کنید از جابجا نمودن وسائل تا ۶ هفته خودداری کند.

۱۱. مددجو را به گروه‌ها و انجمن‌های استومی ارجاع دهید.

Problem Definition	بیان مشکل
	درد در رابطه با مداخلات جراحی.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	۱. مددجو سطح آرامش بیشتری را بیان نماید. ۲. مددجو آرامش داشته باشد.

Nursing Recommendations	توصیه‌های پرستاری
	۱. به مددجو توصیه کنید وقتی که استراحت نسبی دارد هر ۲ ساعت به پهلو بچرخد. ۲. در صورت استفاده از ضد دردهای تجویز شده برطرف شدن درد را بررسی کنید. ۳. به مددجو توصیه کنید در صورتی که بتواند به پهلو بخوابد، بالش را بین دو زانو قرار دهد و تا حد امکان به پشت بخوابد. ۴. اثرات کمپرس مرطوب و گرم یا کیسه بخ را پایش نماید. ۵. هنگام حرکت دادن بیمار به وی کمک کنید و هنگام نشستن از ژل فوم و یا پد شناور استفاده کنید و از حلقه هوا استفاده نشود. ۶. به مددجو توصیه کنید از نشستن طولانی بر روی صندلی و وضعیت نشسته خودداری نماید. ۷. قبل از برداشتن پانسمان فشاری، به مددجو ضد درد تجویز شده را بدهید. ۸. تأثیر حمام نشیمنگاهی را در مددجو پایش نماید.

Problem Definition	بیان مشکل
	خطر بیوست در ارتباط با وضعیت ناشتا بودن و دفع دردناک.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	۱. صدای روده‌ای طبیعی باشد. ۲. مدفوع نرم و شکل گرفته باشد.

Nursing Recommendations	توصیه‌های پرستاری
	۱. تا برطرف شدن وضعیت استفراغ مددجو را ناشتا نگهدارید. ۲. رژیم غذایی کم باقیمانده (کم تفاله)، نرم و در حد تحمل برای مددجو فراهم کنید. ۳. مایعات ۲۰۰۰ تا ۲۵۰۰ cc در روز بدھید مگر اینکه منع داشته باشد. ۴. صدای روده‌ای را هر ۴ ساعت یکبار پایش کنید. ۵. نرم کننده مدفوع تجویز شده را به مددجو بدھید و در هنگام دفع محیط مناسبی برای وی فراهم کنید.

۶. اثرات داروهای نرم کننده مدفع را بررسی کنید.
۷. در صورت امکان، مددجو را به فعالیت و حرکت تشویق کنید.

Problem Definition	بیان مشکل
	تغییر در دفع ادرار در ارتباط با نوع روش جراحی روده و دستیابی به مثانه.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	۱. مددجو ادرار شفاف و زرد رنگ و مقدار مناسب را گزارش کند. ۲. مددجو توانایی دفع ادرار بدون ناراحتی و کمک را بیان کند.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	۱. جذب و دفع مایعات ۴ ساعته را اندازه گیری و از نظر رئانسیون ادراری بررسی کنید. ۲. در صورت نیاز مداخلات ضروری برای دفع ادرار را انجام دهید مانند بازکردن شیر آب، استفاده از آب گرم بر روی قسمت تحتانی شکم، گذاشتن دست در آب. ۳. در هنگام ادرار کردن به مددجو کمک کنید. در هنگام ادرار کردن مردان به حالت ایستاده و استفاده از توالت فرنگی مخصوص و بالا قرار دادن سرمددجو در خانمها استفاده شود. ۴. حرکت دادن مددجو باعث می شود دفع به راحتی صورت گیرد.

Problem Definition	بیان مشکل
	خطر عفونت در ارتباط با ناکافی بودن سیستم دفاع اولیه بدن.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	۱. زخم بهبود یابد. ۲. بافت اطراف برش محل جراحی خشک، تمیز و سالم باشد.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	۱. علائم حیاتی را هر ۴ ساعت پایش و در صورت افزایش درجه حرارت گزارش کنید. ۲. پانسمان را هر ۲-۴ ساعت یکبار مشاهده و از نظر خونریزی، درناز و بو بررسی کنید. ۳. در صورت نیاز پانسمان را تعویض کنید. ۴. پس از هر بار دفع، اطراف محل پرینه را تمیز و خشک کنید. ۵. برای پیشگیری از تحریک و عفونت ناحیه تراشیده شود. ۶. اگر لازم باشد نحوه شستشوی زخم را آموزش دهید.
Patient Education	آموزش به بیمار
	۱. در مورد اهمیت تغذیه توضیح دهید:

- رژیم غذایی باقیمانده طی یک هفته.
 - افزایش پیده زیر تحمل شود.
 - در موقع مناسب میوه تازه داده شود.
 - مایعات ۲۵۰۰ سی سی در روز داده شود مگر اینکه ممنوعیت داشته باشد.
 - کنترل وزن هر هفته صورت گیرد.
۲. مراقبت از محل برش جراحی و مراقبت از پرینه را توضیح دهید:
- از حمام نشینگاهی دستور داده شده، استفاده شود.
 - از کمپرس گرم استفاده شود.
 - از پدهای واژلینی استفاده شود.
 - پس از هر بار دفع ناحیه کاملاً خشک و تمیز نگه داری شود.
 - پانسمان لازم بکار برده شود.
۳. نشانه‌هایی عفونت زخم را توضیح داده و از بیمار بخواهید عالم تنگی مقدم مثل قرمی، حساسیت، تورم و درناز از زخم را به پزشک گزارش دهد.
۴. توضیح در مورد اینکه دفع روده‌ای با استفاده از نرم کننده‌های مدفع و ملين‌های تبوهای طبیعی، نرم باشد.
۵. اهمیت خودداری از برداشتن اشیاء سنگین و کشیدن آن‌ها را شرح دهید.
۶. مددجو را به پیگیری‌های مجدد و مراجعه به پزشک تشویق کنید.

برنامه مراقبت در منزل/ ترجیح

۱. در مورد شستشوی زخم اگر مقدور باشد و حمام کردن توضیح دهید.
۲. چگونگی بررسی محل با استفاده از آیینه را توضیح دهید.
۳. اطلاعاتی در مورد نوع و محل تهیه وسایل مورد نیاز داده شود.

Problem Definition	بیان مشکل
	اسهال در ارتباط با فرایند التهاب روده.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. برقراری دفع طبیعی در بیمار. ۲. برقراری و تعادل مایعات و الکترولیت‌ها. ۳. حفظ تغذیه مطلوب.

توصیه های پرستاری

Nursing Recommendations

۱. در مرحله حاد جهت کاهش فعالیت و التهاب روده بهتر است بیمار را NPO نگه دارد.
 ۲. بیمار را تشویق کنید که سیگار نکشد (نیکوتین موجب تحریک GI می شود).
 ۳. از مصرف غذاهایی که به سختی جذب می شوند برای بیمار اجتناب کنید.
 ۴. از مصرف غذاهای خیلی سرد یا گرم برای بیمار اجتناب کنید.
 ۵. در حضور هایپوکالمی اقدامات لازم برای کنترل سطح پتانسیم را به کار بندید.
 ۶. در صورت تغذیه از راه NGT جهت تحمل بیمار ابتدا مقدار غذا را از نصف شروع کرده و سپس بتدريج به مقدار تجويز اضافه نمایيد.
 ۷. طبق دستور پزشک از داروهای ضد اسهال استفاده کنید.
- مداخلات پرستاری در ارتباط با اختلالات الکترولیتی :**
- ۱- اسمولالیته سرم، میزان الکتروولیت ها را کنترل کرده و موارد غیر طبیعی را گزارش دهید.
 - ۲- تهوع و استفراغ بیمار را کنترل کنید.
 - ۳- روزانه حداقل ۲۵۰۰ سی سی مایعات به بیمار بدھید (مگر در موارد منع مصرف).
 - ۴- در صورت NPO بیمار وی را تشویق به مصرف سدیم و پتانسیم بالا نمایید (مگر در موارد منع).
 - ۵- در صورت تداوم یا بدتر شدن علائم هایپوولمی با پزشک مشورت کنید.
- مداخلات پرستاری در ارتباط با حفظ تغذیه مطلوب :**
- ۱ - قبل از شروع تغذیه مراقبت های لازم از دهان بیمار را به عمل آورید.
 - ۲ - مواد غذایی را به مقدار کم و به دفعات زیاد به بیمار دهید.
 - ۳ - محیط بیمار را تمیز و آرام نموده و تحریکات زیان آور محیطی را حذف کنید.
 - ۴ - به بیمار آموزش دهید از مصرف مایعات و غذاهایی که تولید گاز می کنند اجتناب کند.
 - ۵ - با مشورت متخصص تغذیه به بیمار اجازه دهید از غذاهای مورد علاقه خود استفاده کند.
 - ۶ - از غذاهای پر کالری، پر ویتامین و پر پروتئین استفاده کنید.
 - ۷ - جهت به حداقل رساندن خستگی بعد از خوردن غذا بیمار را تشویق به استراحت کنید.

بیان مشکل	Problem Definition
۱. عدم تعادل تغذیه ای کمتر از نیاز های بدن در ارتباط با تهوع و بی اشتهاایی. ۲. خطر کمبود حجم مایعات در ارتباط با استفراغ و دهیدر اسیون. ۳. اضطراب در ارتباط با جراحی و تشخیص سرطان . ۴. اختلال در سلامت پوست در ارتباط با برش جراحی، تشکیل استوما و آلدگی پوست اطراف استوما به وسیله ماده مدفعی. ۵. اختلال در تصویر بدنی در ارتباط با کولوستومی.	
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
۱. تامین بهترین سطح تغذیه ای. ۲. حفظ تعادل مایع و الکترولیت. ۳. کاهش اضطراب. ۴. آموزش درباره تشخیص پروسیجر جراحی و مراقبت از خود پس از ترخیص. ۵. حفظ التیام بافتی و حفاظت از پوست اطراف استوما. ۶. بیان احساسات و نگرانی ها درباره کولوستومی و تاثیر آن بر فرد و اجتناب از عوارض.	
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
آماده کردن بیمار برای جراحی: ۱. بیمار را از نظر فیزیکی جهت جراحی آماده کنید (رژیم غذایی پرکالری و پرپروتئین و پر کربوهیدرات و میزان کم بقیه مواد رژیم پر مایع ۴۸ تا ۲۴ ساعت قبل از جراحی یا در صورت تجویز تغذیه غیر دهانی). ۲. آنتی بیوتیکها، شل کننده ها، انماها یا شستشو دهنده کولون را در صورت تجویز برای بیمار بکار ببرید. ۳. میزان مایعات دریافتی و برونو ده بیمار (شامل استفراغ) را محاسبه کنید و لوله نازوگاستریک و میزان مایع داخل وریدی را کنترل نمایید. ۴. وضعیت هیدراتاسیون فرد (مانند توگور پوستی غشاها مخاطی) را بررسی کنید. ۵. علایم انسداد یا پرفوراسیون (افزایش اتساع شکم، افت صدای روده ای، درد یا رژیدیتی) را کنترل کنید. ۶. آگاهی بیمار را در زمینه تشخیص پیش آگهی روش جراحی و سطح عملکردی مورد انتظار بعد از عمل را بالا برده و از او حمایت کنید و اطلاعاتی در زمینه رخم بعد از عمل و مراقبت استومی، محدودیت های رژیم غذایی، کنترل درد و کنترل طبی فراهم کنید.	

- حفظ تغذیه مطلوب :

۱. یک رژیم پرپروتئین و پرکربوهیدرات و با میزان اندک بقیه فرآورده ها تهیه کنید.
۲. در صورت درخواست یک رژیم پرمایع ۲۴ تا ۴ ساعت قبل از جراحی تامین کنید.
۳. برای بیماران بستری روش غیر خوراکی تجویز کنید.
۴. دریافت و برون ده را محاسبه کرده، مایعات داخل وریدی و الکتروولیت ها را در صورت درخواست تجویز و پایش کنید.
۵. لوله نازوگاستریک را گذاشته و کنترل کنید و میزان درناز آنرا یادداشت کنید.

- حفظ تعادل مایع و الکتروولیت:

۱. ضد استفراغ ها را تجویز نموده و دریافت مایعات و غذاها را جهت جلوگیری از ایجاد استفراغ محدود نمایید. شکم را از نظر نفح، از بین رفتن صدای روده ای یا درد با رژیدیتی (نشانه های انسداد یا سوراخ شدگی) پایش کنید.
۲. دریافت و برون ده را ثبت نموده و میزان مایعات و غذاهای خوراکی را به منظور جلوگیری از استفراغ محدود کنید.
۳. الکتروولیت های سرم را جهت تشخیص هیپوکالمی و هیپوناترمی چک کنید.
۴. علایم حیاتی را به منظور تشخیص نشانه های هیپوللمی یعنی تاکی کاردی، هیپوتانسیون و افت حجم پالس ارزیابی کنید.
۵. وضعیت هیدراسیون بیمار را بررسی نموده و کاهش تورگورپوستی، خشکی غشاها مخاطی و غلیظ بودن ادرار را گزارش کنید.

- تامین حمایت روانی:

۱. سطح اضطراب بیمار را بررسی نموده و مکانیسم های به کار رفته جهت مقابله با استرس را پایش کنید.
۲. در صورت تمایل محیط را خلوت کنید، نحوه تمرین های ریلکس شدن و تمرکز نگاه را به بیمار یاد دهید. به ابراز احساسات بیمار گوش دهید.
۳. در صورت تمایل، گفتگو با یکی از اعضای خانواده وی را ترتیب دهید.
۴. جلساتی را که پزشک و پرستار در آن حضور داشته باشد برای بیمار و خانواده وی و در مورد پیش آگهی

و درمان بیماری برگزار کنید گفتوگو با یک درمانگر گوارش ممکن است مفید باشد.

۵. با حفظ آرامش و رفتار حرفه‌ای راحتی بیمار را بیشتر کنید.

۶. به شکلی که بیمار قادر به فهم مطالب باشد تمام تست‌ها و روشهای را برای وی توضیح دهید و در صورت نیاز تکرار کنید.

- **حمایت از تصویر بدنی مثبت:**

۱. بیمار را به ابراز احساسات و نگرانی‌های خود تشویق کنید.

۲. به منظور تقویت سازگاری با تغییرات سبک زندگی که مرتبط با مراقبت از استوما است محیطی حمایتی فراهم کنید.

- **تامین مراقبت پس از عمل:**

۱. کنترل درد.

۲. کنترل بیمار از نظر عوارض (آناستموز، پرولاپس، استوما، پرفوراسیون، تراکم مدفوع، تحریک پوست، عوارض تنفسی توانم با جراحی شکمی).

۳. بررسی و کنترل شکم بیمار از نظر برگشت حرکات دودی روده و خصوصیات اولیه مدفوع.

۴. بیمارانی که کولوستومی شده‌اند در روز اول پس از عمل از رختخواب خارج شده و به مشارکت در مراقبت از کولوستومی تشویق شوند.

- **حفظ بهترین وضعیت تغذیه‌ای:**

۱. رژیم غذایی باید طوری تنظیم شود که موجب اسهال و بیوست نشود و برگشت به رژیم غذایی نرمال سریع صورت گیرد.

۲. بیماران کولوستومی باید از خوردن غذاهایی که موجب بوی زیاد و دفع گاز می‌شوند اجتناب کنند (خانواده کلم، تخم مرغ، ماهی، حبوبات و محصولات پرسلولز).

۳. مصرف حداقل دو لیتر مایعات در روز.

۴. یک رژیم پرپروتئین و پرکربوهیدرات و با میزان اندک بقیه فرآورده‌ها تهیه نمایید.

۵. دیفنوکسیلات همراه با آتروپین برای کنترل اسهال ممکن است تجویز شود.

۶. برای رفع بیوست آب سیب یا یک ملین خفیف موثر است.

- تامین مراقبت از رخم:

۱. پانسمان شکم را از نظر خونریزی در ۲۴ ساعت اول پس از جراحی بررسی کنید.
۲. به بیمار کمک کنید تا در هنگام سرفه و تنفس عمیق برای کاهش فشار بر لبه های برش شکمی شکم را ثابت نگه دارد.
۳. درجه حرارت، نبض و تنفس را از نظر افزایش کنترل کنید زیرا ممکن است نشان دهنده یک فرآیند عفونی باشد.
۴. اگر بیمار کولوستومی شده است استوما باید از نظر تورم (ادم جزئی ناشی از دستکاری جراحی طبیعی است)، رنگ (رنگ استوما صورتی یا قرمز است)، خونریزی (یک علامت غیرطبیعی) کنترل شود.

- آموزش به بیمار:

۱. نیاز و تمایل بیمار به کسب اطلاعات را بررسی نموده و اطلاعاتی به بیمار و خانواده وی بدهید.
۲. هنگام ترخیص اطلاعات مربوط به نیازهای بیمار را در اختیار وی قرار دهید.
۳. در صورتی که بیمار استومی داشته باشد آگاهی هایی در مورد مراقبت از استومی و عوارضی که باید مدنظر باشند مثل انسداد، عفونت، تنگی استومی، رتراسکیویون یا پرولالیپس یا تحریک پوست اطراف استومی به بیمار بدهید.
۴. به منظور کمک به بیمار در تشخیص و حذف غذاهایی که می توانند باعث اسهال یا یبوست شوند آموزش هایی درباره رژیم غذایی ارائه دهید.
۵. مجموعه ای از داروهای نسخه شده را همراه با اطلاعاتی در مورد اثر، هدف و احتمال عوارض جانبی آنها به بیمار ارائه دهید.
۶. نحوه استفاده از درمان ها و پانسمان ها را نشان داده و مرور کنید و خانواده بیمار را جهت مشارکت با آن تشویق کنید.
۷. آگاهی های لازم در مورد زمان های خاصی که بیمار باید با پزشک تماس بگیرد و عوارضی که نیاز به توجه ویژه دارند (مثل خونریزی نفح شکمی رژیدیتی اسهال سندرم دامپینگ) را به بیمار بدهید.
۸. در صورت لزوم عوارض جانبی رادیوتراپی (بی اشتھایی، استفراغ، اسهال و خستگی) را به او بگویید.
۹. بیمار را در صورت نیاز به مراجع بهزیستی ارجاع دهید.

Problem Definition	بیان مشکل
	درد و هایپرترمی ناشی از تشکیل آسنه.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	- در مددجو بر اساس شواهد زیر آسنه تشکیل نخواهد شد:

<p>۱. درجه حرارت ثابت و کمتر از ۳۸ درجه سانتی گراد.</p> <p>۲. عدم افزایش درد شکمی یا حساسیت.</p> <p>۳. عدم افزایش بیشتر شمارش گلبول های سفید.</p>	توصیه های پرستاری
Nursing Recommendations	
	۱. نشانه ها و علائم تشکیل آبse را بررسی و گزارش کنید:
	- افزایش بیشتر درجه حرارت بالای ۳۸ درجه
	- افزایش درد شکمی و حساسیت موضعی
	- وجود توده قابل لمس در شکم
	- شمارش گلبول های سفید (بیش از ۱۵۰۰۰ باید گزارش شود)
	- اقدامات زیر را برای کاهش خطر سوراخ شدگی و تشکیل آبse انجام دهید:
	- اعمال زیر را برای جلوگیری از افزایش بیشتر فشار درون شکم انجام دهید:
	۱- در صورت دستور تغذیه دهانی را منع کنید.
	۲- طبق دستور لوله معده بگذارید و ساکشن نمایید.
	۳- انما تجویز نکنید.
	۴- از تجویز داروهای ضد بیوست اجتناب کنید.
	۵- از اعمال حرارت روی شکم خودداری کنید.
	- اگر علائم و نشانه های تشکیل آبse ایجاد شد:
	۱. در صورتی که برنامه ریزی شده است، مددجو را برای مطالعات تشخیصی مهیا کنید (توموگرافی کامپیوتربی، اولتراسونوگرافی).
	۲. ضد میکروب ها را طبق دستور تجویز کنید.
	۳. مددجو را برای جراحی یا درناژ زیر پوستی آبse آماده کنید.

Problem Definition	بیان مشکل
	کاهش وزن بدنیال اختلالات بلع (دیسفاژی).
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. کفایت مایعات و غذای مصرفی از نظر کمی و کیفی. ۲. بدست آوردن وزن مطلوب. ۳. عدم کاهش وزن.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	<ol style="list-style-type: none"> ۱- مراقبت های تغذیه از راه دهان را در افرادیکه دچار اختلال در بلع (دیسفاژی) (می باشد انجام دهید. ۲- بررسی اختلال بلع بر اساس نشانه های دیسفاژی و مداخلات بلع. ۳- به فاکتور های مهم قبل از تغییر روند روش های تغذیه و هیدریشن در افراد مبتلا به دیسفاژی توجه کنید. ۴- حمایت تغذیه ای از راه دهان. ۵. نشانه های واضح دیسفاژی عبارتند از: <ul style="list-style-type: none"> - اشکال یا درد در هنگام بلع یا جویدن. - برگشت مواد غذائی هضم نشده. - اشکال در کنترل غذا یا ماعات در داخل دهان. - تجمع بزاق در دهان. - خشونت صدا. - سرفه یا حالت خفگی قبل، حین و پس از بلع. - برگشت مواد به بینی. - احساس انسداد. ۶. نشانه های غیرواضح دیسفاژی عبارتند از: <ul style="list-style-type: none"> - تغییر در الگوی تنفس. - افزایش درجه حرارت بدون توجیه. - سوزش سرد.

- تغییر در عادات خوردن برای مثال آهسته خوردن.

- پاک کردن مکرر گلو.

- عفونت های اخیر سینه.

۷. فاکتور هایی که قبل از تغییر روند روش های تغذیه و هیدریشن در افراد مبتلا به دیسفارژی بایستی مورد توجه قرار داد عبارتند از:

- عفونت های اخیر سینه.

- تحرك.

- وابستگی به افراد جهت خوردن.

- دریافت خوشمزگی و ظاهر غذا یا آشامیدنی.

- سطح هوشیاری.

- سازگاری فیزیولوژیکی.

- بهداشت ضعیف دهان.

- وضعیت پزشکی.

- نیازهای متابولیسمی و تغذیه ای.

- آسیب پذیری.

توجه : در افرادیکه دچار دیسفارژی می باشند بایستی داروها از نظر ترکیبات، نحوه و زمان مصرف و عدم تداخل با رژیم غذائی و فرایند بلع بررسی شوند.

۸. شاخصهایی برای حمایت تغذیه ای از راه دهان :

- جذب کلی غذا از مسیر دهان شامل ترکیبات ذیل می باشد:

- پروتئین- انرژی - فiber- الکترو لیت ها - ویتامین ها - مواد معدنی - توجه به دریافت ریز مغذی ها و مکمل های غذائی

۹. زمان قطع تغذیه دهانی :

- حمایت تغذیه از راه دهان زمانیکه بیمار قادر به مصرف مواد غذائی از راه دهان می باشد و این مسئله تثبیت شده باشد، متوقف می شود.

۱۰. توصیه های مهم :

- دیسفارزی و اختلال در بلع با یا بدون آسپیراسیون نیاز به مداخلات بلع و تغییر در غلظت غذا دارد.
- مداخلات سریع شامل درگیر کردن خانواده جهت:
- حضور یا کمک در هنگام دادن و عده های غذائی.
- جایگزین کردن مواد غذایی.
- ارزیابی غذاها.
- مشخص کردن مواد غذائی مورد علاقه بیمار.
- استفاده از غذاهای پرکالری.
- انجام ورزش (صرف مواد غذائی را افزایش می دهد).
- استفاده از مکمل های غذائی (صرف غذا را افزایش می دهد و موجب افزایش وزن می گردد).
- مکمل های غذائی باید در بین و عده های غذائی داده شود (جایگزین کالری مصرفی در و عده های غذائی نمی باشد).

بیان مشکل	Problem Definition
التهاب صفاق مربوط به آزاد شدن محتویات روده به درون حفره.	Expected Outcomes
بر اساس شواهد زیر در مددجو پریتونیت ایجاد نخواهد شد:	<ul style="list-style-type: none"> • الف) درجه حرارت پایدار و کمتر از ۳۸ درجه سانتی گراد. ب) شکم نرم و غیر متورم. ج) عدم افزایش درد شکم و حساسیت، تهوع و استفراغ. د) صدای طبیعی روده. ه) علائم حیاتی ثابت. و) عدم افزایش بیشتر در شمارش گلوبول سفید خون.
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
۱. علائم و نشانه های التهاب صفاق را بررسی و گزارش نمایند شامل:	<ul style="list-style-type: none"> - افزایش بیشتر درجه حرارت یا درجه حرارت بالای ۳۸ درجه.

- اتساع و سفت شدن شکم.
 - افزایش شدت درد شکمی.
 - حساس شدن منطقه فشار داده شده.
 - افزایش تهوع و استفراغ.
 - کاهش یا فقدان صداهای روده ای.
 - تاکی کاردي.
 - افزایش تاکی پنه تعداد تنفس.
 - کاهش فشار خون.
 - افزایش در میزان WBC.
- در صورتی که علائم و نشانه های التهاب صفاق به وجود آمد :
۱. تغذیه دهانی را طبق دستور منع کنید.
 ۲. به منظور حمک به جمع کردن و مرکز کردن محتویات گوارشی در حفره لگن خاصره تا اینکه در زیر دیافراگم جمع شوند، مددجو را در تخت در وضعیت نیمه نشسته قرار دهید.
 ۳. در صورتی که طرح ریزی شده است، مددجو را برای آزمون های تشخیصی آماده کنید (رادیوگرافی شکمی، توموگرافی کامپیوتربی، اولتراسونوگرافی).
 ۴. لوله بینی- معده ای یا روده ای را طبق دستور وارد کنید و ساکشن را ادامه دهید.
 ۵. ضد میکروب ها را طبق دستور تجویز کنید.
 ۶. در صورت دستور پزشک به منظور جلوگیری یا درمان شوک، مایعات داخل وریدی و یا افزایش دهنده های حجم خون، تجویز کنید.
 ۷. در صورتی که برنامه ریزی شده باشد، مددجو را برای جراحی آماده کنید (آپاندکتومی با درناز و شیستشوی صفاق).

بیان مشکل	Problem Definition
اسهال در ارتباط با فرایند التهاب روده.	
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
داشتن اجابت مزاج طبیعی.	
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
۱- در مرحله حاد جهت کاهش فعالیت و التهاب روده بهتر است بیمار را NPO نگه دارید.	۱- در مرحله حاد جهت کاهش فعالیت و التهاب روده بهتر است بیمار را NPO نگه دارید.
۲- بیمار را تشویق کنید که سیگار نکشد (نیکوتین موجب تحریک GI می شود).	۲- بیمار را تشویق کنید که سیگار نکشد (نیکوتین موجب تحریک GI می شود).
۳- از مصرف غذاهایی که به سختی جذب می شوند اجتناب کنید.	۳- از مصرف غذاهایی که به سختی جذب می شوند اجتناب کنید.
۴- از مصرف غذاهای خیلی سرد یا گرم برای بیمار اجتناب کنید.	۴- از مصرف غذاهای خیلی سرد یا گرم برای بیمار اجتناب کنید.
۵- در حضور هایپرکالمی اقدامات لازم برای کنترل سطح پتابسیم را به کار بندید.	۵- در حضور هایپرکالمی اقدامات لازم برای کنترل سطح پتابسیم را به کار بندید.
۶- در صورت تغذیه از راه NGT جهت تحمل بیمار ابتدا مقدار غذا را از نصف شروع کرده و سپس بتدريج به مقدار تجويز اضافه نمایيد.	۶- در صورت تغذیه از راه NGT جهت تحمل بیمار ابتدا مقدار غذا را از نصف شروع کرده و سپس بتدريج به مقدار تجويز اضافه نمایيد.
۷- طبق دستور پزشك از داروهای ضد اسهال استفاده کنید.	۷- طبق دستور پزشك از داروهای ضد اسهال استفاده کنید.

بیان مشکل	Problem Definition
درد مزمن در ارتباط با التهاب روده ای.	
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
کاهش یا عدم احساس درد.	
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
۱- اقدامات غیر دارویی زیر را برای رهایی از درد به انجام برسانید: ماساژ، تغییر پوزیشن، روش های آرام سازی، هدایت تصورات ذهنی.	۱- اقدامات غیر دارویی زیر را برای رهایی از درد به انجام برسانید: ماساژ، تغییر پوزیشن، روش های آرام سازی، هدایت تصورات ذهنی.
۲- عواملی را که سبب تشدید یا بهبود درد می شوند مورد بررسی قرار دهید.	۲- عواملی را که سبب تشدید یا بهبود درد می شوند مورد بررسی قرار دهید.
۳- اثرات درمانی و عوارض جانبی داروهای مسکن را روی بیمار مورد بررسی قرار دهید.	۳- اثرات درمانی و عوارض جانبی داروهای مسکن را روی بیمار مورد بررسی قرار دهید.
۴- مواد غذایی را به مقدار کم و به دفعات زیاد به بیمار بدهید.	۴- مواد غذایی را به مقدار کم و به دفعات زیاد به بیمار بدهید.
۵- استفاده از یک کیسه آب گرم بر روی شکم می تواند تا حدودی از درد بکاهد.	۵- استفاده از یک کیسه آب گرم بر روی شکم می تواند تا حدودی از درد بکاهد.

بیان مشکل	Problem Definition
عدم تعادل تغذیه ای کمتر از نیاز بدن.	
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
حفظ تغذیه مطلوب.	

Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
۱ - قبل از شروع تغذیه مراقبت های لازم از دهان بیمار را به عمل آورید.	
۲ - مواد غذایی را به مقدار کم و به دفعات زیاد به بیمار دهید.	
۳ - محیط بیمار را تمیز و آرام نموده و تحریکات زیان آور محیطی را حذف کنید.	
۴ - به بیمار آموزش دهید از مصرف مایعات و غذاهایی که تولید گاز می کنند اجتناب کند.	
۵ - با مشورت متخصص تغذیه به بیمار اجازه دهید از غذاهای مورد علاقه خود استفاده کند.	
۶ - از غذاهای پر کالری پر ویتامین و پر پروتئین استفاده کند.	
۷ - جهت به حداقل رساندن خستگی بعد از خوردن غذا بیمار را تشویق به استراحت کنید.	

Problem Definition	بیان مشکل
	کمبود حجم مایعات و الکترولیت ها.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	برقراری و تعادل مایعات و الکترولیت ها.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
۱ - اسمولالیته سرم، میزان الکترولیت ها را کنترل کرده و موارد غیر طبیعی را گزارش دهید.	
۲ - تهوع و استفراغ بیمار را کنترل کنید.	
۳ - روزانه حداقل ۲۵۰۰ مایعات به بیمار بدهید (مگر در موارد منع مصرف).	
۴ - در صورت PO بودن بیمار وی را تشویق به مصرف سدیم و پتاسیم بالا نمایید (مگر در موارد منع).	
۵ - در صورت تداوم یا بدتر شدن علائم هایپوولمی با پزشک مشورت کنید.	

Problem Definition	بیان مشکل
	عدم تحمل فعالیت.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	انجام فعالیتهای روزمزه بدون احساس خستگی.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
۱. بیمار را تشویق به انجام فعالیت همراه با دوره های استراحت کنید.	
۲. در صورت نیاز به بیمار در انجام فعالیت های مراقبت از خود کمک کنید.	
۳. اقداماتی را که موجب افزایش میزان خواب بیمار می شود به انجام رسانید.	
۴. وضعیت تغذیه بیمار را مورد بررسی قرار دهید.	
۵. در صورت نیاز به افزایش فعالیت در بیمار، فعالیت را به تدریج زیاد کنید.	
۶. اقداماتی در جهت اکسیژناسیون بیمار انجام دهید(ترک سیگار، استفاده از اکسیژن).	

۷. در صورت پیشرفت عدم فعالیت با پزشک مشورت کنید.

Problem Definition	بیان مشکل
	وجود اضطراب در بیمار.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	عدم وجود اضطراب.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	<ol style="list-style-type: none"> ۱ - در مورد هدف کلیه روش های درمانی و تشخیص توضیح دهید. ۲ - بیمار را مطمئن سازید که پرستاران همیشه در استرس او هستند. ۳ - هنگام برقراری ارتباط با بیمار از یک روش مطمئن همراه با رازداری استفاده کنید. ۴ - بیمار را تشویق به بیان ترس ها و اضطراب های خود کرده، بازخورد مناسب به او بدهید. ۵ - در صورت نیاز روش آرام سازی را به بیمار آموزش دهید. ۶ - به افراد نزدیک بیمار آموزش های لازم جهت حمایت از بیمار را بدهید.

Problem Definition	بیان مشکل
	اختلال در سازگاری.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	بهبود معیار های سازگاری.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. در صورت امکان با دستکاری محیط استرس بیمار را کاهش دهید. ۲. با ایجاد یک رابطه مثبت با بیمار و خانواده اش، آنها را در برنامه مراقبتی و تصمیم گیری سهیم کنید. ۳. افراد ، وسایل و موقعیت های تنفس زار از این افراد دور کنید. ۴. به بیمار اجازه دهید تا جای ممکن احساسات خود را بیان کند. ۵. به خانواده بیمار آموزش دهید جلوی فرایند غم و اندوه را نگیرند. ۶. ترسهای بیمار را مورد بررسی قرار دهید.

Problem Definition	بیان مشکل
	اختلال در تمامیت پوست.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	داشتن پوست سالم و عاری از آسیب و شکنندگی.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری

- ۱- پوست بیمار مخصوصاً پوست ناحیه پرینه باید مکررا معاینه شود.
- ۲- مراقبت از پرینه شامل استفاده از محافظهای پوست است که پس از هر بار حرکات روده‌ای مورد بررسی قرار می‌گیرد.
- ۳- مناطق قرمز تحریک شده در بالای برجستگی‌های استخوانی باید به دقت مورد بررسی قرار گیرد.
- ۴- وسایل کاهنده فشار برای اجتناب از شکنندگی پوست مورد استفاده قرار گیرد.

Problem Definition	بیان مشکل
	کمبود آگاهی در ارتباط با فرایند بیماری و درمان.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	بیمار آگاهی لازم در مورد بیماری و اقدامات درمانی مربوطه را بداند.
Nursing Recommendations	توصیه‌های پرستاری
۱- اطلاعات کافی در حد درک بیمار را در مورد روتین بیمارستان به او بدهید.	۱- اطلاعات کافی و مناسب را در مورد بیماری و فرایند آن به بیمار بدهید.
۲- اطلاعات کافی را پیرامون روشهای درمانی و جراحی و نتایج حاصل از آن را در اختیار بیمار قرار دهید.	۳- اطلاعات کافی را پیرامون روشهای درمانی و جراحی و نتایج حاصل از آن را در اختیار بیمار قرار دهید.
۳- نکات قابل توجه در مداخلات پرستاری در بیماری کرون :	۴- مراقبت‌های قبل از عمل را برای بیمار توضیح دهید.
۱- انجام فعالیت فیزیکی و نرمال به جز زمانی که علائم نیاز به استراحت کامل در بستر دارند.	۵- آموزش‌های لازم در مراقبت از خود در منزل را به بیمار بدهید.
۲- داروها همان طور که تجویز شده اند مصرف شوند.	۶- اجتناب از یک پد گرمایی یا کیسه آب گرم بر روی شکم ممکن است به تخفیف درد و کرامپها کمک کند.
۳- استفاده از یک پد گرمایی یا کیسه آب گرم بر روی شکم ممکن است به تخفیف درد و کرامپها کمک کند.	۷- در بیماری ناشی از کرون برای تخفیف درد ناشی از فیشر رکتال می‌توان از لگن آب گرم استفاده کرد.
۴- در بیماری ناشی از کرون برای تخفیف درد ناشی از فیشر رکتال می‌توان از لگن آب گرم استفاده کرد.	۸- اجتناب از مصرف چربی در رژیم غذایی.
۵- اجتناب از مصرف چربی در رژیم غذایی .	۹- اجتناب از خوردن غذاهای ادویه دار، قهوه و الکل.
۶- اجتناب از خوردن غذاهای ادویه دار، قهوه و الکل.	نکات قابل توجه در مداخلات پرستاری در بیماری کولیت اولسراتیو:
۱- ارزیابی کولون به وسیله کولونوسکوپی برای تشخیص تغییرات سرطانی.	۱- اجتناب از مصرف آسپرین زیرا می‌تواند باعث خونریزی شود.
۲- اجتناب از مصرف آسپرین زیرا می‌تواند باعث خونریزی شود.	۲- اجتناب از مصرف داروهای ضد اسهال زیرا می‌تواند باعث مگاکولون شود.
۳- اجتناب از مصرف داروهای ضد اسهال زیرا می‌تواند باعث مگاکولون شود.	۳- اجتناب از مصرف میوه‌های نارس و سبزیجات زیرا می‌تواند نشانه‌های ابتدا را بدتر کند.
۴- اجتناب از مصرف میوه‌های نارس و سبزیجات زیرا می‌تواند نشانه‌های ابتدا را بدتر کند.	۴- اجتناب از مصرف غذاهای ادویه دار زیرا می‌تواند نشانه‌های ابتدا را بدتر کند.
۵- اجتناب از مصرف غذاهای ادویه دار زیرا می‌تواند نشانه‌های ابتدا را بدتر کند.	۵- اجتناب از مصرف غذاهای ادویه دار زیرا می‌تواند نشانه‌های ابتدا را بدتر کند.

۶- انجام فعالیت فیزیکی و نرمال به جز زمانی که علائم نیاز به استراحت کامل در بستر دارند.

۷- داروهای همان طور که تجویز شده اند مصرف شوند.

۸- استفاده از یک پد گرمایی یا کیسه آب گرم بر روی شکم ممکن است به تخفیف درد و کرامپها کمک کند.

۹- در بیماری ناشی از کرون برای تخفیف درد ناشی از فیشر رکتال می‌توان از لگن آب گرم استفاده کرد.

۱۰- اجتناب از مصرف چربی در رژیم غذایی.

۱۱- اجتناب از خوردن غذاهای ادویه دار، قهوه و الکل.

نکات قابل توجه در مداخلات پرستاری در صورت نیاز به عمل جراحی
اقدامات قبل از عمل:

۱- تجویز مایعات

۲- تجویز پروتئین

۳- تجویز آنتی بیوتیک

۴- توضیح استومی به بیمار و آمادگی برای پذیرش و مراقبت از آن.

اقدامات بعد از عمل:

۱- بررسی از لحاظ دهیدراتاسیون.

۲- اندازه استومی سه هفته بعد مشخص می‌شود.

۳- گذاشتن NGT.

۴- مصرف غذاهای مایع، کم باقیمانده و سرشار از کربوهیدرات.

Problem Definition	بیان مشکل
	کاهش جذب مواد غذایی توسط روده بعلت بیماری سلیاک و عدم تحمل لاکتوز.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	- برقراری رژیم غذایی مناسب. - عدم وجود کرامپ شکمی، تهوع، اسهال، استئاتوره، استئومالاسی.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	۱- علائم بیماریهای سوء جذبی را بررسی کنید. شامل: اسهال بدبو و خاکستری رنگ و حجم و چرب، ضعف- کاهش وزن- آویتامینوز (K,E,D,A)- خونریزی به دلیل کاهش ویتامین K و کاهش پروتروموین- کم خونی(کاهش اسیدوفولیک)- هیپوکلسما که منجر به تحریک پذیری عصبی- عضلانی می‌شود.

۲. در صورت تشخیص سلیاک ، عدم مصرف غذاهای حاوی گلوتن، گندم، جو، بستنی ها را توصیه کنید.
۳. در صورت عدم تحمل لاکتوز ، عدم مصرف غذاهای حاوی لاکتوز مثل شیر، بستنی (صرف پنیر و ماست مانع ندارد) را توصیه کنید.
۴. بیمار را به مصرف ویتامین و اسید فولیک تجویز شده تشویق کنید.
۵. در صورت هیپوکلسیمی دادن کلسیم تجویز شده.
۶. در صورت خونریزی نجویز ویتامین K.

بیان مشکل	Problem Definition
تهوع و استفراغ در ارتباط با تحریک مرکز استفراغ به دلیل :	تهوع و استفراغ در ارتباط با تحریک مرکز استفراغ به دلیل : (الف) تحریک راه های آوران احساسی ناشی از التهاب . (ب) تحریک کورتکس مغزی ناشی از درد و استرس .
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
برآیندهای مورد انتظار	<ul style="list-style-type: none"> • مددجو تسکین تهوع و استفراغ را بر اساس شواهد زیر نشان خواهد داد: <ul style="list-style-type: none"> (الف) بیان شفاهی از بین رفتن تهوع. (ب) فقدان استفراغ.
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
توصیه های پرستاری	<ol style="list-style-type: none"> ۱. مددجو را از نظر تهوع و استفراغ بررسی کنید. ۲. اعمالی را برای کاهش درد شکمی انجام دهید. ۳. اقداماتی را به منظور کاهش ترس و اضطراب انجام دهید. ۴. مناظر و بوهای مضر و ناخوشایند را از محیط حذف کنید. ۵. مددجو را تشویق کنید تا هنگام تهوع نفس عمیق و آهسته بکشد. ۶. مددجو را تشویق کنید تا به آرامی تغییر وضعیت دهد (حرکات سریع می تواند باعث تحریک استفراغ شود). ۷. بعد از هر بار استفراغ بهداشت دهانی را فراهم آورید. ۸. در صورت لزوم تغذیه دهانی را محدود کنید. ۹. در صورت تجویز پزشک ضد استفراغ تجویز نمایید.

- اگر اقدامات بالا به منظور کنترل کردن تهوع و استفراغ موفق نبود موارد زیر را در نظر بگیرید:
1. با پزشک مشورت نمایید.
2. مددجو را برای قرار دادن لوله بینی- معده ای و برقراری ساکشن آن آماده کنید.
- توجهات در لوله گذاری بینی معدی :
1- بعد از قرار دان NGT باید آن را ثابت کنید.
2- پس از آسپیره کردن ترشحات معده از PH سنج استفاده نمایید.
3- عکسبرداری از ناحیه شکم در صورت قرار دادن لوله در ناحیه پس از بیلور برای اطمینان از قرار گیری صحیح لوله.
- کنترل لوله ها، سیستم های ارائه مواد غذایی، استفاده از پمپ های تغذیه ، خطرات و مشکلات شایع و نحوه کنترل آنها.
- نحوه تهیه تجهیزات و ترکیبات غذائی از موسسه های مورد نظر.

بیان مشکل	Problem Definition
خون ریزی معده ای روده ای فوکانی و زخم پیتیک.	Problem Definition
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
قطع خونریزی و پیشگیری از عوارض خونریزی.	Expected Outcomes
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
- بررسی دقیق بیماران و طبقه بندی بیماران به دو گروه پرخطر و کم خطر .	Nursing Recommendations
- افراد پر خطر:	
- افزایش سن(میزان مرگ و میر در بیماران زیر ۴۰ سال سیار نادر است در حالیکه احتمال مرگ و میر در بیماران بالای ۹۰ سال ، ۳۰ درصد است).	
- بیماریهای عفونی (این بیماری سبب افزایش خون ریزی شده و نمونه ها در بیمارانی دیده می شود که دارای بیماریهای عفونی مهمی هستند).	
- بیمارانی که به بیماری کبدی مبتلا هستند (باید تحت مراقبتهای ویژه قرار گیرند).	
- بیماران مبتلا به سرطان .	

- شوک(ضربان بیش از ۱۰۰ ضربه در دقیقه و فشار خون سیستولیک کمتر از ۱۰۰ میلی لیتر جیوه).

- استفاده از امتیازدهی Rockall جهت تشخیص بیماران در معرض خطر بر اساس سن، وجود شوک و

نوع تشخیص

- تعیین میزان دقیق خون ریزی و باز گرداندن فشار خون به حالت عادی

- دسترسی وریدی

- آزمایشات عمومی خون

- تعیین شدت خون ریزی

جهت تعیین شدت خونریزی به موارد زیر توجه نمائید :

خون ریزی کم یا متوسط:

در این خون ریزی: ضربان و فشار خون طبیعی است. - غلظت هموگلوبین بیش از ۱۰۰ گرم در لیتر است. - بیماران مبتلا به بیماریهای خفیف هستند. - سن اکثریت آنها کمتر از ۶۰ سال است.

- مداخلات در مورد بیمارانی که خونریزی کم یا متوسط دارند:

- این بیماران در بخش عمومی بستری می شوند.

- اگر شرایط و وضعیت آنها طبیعی بود، می توانند مایعات مصرف کنند.

- ضربان و فشار خون هر ساعت اندازه گیری می شود.

- حجم ادرار نیز باید روزانه اندازه گیری شود.

خون ریزی شدید:

ابن بیماران اغلب: - سن بیش از ۶۰ سال دارند. - ضربان قلب آنها بیشتر از ۱۰۰ ضربه در دقیقه است . - فشار خون سیستولیک کمتر از ۱۰۰ میلی متر جیوه است. - غلظت هموگلوبین کمتر از ۱۰۰ گرم در لیتر است. - بیشتر این افراد دارای بیماریهای عمومی مهمی هستند.

- مداخلات در مورد بیمارانی که خونریزی شدید دارند:

- گذاردن سوند ادراری و اندازه گیری روزانه ادرار.

- کنترل مداوم ضربان و فشار خون با استفاده از دستگاههای پایش اتوماتیک به طور ثابت.

- اندازه گیری فشار خون ورید مرکزی در بیمارانی که دچار بیماریهای قلبی مهم هستند.

- بیمارانی که مبتلا به بیماریهای حاد کبدی هستند، باید تحت مراقبتهای ویژه قرار گیرند.

- تغذیه بیمار زمانی آغاز می شود که شرایط وی ثبت شده و آندوسکوپی بیمار نیز این مطلب را تایید کند.

- مداخلات در دسترسی وریدی و جایگزینی جریان خون:

- برقراری جریان وریدی و آنژیوکت.

- تزریق سرم نمکی معمولی (برای افزایش ضربان قلب، فشار خون، فشار وریدی مرکزی و حجم مناسب ادرار).

- در بیشتر بیماران تزریق اتا ۲ لیتر سرم کافی است.

- در صورت ادامه شوک (به دلیل از دست رفتن حداقل ۲۰ درصد از حجم خون) تزریق پلاسمای.

- در صورتیکه درمان مناسب بوده باشد موارد زیر اتفاق می افتد :

- حجم ادراری بیش از ۳۰ میلی لیتر در ساعت.

- فشار ورید مرکزی ۵ تا ۱۰ سانتی متر آب .

- مواردی که نیاز به تزریق خون می باشد:

- خون ریزی شدید ناشی از هماتومز فعال و یا هماتومز با شوک.

- غلظت خون کمتر از ۱۰۰ گرم در لیتر باشد (بغیر از بیمارانی که از قبل سابقه آنمیک داشته اند در سایر بیماران با خون ریزی شدید این غلظت از خون نشانده‌نده لزوم تزریق خون به آنهاست).

توجه به علائم و نشانه های شوک هایپوولمیک مانند از دست دادن خون، تعداد و فشار نبض، تعداد تنفس، میزان فشار خون و برونق ده ادراری

جایگزینی مایعات ، کریستالویید و خون

- آموزش به بیمار در مورد درمانهای احتمالی :

- انجام آندوسکوپی (نحوه و علت استفاده جهت هموستانز و اسکلوترالپی توضیح داده شود).

- درمان توسط آندوسکوپی را می توان به روشهای تزریقی، حرارتی و یا گیره های مکانیکی انجام داد.

- در مورد تزریق به بیمار اطمینان دهید که :

- از سوزن یکبار مصرف تزریقی برای تزریق محلول آدرنالین ۱:۱۰۰۰۰ در سرم نمکی استفاده می شود.

- محلول در محل و اطراف خون ریزی تزریق می شود.

- این عمل سبب کاهش خون ریزی های اولیه در ۹۵ درصد بیماران می شود .

- ممکن است بین ۱۵ تا ۲۰ درصد خون ریزی مجدد روی دهد.

در موردحرارت به بیمار اطمینان دهید که :

- درمان حرارتی جهت هموستازیس از طریق بکارگیری پروب حرارتی و یا انعقاد چند قطبی صورت می‌گیرد.

- درمان بالیزر طولانی مدت نیست.

- پروب حرارتی با گرمای ۲۰ تا ۳۰ ژول به شکل ممتد استفاده می‌شود تا انعقاد خون صورت گرفته و محل مورد نظر به شکل مناسبی سیاه رنگ شود.

- در مورد گیره‌های مکانیکی به بیمار توضیح دهید که :

- گیره‌های مکانیکی را می‌توان به نقاط خون ریزی متصل کرد. از این روش در درمانهای بالینی استفاده شده و نتایج خوبی را به همراه داشته است. این گیره‌ها بویژه برای خون ریزی‌های فعال و ریدی وسیع مناسب است.

در مورد درمان‌های دارویی به بیمار توضیح دهید :

سه نوع متفاوت از داروها برای درمان خون ریزیها مورد استفاده قرار گرفته‌اند (بویژه برای درمان اولسرهای گوارشی) :

۱ - داروهای ضد اسیدی:

استفاده از این داورها بر پایه این یافته است که لخته‌های خون در محیط اسیدی پایداری کمی خواهند داشت، به همین دلیل pH بیشتر از ۶ موجب تراکم پلاکتهاو pH زیر ۶ موجب از بین رفتن لخته می‌شوند.

- امپرازول بعنوان مهارکننده پمپ پروتون که از ترشح اسید معده جلوگیری می‌کند، در درمان بیماران مبتلا به خون ریزی‌های اولسر موثر است.

- تزریق وریدی سوماتواستاتین با دوز بالا سبب توقف اسید و کاهش جریان خون در نتیجه سبب افزایش انعقاد خون می‌شود.

توجهات کلی :

بیمارانی که دچار خون ریزی‌های شدید معده ای - روده ای فوکانی هستند، باید بدقت تحت مراقبت قرار گیرند، (از طریق آندوسکوپی) و ضربان قلب، فشار خون و حجم ادرار آنها به شکل مداوم اندازه گیری شود. تعیین حجم خون ریزی مجدد و یا خون ریزی مداوم ضروری است. می‌توان به بیمارانی که در طول ۴ تا ۶ ساعت بعد از آندوسکوپی (و یا بدون انجام آندوسکوپی) خون ریزی مشخص و ثابتی دارند اجازه داد تا مایعات مصرف کنند و رژیم غذایی سبکی داشته باشند. نخوردن غذا برای مدت طولانی در مورد این بیماران توصیه نشده است.

در مورد خون ریزی های مجدد و همواژی کنترل شده باید توجه داشت :

بیماری که دچار همواژی فعال معده ای – روده ای است و نمی توان از طریق آندوسکوپی خون ریزی را متوقف کرد باید تحت عمل جراحی اورژانس قرار گیرد.

پیگیری

بیمارانی که دچار خون ریزی اولسر هستند باید تحت درمان مناسب قرار گیرند. در موارد بسیاری این درمان شامل مداوای هلیکوباتری می شود و مطالعات متعدد نشان داده است که در این شرایط احتمال خون ریزی مجدد بسیار نادر خواهد بود. (رتبه A) در بیمارانی که از داروهای غیر استروئیدی، ضدالتهابی و یا آسپیرین استفاده می کنند، باید این داروها قطع و از داوری پمپ پروتون به شکل خوراکی استفاده کنند.

بیماران مبتلا به خون ریزی های اولسر معده باید ۶ هفته بعد از ترخیصی از بیمارستان تحت آندوسکوپی قرار گیرند تا بهبودی کامل اولسر و عدم خون ریزی مجدد آن تایید شود. درمان با استفاده از مهار کننده پمپ پروتون باید تا زمان حصول به این نتیجه ادامه یابد.

بیان مشکل	Problem Definition
درد حاد شکمی در ارتباط با انسداد، التهاب و تحریک صفاق.	برآیندهای مورد انتظار
• مددجو بر اساس شواهد زیر کاهش درد شکم را گزارش خواهد داد :	Expected Outcomes
<ol style="list-style-type: none">1. بیان شفاہی کاهش درد.2. حالت صورت و بدن راحت باشد.3. علائم حیاتی ثابت یا تثبیت شده.	<p>توصیه های پرستاری</p> <p>1. علائم و نشانه های درد را بررسی کنید:</p> <p>- بیان شفاہی درد، تظاهرات بدنی، عدم تمايل به حرکت، حفاظت پا مالش شکم، عدم استراحت، تعریق، رنگ پریدگی صورت، افزایش فشار خون، تاکی کاردي،</p> <p>- ادراک مددجو را از شدت درد با به کارگیری وسیله سنجش شدت درد بسنجد.</p> <p>- الگوی درد مددجو را بررسی کنید مانند موقعیت مکانی، کیفیت، شروع، مدت، عوامل تسریع کننده، عوامل تشید کننده و عوامل تسکین دهنده</p>

-	اقدامات زیر را به منظور کاهش درد انجام دهید:
۱.	اعمالی را برای کاهش ترس و اضطراب درباره تجربه درد انجام دهید (به مددجو اطمینان دهید که نیاز او به تخفیف درد را فهمیده اید. روش هایی برای دستیابی به کنترل درد با مددجو طرح ریزی نمایید).
۲.	اعمالی را برای کاهش ترس و اضطراب به منظور افزایش آرامش و متعاقباً افزایش آستانه و تحمل بیمار برای درد انجام دهید.
۳.	به مددجو یاری رسانید تا موقعیت راحتی به خود بگیرد (به عنوان مثال به پهلو خوابیدن با زانوی خم شده).
۴.	تجویز کیسه یخ روی شکم طبق دستور.
۵.	تجویز ضد درد طبق دستور.
۶.	در صورتی که اقدامات ذکر شده در تسکین مؤثر درد کافی نبود با پزشک مشورت کنید.

Problem Definition	بیان مشکل
	تهوع و استفراغ در ارتباط با تحریک مرکز استفراغ به دلیل: الف) تحریک راه های آوران احشایی ناشی از التهاب ب) تحریک کورتکس مغزی ناشی از درد و استرس
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	<ul style="list-style-type: none"> • مددجو تسکین تهوع و استفراغ را بر اساس شواهد زیر نشان خواهد داد: <ul style="list-style-type: none"> ۱. بیان شفاهی از بین رفتن تهوع. ۲. فقدان استفراغ.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	<ul style="list-style-type: none"> ۱. مددجو را از نظر تهوع و استفراغ بررسی کنید. ۲. اقدامات زیر را برای کاهش تهوع و استفراغ انجام دهید: <ul style="list-style-type: none"> ۱. اعمالی را برای کاهش درد شکمی انجام دهید. ۲. اقداماتی را به منظور کاهش ترس و اضطراب انجام دهید. ۳. مناظر و بوهای مضر و ناخوشایند را از محیط حذف کنید.

۴. مددجو را تشویق کنید تا هنگام تهوع، نفس عمیق و آهسته بکشد.

۵. مددجو را تشویق کنید تا به آرامی تغییر وضعیت دهد (حرکات سریع می تواند باعث تحریک استفراغ شود).

۶. بعد از هر بار استفراغ بهداشت دهانی را فراهم آورید.

۷. در صورت لزوم تغذیه دهانی را محدود کنید.

۸. در صورت تجویز پزشک ضد استفراغ تجویز نمایید.

• اگر اقدامات بالا به منظور کنترل کردن تهوع و استفراغ موفق نبود موارد زیر را در نظر بگیرید:

۱. با پزشک مشورت نمایید.

۲. مددجو را برای قرار دادن لوله بینی- معده ای و برقراری ساکشن آن آماده کنید.

راهنمای بالینی پرستاری مبتنی بر شواهد

سرطان کولورکتال

بیان مشکل	Problem Definition
اضطراب و عدم آگاهی از جراحی و مراقبتهاي مربوط به جراحی و تغييرات تصوير ذهنی.	اضطراب کمتری احساس می کند ، نگرانی های و ترس های خود را ابراز می دارد، از روش های مقابله ای برای ساماندهی تنبیگی استفاده می کند.
برآیندهای مورد انتظار	<ul style="list-style-type: none">- اضطراب کمتری احساس می کند ، نگرانی های و ترس های خود را ابراز می دارد، از روش های مقابله ای برای ساماندهی تنبیگی استفاده می کند.- برش جراحی، استوما و زخم ناحیه پرینه را تمیز نگه می دارد- احساسات خود را در مورد تغییر شکل ظاهری بیان می دارد.- بدون بروز عوارض بهبود می یابد:<ul style="list-style-type: none">a. تب ندارد.b. فعالیت های روده ای طبیعی را به دست می آورد.c. خونریزی یا سوراخ شدن ایجاد نمی شود.
نوصیه های پرستاری	<p>۱ - آماده سازی بیمار برای جراحی:</p> <ul style="list-style-type: none">- تقویت توان جسمی بیمار در روزهای قبل از جراحی.- تمیز کردن و استریل کردن روده در روز قبل از جراحی.- رژیم غذایی مایع برای ۴۸-۲۴ ساعت قبل از عمل.- استفاده از آنتی بیوتیک در روز قبل از جراحی برای کاهش باکتری های روده ای. <p>۲ - تدارک حمایت روانی:</p> <ul style="list-style-type: none">- استفاده از روش های کاهش اضطراب مثل تمرینات تنفس عمیق.- آشنایی بیمار یا فردی که به طور موقتی آمیز این جراحی را پشت سر گذاشته است.- فرucht دادن به بیمار تا صحبت کند و پرسش های خود را مطرح سازد یا گریه کند.- ترتیب دادن ملاقات با یک فرد روحانی. <p>۳ - مراقبت از زخم جراحی:</p> <ul style="list-style-type: none">- کنترل مرتب خونریزی پانسمان شکمی در ۲۴ ساعت اول پس از جراحی.- کنترل V/S.- در صورت وجود کولوستومی بررسی رنگ و وجود ترشح و خونریزی.

- به بیمار توضیح داده شود تا برای کاهش درد در هنگام سرفه و تنفس عمیق روی خط بخیه را ثابت نگه دارد.

سایر مداخلات پرستاری :

- سطح الکترولیت های سرم را مرتب اندازه گیری کنید (جهت تشخیص هیپوکالمی و هیپوناترمی ناشی از درناژ ترشحات معده).

- بررسی از نظر بروز عوارضی چون نشت از محل آنستوموز، پرولاپس استوما ، تشکیل توode سخت مدفوع ، تحریک پوستی

- بررسی شکم از نظر برگشت حرکات دودی و مدفوع و تغییر صدای روده و افزایش دور شکم

- از مصرف غذایی که بو و گاز زیادی تولید می کنند اجتناب شود مانند کلم ، تخم مرغ ، ماهی و بادام زمینی .

- برای رفع بیوست آب آلو یا سیب یا مصرف یک ملین خفیف موثر خواهد بود و مصرف حداقل ۲ لیتر مایع در روز .

- به بیمار در زمینه شناسایی غذاهای ایجاد کننده اسهال مثل میوه ها ، غذاهای پرفیبر کمک کنید.

- عملکرد کلستومی ۳ تا ۶ روز پس از جراحی شروع می شود. مراقبت از کلستومی را به بیمار آموزش دهید.

- مراقبت از پوست اطراف استوما مسئله مهمی است زیرا تحریک یا زخم پوستی می تواند به سرعت پیشرفت کند.

- به بیمار در زمینه تغییر پوزیشن هر ۲ ساعت، تنفس عمیق، سرفه و راه افتادن زودتر جهت پیشگیری از عوارض تنفسی آموزش دهید.

- وضعیت هیدراتاسیون را بررسی کرده و کاهش تورگور پوست ، خشکی غشاها مخاطی و ادرار غلیظ را گزارش کنید .

- بررسی عالم حیاتی و خونریزی از رکتوم.

- اندازه گیری مرتب هموگلوبین و هماتوکربت.

- مداخلات در خصوص کیسه کلستومی و شستشوی آن:

- ۳-۶ روز پس از جراحی کولوستومی کار خود را آغاز می کند. پرستار در این مدت باید از کولوستومی مراقبت کرده و بیمار را در این زمینه آموزش دهد تا بیمار بتواند خود عهده دار مراقبت شود.

- هدف از شستشوی کولوستومی تخلیه کولون از گاز، موکوس و مدفوع است تا بیمار بتواند بدون ترس از بیرون ریختن مدفوع به فعالیت های اجتماعی و شغلی خود بازگردد.

- مداخلات به هنگام ترخیص بیمار:

۱- آموزش در مورد نحوه مصرف داروها.

۲- درمان های خاص (شستشو، تمیز کردن زخم) و تعویض پانسمان مرور شوند.

۳ - آشنایی با عوارض جراحی.

Problem Definition	بیان مشکل
	کاهش وزن بدنی اخلالات سوء جذبی، دیسفاری، سالمندی ، جراحی ،...
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	<ol style="list-style-type: none"> ۱ - کفایت مایعات و غذای مصرفی از نظر کمی و کیفی. ۲. بدست آوردن وزن مطلوب . ۳. عدم کاهش وزن.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	<ul style="list-style-type: none"> - غربالگری از نظر سوء جذب و خطر سوء جذب:
	<ul style="list-style-type: none"> - بررسی و توجه به: - کاهش وزن غیر طبیعی و گشاد شدن لباس ، - پوست شکننده، - بهبوی ضعیف رخم، عضلات سست، - کم اشتہایی، - تغییر در حس چشایی، - اختلال در بلع، - تغییر در عادات رودهای، - بیماری مزمن
	<ul style="list-style-type: none"> ۲ - محاسبه توده بدنی فرد (BMI) بر اساس $BMI = \frac{\text{وزن}}{\text{قد}^2}$ (M). (وزن به کیلوگرم میباشد تقسیم به قد که به متر میباشد به توان ۲).
	<ul style="list-style-type: none"> ۳. شناسائی افرادیکه دچار سوء جذب میباشند :
	<ul style="list-style-type: none"> - BMI کمتر از ۱۸/۵ کیلوگرم / متر^۲ - کاهش وزن بیش از ۱۰ % طی ۳ تا ۶ ماه
	<ul style="list-style-type: none"> - BMI کمتر ۲۰ کیلوگرم / متر ۲ و کاهش وزن بیشتر از ۵% در طی ۳ الی ۶ ماه
	<ul style="list-style-type: none"> ۴ - شناسائی کسانیکه در خطر سوء جذب میباشند:
	<ul style="list-style-type: none"> - کم خوردن یا نخوردن به مدت بیش از ۵ روز و یا احتمال کم خوردن یا نخوردن در طی ۵ روز آینده. - ظرفیت جذب ضعیف و یا کاهش مواد مغذي بالا یا افزایش نیازهای تغذیهای به دنبال مسائلی چون افزایش کتابولیسم.
	<ul style="list-style-type: none"> - مشاوره با متخصص تغذیه و سایر تیم درمان و تصمیم گیری جهت شروع درمان براساس :
	<ul style="list-style-type: none"> ۱ - نیاز به انرژی، پروتئین، مایعات، الکترولیت، موادمعدنی، ریزمغذيها و غیره ۲ - سطح فعالیت و وضعیت های بالینی بیمار (برای مثال کتابولیسم، تب)

۳- تحمل روده‌ای معده‌ی، خطر مشکلات تغذیه‌ی مجدد

۴- طول مدت حمایت تغذیه‌ای

الف - برای کسانیکه شدیداً آسیب ندیده‌اند یا بیمار نیستند(سالمندان)، کسانیکه در معرض خطر سندرم شروع

تغذیه نمی‌باشند پیشنهاد می‌شود که مواد مصرفی حاوی موارد زیر باشد:

۱- کل انرژی ۲۵ تا ۳۵ کیلو کالری به ازاء هر کیلوگرم وزن بدن روزانه (شامل پروتئین {سطح آن ممکن

است در کسانیکه BMI بالای ۲۵ دارند کمتر باشد})

۲- میزان پروتئین ۱/۵ - ۰/۸ گرم به ازای هر کیلوگرم وزن بدن روزانه

۳- ۳۵ میلی لیتر مایعات بر حسب هر کیلوگرم وزن بدن (باید ترشحات و داروهای وریدی نیز محاسبه

شود)

۴- کفايت الکترولیت‌ها، مواد معدنی، ریزمغذي‌ها و فیبر اگر برای بیمار مناسب است.

ب - در کسانیکه نیاز‌های تغذیه‌ای جدی دارند حمایت تغذیه‌ای از طریق لوله معده یا تغذیه وریدی صورت می‌گیرد. این تغذیه باید نیاز‌های ۴-۲۴ ساعته فرد را مطابق با نیاز‌های متابویکی و تحمل دستگاه گوارش برآورد نمایند. کلیه نیاز‌های مایعات، الکترولیت‌ها، ویتامین‌ها و موادمعدنی باید از این طریق به بیمار رسانده شود.

- در افرادیکه به مدت ۵ روز کم غذا خورده‌اند یا اصلاً غذا نخورده‌اند باید در طی دو روز اول ۵۰% نیاز‌های تغذیه‌ای برطرف شود.

- معیارهای مربوط به تشخیص زود هنگام افراد در معرض خطر مشکلات شروع تغذیه:

بیمارانیکه یک یا چند مورد از موارد زیر را دارا می‌باشند:

- BMI کمتر از ۱۶ kg/m²

- کاهش وزن غیرعمدی به میزان بیش از ۱۵% طی ۳-۶ ماه اخیر

- مصرف کم یا عدم مصرف غذا به مدت ۱۰ روز

- سطح پایین پتاسیم، فسفات یا منیزیم قبل از شروع تغذیه

یا بیمارانیکه ۲ مورد یا بیشتر از موارد زیر را دارا باشند:

- BMI کمتر از ۱۸/۵ kg/m²

- کاهش وزن غیر عمدی بیش از ۱۰% در ۳-۶ ماه

- خوردن کم یا عدم مصرف غذا بیش از ۵ روز

- تاریخچه اعتیاد به الکل یا داروهایی چون انسولین، شیمی درمانی، آنتی اسیدها یا دیورتیک‌ها

- مداخلات در مورد این بیماران :

- ۱- شروع حمایت تغذیه‌ای حداقل ۱۰ کیلو کالری به ازای هر کیلوگرم وزن بدن روزانه، سپس این مقدار اضافه شود تا طی ۴ الی ۷ روز نیازها برآورده شود.
- ۲- در افرادیکه در مرز قرار دارند مثلاً BMI ۱۴ دارند یا بیش از ۱۵ روز غذا مصرف نکرده‌اند باید با ۵ کیلوکالری به ازای هر کیلوگرم وزن بدن شروع شود و باید مراقب ریتم قلبی و کلیه آریتمی‌های قلبی باشیم.
- ۳- برقراری حجم در گردش و کنترل تعادل مایعات بر حسب وضعیت بالینی
- ۴- تجویز سریع قبل یا در طی ۱۰ روز اول تغذیه: تیامین خوراکی ۳۰۰-۲۰۰ میلیگرم روزانه، ترکیبات ویتامین B، ۱ الی ۲ قرص سه بار در روز (یا تزریق وریدی) و دادن مکمل‌های معدنی و مولتی ویتامین یکبار در روز
- ۵- تجویز مکمل‌های پتاسیم به شکل وریدی، روده‌ای یا خوراکی (۴-۶ میلی مول به ازای هر کیلوگرم وزن بدن روزانه) فسفات (۳/۰-۰/۶ میلی مول به ازای هر کیلوگرم روزانه) و منیزیم (۰/۰ میلی مول/ کیلوگرم/ روزانه، ۰/۴ میلی مول/ روزانه خوراکی) مگر آنکه پیش از شروع تغذیه میزان آنها در پلاسمای بالا باشد
- مراقبت‌های تغذیه از راه دهان در افرادیکه دچار اختلال در بلع می‌باشند:

جدول شاخص‌های اختلال بلع:

- نشانه‌های واضح دیسفارزی: -اشکال یا درد در هنگام بلع یا جویدن، - برگشت مواد غذائی هضم نشده، - اشکال در کنترل غذا یا مایعات در داخل دهان، - تجمع بزاق در دهان، - خشونت صدا، - سرفه یا حالت خفگی قبل، حین و پس از بلع، - برگشت مواد به بینی،
- احساس انسداد

- نوجه به نشانه‌های غیر واضح دیسفارزی: مانند تغییر در الگوی تنفس،
- افزایش درجه حرارت بدون توجیه، سوزش سردهل، تغییر در عادات خوردن -برای مثال آهسته خوردن، پاک کردن مکررگلو، عفونت‌های اخیر سینه

- فاکتور‌هایی که قبل از تغییر روند روش‌های تغذیه و هیدریشن در افراد مبتلا به دیسفارزی بایستی مورد توجه قرار داد:

- عفونت‌های اخیر سینه، - تحرک، - وابستگی به افراد جهت خوردن، - دریافت خوشمزگی و ظاهر غذا یا آشامیدنی، - سطح هوشیاری، - سازگاری فیزیولوژیکی، - بهداشت ضعیف دهان، - وضعیت پزشکی،
- نیاز‌های متابولیسمی و تغذیه‌ای، - آسیب پذیری

توجه: در افرادیکه دچار دیسفارزی می‌باشند بایستی داروها از نظر ترکیبات، نحوه و زمان مصرف و عدم تداخل با

رژیم غذائی و فرایند بلع بررسی شوند.

شاخص هایی برای حمایت تغذیه ای از راه دهان :

- جذب کلی غذا از مسیر دهان شامل ترکیبات ذیل می باشد: پروتئین، - انرژی، - فیبر، - الکترولیت ها، ویتامین ها، مواد معدنی، توجه به دریافت ریز مغذي ها و مکمل های غذائی

- زمان قطع تغذیه دهانی :

- حمایت تغذیه از راه دهان زمانیکه بیمار قادر به مصرف مواد غذائی از راه دهان می باشد و این مسئله تثیت شده باشد، متوقف می شود .

شروع تغذیه پس از جراحی :

- تغذیه بیمارانیکه مشکل در بلع ندارند و تحت عمل سزارین یا ژنیکولوژی قرار می گیرند را ۲۴ ساعت پس از جراحی می توان شروع نمود.

- پس از عمل های جراحی شکمی در افرادی که به خوبی عمل بلع را انجام میدهند و نگرانی خاصی در مورد این عملکرد وجود ندارد می توان ۲۴ ساعت بعد از جراحی تغذیه را شروع نمود. بیماران باید از نظر صدای روده، حالت تهوع و استفراغ کنترل شوند.

- برای افرادیکه بیش از ۴ هفته نیاز به تغذیه از راه لوله دارند گاستروستومی پیشنهاد می گردد. این لوله های پگ PEG درصورتیکه با عارضه همراه نباشند ۴ ساعت پس از قرار دادن قابل استفاده می باشند.

- برای افرادی که از راه لوله معده تغذیه می شوند روش های مداوم یا bolus باقیمانی موردن توجه قرار گیرد همچنین تجویز داروهای خوراکی نیز باید از این طریق مد نظر باشد.

توجهات در لوله گذاری :

- بعد از قرار دان NGT باید آن را ثابت کرد.

- پس از آسپیره کردن ترشحات معده از PH سنج استفاده نمود.

- عکسبرداری از ناحیه شکم در صورت قرار دادن لوله در ناحیه پس از بیلور برای اطمینان از قرار گیری صحیح لوله

- کنترل لوله ها، سیستم های ارائه مواد غذایی، استفاده از پمپ های تغذیه ، خطرات و مشکلات شایع و نحوه کنترل آنها.

- نحوه تهیه تجهیزات و ترکیبات غذائی از موسسه های موردن نظر.

شاخص های اصلی برای تغذیه پرنترال:

- تغذیه پرنترال در این افراد صورت می گیرد:
- اختلالات سوء تغذیه دارند.
- دریافت غیر ایمن یا ناکافی مواد غذایی از راه دهان یا روده دارند.
- وجود علائمی از بیماریهای گوارشی حاد یا پرفوراسیون دستگاه گوارش دارند.

توجهات در تغذیه پرنترال :

- تغذیه پرنترال و وعده های آن بایستی به طور دقیق کنترل شود.
- معمولاً بیش از ۵۰ درصد نیاز های غذایی باید طی ۲۴ تا ۴۸ ساعت اول مرتفع شود.
- لازم است که مواد غذایی قبل از استفاده از نظر ریز مغذيها، الکترولیت ها، ویتامین ها و املاح بررسی گرددند.
- در کسانیکه تغذیه پرنترال کمتر از ۱۴ روز طول می کشد استفاده از یک رگ محیطی کافی است ولی باید PH و غلظت و ترکیبات موادی که از این رگ محیطی وارد می شوند دقیقاً کنترل شوند.
- تغذیه از طریق ورید ساب کلاوین در مواردیکه بیش از ۳۰ روز نیاز به تغذیه پرنترال وجود دارد توصیه می شود.
- در افرادیکه به شدت بیمار می باشند و نیاز به تغذیه پرنترال دارند روش مداوم ارجحیت دارد.

راهنمای بالینی برای پرستاران و متخصص تغذیه:

دستور العمل های بالینی اساساً تحت ۳ فاکتور قرار دارند:

- (a) کاهش وزن غیر عمدى بیش از ۵ درصد طی ۳۰ روز یا ۱۰ درصد طی ۱۸۰ روز
- (b) از دست دادن ۲۵ درصد از مواد غذایی طی ۷ روز و یا $\frac{2}{3}$ غذا بر اساس رژیم غذایی حاوی 2000 kcal
- (c) شاخص وزن بدن معادل یا کمتر از ۱۹

توصیه ها:

زمانیکه فردی دچار کاهش وزن می شود حتماً باید با متخصص مراقب بهداشتی مشاوره صورت گیرد و بحث در مورد اهداف مربوط به درمان و کیفیت زندگی بایستی در این مرحله آغاز شود.

وضعیت های پزشکی:

وضعیت های پزشکی همراه با آنورکسی مانند کاهش دریافت غذا و افزایش نیاز های متابولیکی باید بررسی شوند. افزایش نیاز های متابولیکی ممکن است به دنبال تب، عفونت و زخم های شدید پوستی ایجاد شود. آنورکسی ممکن

است به همراه بیماریها ، دارو ، دمانس یا اختلالات خلقی دیده شود. در رفتار و بیمار نیز با بی اشتہایی ارتباط دارد. کاهش مصرف مواد غذایی نیز ممکن است در نتیجه دیسپلزی ، مشکلات مربوط به جویدن ، تهوع ، استقراغ ، اسهال ، دردیا مدفوع سخت ایجاد شود. درمان این شرایط می تواند منجر به بهبود اشتها و وزن بدن شود.

هیدرasiون:

دریافت مایعات و وضعیت هیدریشن ممکن است بر وزن بدن اثر داشته باشد. ارزیابی وضعیت هیدریشن ممکن است کاهش وزن را ناشی از کم آبی نشان دهد.

کم آبی توسط عالم کلینیکی به تنها ی قابل رویابی نیست و مستلزم استفاده از پارامترهای بیوشیمی می باشد. توصیه های عمومی جهت مصرف مایع روزانه توسط بزرگسالان ۱۵۰۰ تا ۲۰۰۰ میلی لیتر می باشد.

پارامتر های آزمایشگاهی:

ارزیابی پارامترهای بیوشیمیایی مربوط به سوء تغذیه در این زمینه بایستی مورد توجه قرار گیرند پارامترهای بیوشیمیایی شامل آلبومین سرم ، کلسترول ، هموگلوبین و ترانسفرین سرم می باشند. ممکن است این پارامتر ها در شرایطی که سوء تغذیه وجود ندارد نیز غیر طبیعی باشند اما این پارامترها بعنوان یک راهنمای مفید در مداخلات مربوط به سوء تغذیه عمل می کنند. اختلالات در پارامترهای آزمایشگاهی بایستی مرتفع شوند.

فاکتورهای محیطی:

شرایط محیطی و غذایی که بر دریافت غذا تاثیر می گذارند در ارزیابی ها مهم به نظر می رسد. عدم مطلوبیت ناشی از محدودیت های شدید در زمینه رژیم های غذایی می تواند منجر به کاهش دریافت مواد غذایی گردد.

ویژگی مواد غذایی، غلظت غذا ، دمای غذا و خوشمزگی در این رابطه مهم است ، زمان صرف مواد غذایی و مصرف آن در محیط های اجتماعی می تواند میزان خوردن را افزایش دهد. برنامه غذایی موثر ، تشخیص مشکلات مربوط به تغذیه و روش های تغذیه مناسب توسط پرستار در خانه می تواند منجر به افزایش وزن گردد.

دیسپلزی و اختلال در بلع با یا بدون آسپراسیون نیاز به مداخلات بلع و تغییر در غلظت غذا دارد.

مداخلات :

- مداخلات سریع شامل درگیر کردن خانواده جهت:
- حضور یا کمک در هنگام دادن و عده های غذائی
- جایگزین کردن مواد غذایی
- ارزیابی غذاها
- مشخص کردن مواد غذائی مورد علاقه بیمار

<ul style="list-style-type: none"> - استفاده از غذاهای پرکالری - انجام ورزش (صرف مواد غذائی را افزایش می دهد) - استفاده از مکمل های غذائی (صرف غذا را افزایش می دهد و موجب افزایش وزن می گردد) - مکمل های غذائی باید در بین وعده های غذائی داده شود (جایگزین کالری مصرفی در وعده های غذائی نمی باشد)

<p>Problem Definition</p> <p>بیان مشکل</p> <p>درد مربوط به تحریک مخاط معده.</p>
<p>Expected Outcomes</p> <p>برآیندهای مورد انتظار</p> <p>کاهش یا عدم درد.</p>
<p>Nursing Recommendations</p> <p>توصیه های پرستاری</p> <p>۱. آموزش در مورد علل گاستریت و غذاهای تشدید کننده بیماری. ۲. آموزش در مورد عوامل تشدید کننده بیماری نظیر استرس یا خستگی. ۳. آموزش در مورد عدم صرف الکل.</p>

<p>Problem Definition</p> <p>بیان مشکل</p> <p>تجذیه تغییر یافته کمتر از احتیاجات بدن به علت کاهش اشتها و استفراغ و درد.</p>
<p>Expected Outcomes</p> <p>برآیندهای مورد انتظار</p> <p>۱. عدم کاهش وزن . ۲. صرف مواد غذائی مورد نیاز.</p>
<p>Nursing Recommendations</p> <p>توصیه های پرستاری</p> <p>۱. کاهش درد و دادن دارویی ضد درد تجویز شده. ۲. دادن دارویی ضد تهوع به بیمار. ۳. ایجاد محیط ارام برای بیمار. ۴. توصیه به صرف مواد غذائی کم در دفعات زیاد. ۵. صرف غذاهای نرم، ملایم و بدون ادویه. ۶. توصیه به بیمار در خصوص جویدن غذا به طور کامل.</p>

Problem Definition	بیان مشکل
	تهوع و استفراغ ناشی از التهاب مخاط معده.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	۱. عدم کاهش وزن ۲. مصرف مواد غذائی مورد نیاز
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	۱. بیمار در هنگام تهوع و استفراغ نباید چیزی مصرف کند. ۲. اگر این حالت بیش از ۱۲-۱۸ ساعت طول بکشد ممکن است موجب اختلالات آب و الکترولیت گردد. ۳. مصرف چای، آبگوشت و مایعات در فواصل مکرر و بتدريج بر حسب تحمل بیمار. ۴. تغذیه با شیرینی، ژلاتین و سوپ معمولاً بعد از ۱۲-۱۴ ساعت به خوبی تحمل می شود. آموزشهاي لازم به بیمار گاستریتی: داشتن عادات تغذیه‌ای مناسب نگه داشتن وزن در حالت سالم و طبیعی ورزش کردن به اندازه کافی کنترل کردن استرس و فشارهای روانی روزانه.

Problem Definition	بیان مشکل
	اختلال در تعادل مایعات و الکترولیت ها، کمبود حجم مایع، کاهش پتانسیم، کاهش کلر، آلکالوز متابولیک در ارتباط با کاهش دریافت از طریق خوراکی (معمولًا به خاطر NPO) و از دست دادن بیش از حد آب و الکترولیتها همراه با استفراغ و تخلیه لوله بینی - معده ای.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	تعادل مایعات و الکترولیتها در مددجو بر اساس شواهد زیر باید حفظ گردد: تورگور پوستی طبیعی، غشا مخاطی مرطوب، وزن پایدار، فشار خون و نبض در محدوده طبیعی بوده و با تغییر وضعیت پایدار باشد، زمان پر شدن مجدد مویرگی کمتر از ۳ ثانیه، وضعیت روانی معمولی، تعادل جذب و دفع، وزن مخصوص ادرار در حد طبیعی، شکم نرم بدون نفخ به همراه صدای روده ای طبیعی، فقدان اختلال در ریتم قلبی، ضعف عضلانی، پارستزی، لرزش، اسپاسم ها و سرگیجه، ۱۱. Hct، BUN، الکترولیت سرم و گاز خون در حد طبیعی باشد.

Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	۱. علائم کمبود حجم مایع را بررسی کنید:
	- کاهش تورگور پوستی، غشا مخاطی خشک، تشنگی، - از دست دادن ناگهانی وزن به میزان ۲ درصد یا بیشتر، - افت وضعیتی فشار خون و یا کاهش فشار خون، - تنفس سریع و ضعیف، - زمان پر شدن مجدد مویرگی بیش از ۳ ثانیه، - مسطح شدن عروق گردنی در زمان خوابیدن به پشت، - تغییر در وضعیت روانی، - کاهش خروجی ادرار همراه با افزایش وزن مخصوص آن، - افزایش Hct و BUN
	۲. علائم کاهش پتانسیم خون مانند اختلال در ریتم قلبی، افت وضعیتی فشار خون، ضعف عضلانی، تهوع و استفراغ، نفخ شکم، کاهش یا فقدان صدای روده ای و - کاهش پتانسیم سرم را بررسی کنید.
	۳. علائم کاهش کلر در خون و آلکالوز متابولیک مانند سرگیجه،
	- تحریک پذیری، پاراستری، لرزش عضلانی یا اسپاسم، تهویه ناکافی، کاهش کلرید سرم و بالا رفتن PH و PCO ₂ را بررسی کنید:
	۴. به منظور پیشگیری یا درمان عدم تعادل آب و الکتروولیت اقدامات زیر را انجام دهید :
	- اقدامات مربوط به کاهش تهوع و استفراغ را انجام دهید.
	- در صورت وجود لوله بینی - معده ای و نیاز به شستشوی مکرر و یا همراه با حجم های زیاد مخلوط، بهتر است از نرمال سالین به جای آب استفاده شود.
	- بر طبق دستور درمان داخل و ریدی را ادامه دهید.
	- در صورت دستور جایگزین های الکتروولیتی را تجویز کنید.
۵. در صورتی که علائم و نشانه های عدم تعادل آب و الکتروولیت ادامه یافت یا بدتر شد با پزشک مشورت کنید.	

Problem Definition	بیان مشکل
	درد شکمی در ارتباط با انسداد، التهاب و تحریک صفاق.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	مددجو بر اساس شواهد زیر کاهش درد شکم را گزارش خواهد داد :
	۱. بیان شفاهی کاهش درد. ۲. حالت صورت و بدن راحت باشد. ۳. علائم حیاتی ثابت.

توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
<p>۱. علائم و نشانه های درد مانند بیان شفاهی درد، تظاهرات بدنی، عدم تمايل به حرکت، حفاظت یا مالش شکم، عدم استراحت، تعریق، رنگ پریدگی صورت، افزایش فشار خون، تاکی کار دی را بررسی کنید.</p> <p>۲. ادراک مددجو را از شدت درد با به کارگیری وسیله سنجش شدت درد بسنجد.</p> <p>۳. الگوی درد مددجو مانند موقعیت مکانی ، کیفیت، شروع ، مدت، عوامل تسریع کننده، عوامل تشديد کننده و عوامل تسکین دهنده را بررسی کنید.</p> <p>۴. اقدامات زیر را به منظور کاهش درد انجام دهید:</p> <ul style="list-style-type: none"> - اعمالی را برای کاهش ترس و اضطراب درباره تجربه درد انجام دهید (به مددجو اطمینان دهید که نیاز او به تخفیف درد را فهمیده اید. روش هایی برای دستیابی به کنترل درد با مددجو طرح ریزی نمایید). - اعمالی را برای کاهش ترس و اضطراب به منظور افزایش آرامش و متعاقباً افزایش آستانه و تحمل بیمار برای درد انجام دهید. - به مددجو یاری رسانید تا موقعیت راحتی به خود بگیرد(به عنوان مثال به پهلو خوابیدن با زانوی خم شده). - تجویز کیسه یخ روی شکم طبق دستور. - تجویز ضد درد طبق دستور. <p>• در صورتی که اقدامات ذکر شده در تسکین مؤثر درد کافی نبود با پزشک مشورت کنید.</p>	

بيان مشكل	Problem Definition
<p>تهوع در ارتباط با تحریک مرکز استفراغ به دلیل :</p> <p>الف) تحریک راه های آوران احشایی ناشی از التهاب.</p> <p>ب) تحریک کورتکس مغزی ناشی از درد و استرس.</p>	
برآيندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
<p>مددجو تسکین تهوع و استفراغ را بر اساس شواهد زیر نشان خواهد داد :</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. بیان شفاهی از بین رفتن تهوع. ۲. فقدان استفراغ . 	

Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	<p>۱. مددجو را از نظر تهوع و استفراغ بررسی کنید.</p> <p>۲. اقدامات زیر را برای کاهش تهوع و استفراغ انجام دهید :</p> <ul style="list-style-type: none"> - اعمالی را برای کاهش درد شکمی انجام دهید. - اقداماتی را به منظور کاهش ترس و اضطراب انجام دهید. - مناظر و بوهای مضر و ناخوشایند را از محیط حذف کنید. - مددجو را تشویق کنید تا هنگام تهوع نفس عمیق و آهسته بکشد. - مددجو را تشویق کنید تا به آرامی تغییر وضعیت دهد (حرکات سریع می تواند باعث تحریک استفراغ شود). - بعد از هر بار استفراغ بهداشت دهانی را فراهم آورید. - در صورت لزوم تغذیه دهانی را محدود کنید. - در صورت تجویز پزشک ضد استفراغ تجویز نمایید. • اگر اقدامات بالا به منظور کنترل کردن تهوع و استفراغ موفق نبود موارد زیر را در نظر بگیرید: <ul style="list-style-type: none"> - با پزشک مشورت نمایید. - مددجو را برای قرار دادن لوله بینی- معده ای و برقراری ساکشن آن آماده کنید.

Problem Definition	بیان مشکل
	هیپرترمی به علت تحریک مرکز تنظیم کننده دما در هیپوتalamوس به وسیله تپ زاهای درون زا .
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	<p>هیپرترمی مددجو بر اساس شواهد زیر کنترل خواهد شد:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. درجه حرارت و رنگ معمولی پوست. ۲. میزان نبض بین ۶۰ تا ۱۰۰ ضربه در دقیقه. ۳. تعداد تنفس ۱۲-۲۰ در دقیقه.

توصیه های پرستاری	۴. درجه حرارت به سمت طبیعی برگرد.
Nursing Recommendations	
۱. علائم و نشانه هیپرترمی مانند پوست گرم و سرخ شده، تاکی کاردی، تاکی پنه و افزایش درجه حرارت.	را بررسی کنید:
۲. در صورت تشخیص پزشک به منظور کمک به کاهش تب داروهای ضد تب و داروهای ضد میکروبی به منظور از بین بردن فرآیند عفونی به بیمار بدھید.	
۳. در صورتی که درجه حرارت بالاتر از ۳۸ باقی ماند با پزشک مشورت کنید.	

بیان مشکل	Problem Definition
تشکیل آبse	
برآیندهایی مورد انتظار	Expected Outcomes
در مددجو بر اساس شواهد زیر آبse تشکیل نخواهد شد:	
- درجه حرارت ثابت و کمتر از ۳۸ درجه سانتی گراد.	
- عدم افزایش در درد شکمی یا حساسیت.	
- عدم افزایش بیشتر شمارش گلبول های سفید.	
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
۱. نشانه ها و علائم تشکیل آبse را بررسی کنید:	
- افزایش بیشتر درجه حرارت بالای ۳۸ درجه.	
- افزایش درد شکمی و حساسیت موضعی.	
- وجود توده قابل لمس در شکم.	
- شمارش گلبول های سفید (بیش از ۱۵۰۰۰ باید گزارش شود).	
اقدامات زیر را برای کاهش خطر سوراخ شدگی و تشکیل آبse انجام دهید:	
- اعمال زیر را برای جلوگیری از افزایش بیشتر فشار درون شکم انجام دهید:	
۱ - در صورت دستور تغذیه دهانی را منع کنید.	
۲ - طبق دستور لوله معده بگذارید و ساکشن نمایید.	

۳- انما تجویز نکنید.

۴- از تجویز داروهای ضد بیوست اجتناب کنید.

۵- از اعمال حرارت روی شکم خودداری کنید.

-اگر علائم و نشانه های تشکیل آیسه ایجاد شد:

۱. در صورتی که برنامه ریزی شده است، مددجو را برای مطالعات تشخیصی مهیا کنید (توموگرافی کامپیوتربی، اولتراسونوگرافی).

۲. ضد میکروب ها را طبق دستور تجویز کنید.

۳. مددجو را برای جراحی یا درناز زیر پوستی آبse آماده کنید.

بیان مشکل	Problem Definition
التهاب صفاق مربوط به آزاد شدن محتویات روده به درون حفره صفاقی.	التهاب صفاق مربوط به آزاد شدن محتویات روده به درون حفره صفاقی.
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
<ul style="list-style-type: none">بر اساس شواهد زیر در مددجو پریتونیت ایجاد نخواهد شد:<ul style="list-style-type: none">۱. درجه حرارت پایدار و کمتر از ۳۸ درجه سانتی گراد.۲. شکم نرم و غیر متورم.۳. عدم افزایش درد شکم و حساسیت، تهوع و استفراغ.۴. صداهای طبیعی روده.۵. علائم حیاتی ثابت.۶. عدم افزایش بیشتر در شمارش گلبول سفید خون.	<ul style="list-style-type: none">بر اساس شواهد زیر در مددجو پریتونیت ایجاد نخواهد شد:<ul style="list-style-type: none">۱. درجه حرارت پایدار و کمتر از ۳۸ درجه سانتی گراد.۲. شکم نرم و غیر متورم.۳. عدم افزایش درد شکم و حساسیت، تهوع و استفراغ.۴. صداهای طبیعی روده.۵. علائم حیاتی ثابت.۶. عدم افزایش بیشتر در شمارش گلبول سفید خون.
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
<p>علائم و نشانه های التهاب صفاق مانند افزایش درجه حرارت بالای ۳۸ درجه، اتساع و سفت شدن شکم، افزایش شدت درد شکمی، حساس شدن منطقه فشار داده شده، افزایش تهوع و استفراغ، کاهش یا فقدان صدahای روده ای، تاکیکاردنی، افزایش تعداد تنفس، کاهش فشار خون، افزایش در میزان WBC را بررسی کنید.</p> <p>- در صورتی که علائم و نشانه های التهاب صفاق به وجود آمد:</p> <ul style="list-style-type: none">۱. تغذیه دهانی را طبق دستور منع کنید.۲. به منظور کمک به جمع کردن و مرکز کردن محتویات گوارشی در حفره لگن خاصره تا اینکه در زیر دیافراگم جمع شوند، مددجو را در تخت در وضعیت نیمه نشسته قرار دهید.	<p>علائم و نشانه های التهاب صفاق مانند افزایش درجه حرارت بالای ۳۸ درجه، اتساع و سفت شدن شکم، افزایش شدت درد شکمی، حساس شدن منطقه فشار داده شده، افزایش تهوع و استفراغ، کاهش یا فقدان صدahای روده ای، تاکیکاردنی، افزایش تعداد تنفس، کاهش فشار خون، افزایش در میزان WBC را بررسی کنید.</p> <p>- در صورتی که علائم و نشانه های التهاب صفاق به وجود آمد:</p> <ul style="list-style-type: none">۱. تغذیه دهانی را طبق دستور منع کنید.۲. به منظور کمک به جمع کردن و مرکز کردن محتویات گوارشی در حفره لگن خاصره تا اینکه در زیر دیافراگم جمع شوند، مددجو را در تخت در وضعیت نیمه نشسته قرار دهید.

۳. در صورتی که طرح ریزی شده است، مددجو را برای آزمون های تشخیصی آماده کنید (رادیوگرافی شکمی، توموگرافی کامپیوتربی، اولتراسونوگرافی).

۴. لوله بینی- معده ای یا روده ای را طبق دستور وارد کنید و ساکشن را ادامه دهید.

۵. ضد میکروب ها را طبق دستور تجویز کنید.

۶. در صورت دستور پزشک به منظور جلوگیری یا درمان شوک، مایعات داخل وریدی و یا افزایش دهنده های حجم خون، تجویز کنید.

۷. در صورتی که برنامه ریزی شده باشد، مددجو را برای جراحی آماده کنید (آپاندکتومی با درناز و شستشوی صفاق).

راهنمای بالینی پرستاری مبتنی بر شواهد

مشکلات آنورکتال و هموروئید

Problem Definition	بیان مشکل
	اضطراب و ترس در ارتباط با نا آشنا بودن با محیط ، احتمال عود بیماری، علائم ظاهری بیماری، دیس پنه و تنگی نفس، درد شدید، ناتوانی در کنترل بیماری، تاثیر بیماری بر روش زندگی و ایفای نقش بیمار.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	کاهش اضطراب و ترس
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	۱- رفتارهای حمایتی و اینمی فرد را برای مقابله با اضطراب افزایش دهید. ۲- به حرف های مددجو خوب گوش دهید. ۳- برای مقابله با اضطراب بیمار را راهنمایی کنید. ۴- حمایت روحی بعمل بیاورید. ۵- مددجو را برای جلوگیری از صدمه به خود و دیگران کنترل کنید. ۶- گروه درمانی.

Problem Definition	بیان مشکل
	درد در ارتباط با دیلاتاسیون و ترومبوуз و یا پر خونی عروق هموروئید در ناحیه آنال و رکتال.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	کاهش درد.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	۱- علائم و نشانه های درد مثل بیان شفاہی، عدم تمایل به حرکت کردن، مالش شکم، بی قراری، افزایش سرعت ضربان قلب و فشار خون و را بررسی کنید. ۲- با استفاده از یک وسیله سنجش درد درک مددجو را از شدت درد بررسی کنید. ۳- الگوی درد مددجو را بررسی کنید مثلا: محل، کیفیت، شروع، مدت، عوامل تسریع کننده و تشدید کننده و تسکین دهنده و..... ۴- قبل از فعالیت هایی که ممکن است سبب درد شود از مسکن استفاده کنید. ۵- از بیمار بخواهید از نشستن به مدت طولانی اجتناب کند. ۶- اعمالی را برای افزایش استراحت به منظور کاهش خستگی و افزایش آستانه و تحمل درد انجام دهید. ۷- اعمالی را برای کاهش التهاب و تحرک زیاد روده به منظور کاهش درد و کرامپ شکم انجام دهید.

- ۸- برای تسکین درد از روش های غیر دارویی استفاده کنید مثل تغییر وضعیت، ورزش های شل کننده عضلات، آرام سازی محیط، فعالیت های تفریحی نظری تمایشی تلویزیون، مطالعه، صحبت با دیگران.
- ۹- به بیمار آموزش دهید که هنگام اجابت مزاج از زورزدن اجتناب نماید.

بیان مشکل	Problem Definition
افزایش درجه حرارت بدن (هیپرترمی) در ارتباط با تحریک مرکز تنظیم درجه حرارت بدن در هیپوتالاموس.	Expected Outcomes
تنظیم درجه حرارت بدن ، درمان تب.	Nursing Recommendations
۱- نشانه ها و علائم هیپرترمی مثل پوست گرم و قرمز ، تاکی کار دی، تاکی پنه و افزایش درجه حرارت را بررسی نمائید. ۲- ضد تب را بر اساس دستور پزشک تجویز نمائید. ۳- در صورتی که درجه حرارت بالاتر از ۳۸ باقی ماند پزشک را مطلع کنید. ۴- کنترل مایعات را انجام دهید. ۵- کنترل علائم حیاتی را انجام دهید. ۶- بیمار را حمام کنید.	

بیان مشکل	Problem Definition
بیوست در ارتباط با استفاده طولانی مدت از مسهل ها، سر کوب رفلکس دفع به دلیل عدم تمایل به استفاده از bed pan در تخت، کاهش حرکات روده به دلیل کاهش فعالیت، کاهش در یافت مایعات.	Expected Outcomes
بیمار در اجابت مزاج مشکلی نداشته باشد و دفع مدفوع صورت گیرد.	Nursing Recommendations
۱- رعایت رژیم غذایی. ۲- کاهش نفح. ۳- توصیه به خوابیدن بر روی شکم. ۴- اجرای مداخلات دارویی. ۵- مراقبت از استومی(در صورت وجود). ۶- کنترل درد. ۷- کنترل پرولاپس رکتال.	

- ۸- کنترل تمامیت پوستی.
- ۹- شست و شوی روده.
- ۱۰- ارتقا عملکرد روده ای.
- ۱۱- مصرف مایعات روزانه حداقل ۲/۵ لیتر.
- ۱۲- مراقبت از خود هنگام توالت رفتن.
- ۱۳- نظارت بر دارو و تغذیه .

بیان مشکل	Problem Definition
احتباس ادراری در رابطه با تجمع ادرار در کلیه و مثانه به علت قرار گیری طولانی مدت در پوزیشن خوابیده، تحریک اعصاب سمپاتیک به دلیل ترس و اضطراب، کاهش تون عضلات مثانه به دلیل دیستانسیون طولانی مثانه.	احتباس ادراری در کلیه و مثانه به علت قرار گیری طولانی مدت در پوزیشن خوابیده، تحریک اعصاب سمپاتیک به دلیل ترس و اضطراب، کاهش تون عضلات مثانه به دلیل دیستانسیون طولانی مثانه.
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
بیمار در دفع ادراری مشکلی ندارد.	برآیندهای مورد انتظار
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
۱- علائم و نشانه های احتباس ادراری را بررسی نمائید. ۲- پری مثانه یا ناراحتی فوق عانه، احتباس مثانه، دفع کمتر از جذب را گزارش نمائید. ۳- مدیریت مایعات. ۴- عادات دفع ادرار. ۵- کاستن اضطراب. ۶- افزایش آرامش. ۷- سوند گذاری ادراری و مراقبت از لوله ها.	۱- علائم و نشانه های احتباس ادراری را بررسی نمائید. ۲- پری مثانه یا ناراحتی فوق عانه، احتباس مثانه، دفع کمتر از جذب را گزارش نمائید. ۳- مدیریت مایعات. ۴- عادات دفع ادرار. ۵- کاستن اضطراب. ۶- افزایش آرامش. ۷- سوند گذاری ادراری و مراقبت از لوله ها.

راهنمای بالینی پرستاری مبتنی بر شواهد

سرطان مری

Problem Definition	بیان مشکل
	احتمال سوء تغذیه.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	- کنترل سوء تغذیه (کمبود پروتئین می‌تواند منجر به عوارض قلبی-عروقی و اختلال در ترمیم زخم شود و باعث افزایش ریسک عفونت شود لذا قبل از عمل جراحی با اندازه‌گیری آلبومین باید به این کمبود پی برد).
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	۱- آلبومین سرم را بررسی کنید. ۲- توجه داشته باشید که تغذیه اینترال بر پارنترال ارجح است. ۳- بهداشت کامل دهان و دندان را حفظ کنید. ۴- مصرف سیگار و مواد الکلی را قطع نمائید. ۵- وضعیت قلبی-عروقی و ریوی را بررسی نمائید. ۶- در صورت وجود تومور در ثلث میانی مری انجام برونکوسکوپی برای بررسی فیستول ازوفاگو-تراکیال ۷- به بیمار جهت کاهش اضطراب و افزایش همکاری در پروسیجرها توضیح دهید مثل: (۱) درناز بسته قفسه سینه (۲) ساکشن بینی-معده‌ای (۳) درمان وریدی (۴) لوله‌گذاری معده‌ای

مشکلات بعد از عمل جراحی

Problem Definition	بیان مشکل
	احتمال آسپیراسیون.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	پیشگیری از آسپیراسیون.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	۱- بیمار را قبل از هوشیاری کامل در وضعیت بک پهلو و بعد از آن در وضعیت نیمه نشسته یا نشسته قرار

دھید.

- ۲- عالیم و نشانه‌های آسپیراسیون ترشحات یا مواد غذایی و مایعات (مثل صدای رونکوس، صدای مات هنگام دق قفسه سینه، تاکیکاردي، تنفس‌های تندر، دیسپنه، سیانوز) را مورد ارزیابی قرار دھید.
- ۳- نتایج CXR و گزارش یافته‌های مربوط به انفیلتراسیون را کنترل کنید.
- ۴- دستگاه ساکشن را در کنار بیمار آماده نگهدارید و در صورت تجمع ترشحات در دهان ساکشن دهان و حلق و مراقبت از دهان را به عمل آورید.
- ۵- اقدامات لازم جهت پیشگیری از بروز استفراغ را به عمل آورید.
- ۶- در هنگام تغذیه از راه دهان ۱ الی ۴ ساعت بیمار را در وضعیت نیمه نشسته قرار دھید (مگر در موارد منع مثل سندروم دامپینگ).
- ۷- در صورت بروز علائم آسپیراسیون اقدامات زیر را انجام دھید:
- (a) ساکشن تراشه
 - (b) خبر کردن پزشک
 - (c) آماده کردن بیمار برای کنترل CXR
- ۸- در صورتیکه بیمار از راه لوله‌ای-معده ای تغذیه می‌شود به غذای او رنگ‌های غذایی اضافه کنید تا در صورت بروز آسپیراسیون به آسانی قابل مشاهده باشد.
- ۹- به بیمار تمریناتی را جهت افزایش قدرت جویدن آموزش دھید.
- ۱۰- در طول تغذیه تا جایی که امکان دارد تحریکات محیطی را کم کنید تا بیمار حواس خود را بر روی جویدن و بلع مرکز کند.
- ۱۱- وعده‌های غذایی را به مقدار کم و دفعات زیاد (۷ الی ۸ و عدد) در نظر بگیرید تا از خطر دیستانسیون شکم و برگشت محتویات معده کاسته شود.
- ۱۲- مدت زمان کافی را برای تغذیه در نظر بگیرید.
- ۱۳- از بیمار بخواهید در هنگام تغذیه از حرف زدن و خنیدن خودداری کند.
- ۱۴- به بیمار کمک کنید بعد از اتمام تغذیه به بهداشت دهان خود بپردازد.
- ۱۵- از ساکشن به جای فیزیوتراپی تنفسی استفاده کنید زیرا خطر آسپیراسیون وجود دارد.
- ۱۶- درجه حرارت را کنترل کنید زیرا افزایش آن نشانه‌نده آسپیراسیون و پنومونی متعاقب آن و یا ناشی مایع از محل آناستوموز مري به معده است.
- ۱۷- در بیمارانی که دارای سوند بینی-معده‌ای هستند در اولین فرصت قسمت بیرونی آن را علامت‌گذاري کرده و آن را فیکس کنید و در صورت کوچکترین جایگاهی به جراح اطلاع داده و هرگز نباید سوند را وارد کرد زیرا احتمال آسیب محل آناستوموز وجود دارد.
- ۱۸- در شروع تغذیه دهانی ابتدا با مقدار کمی آب و غذاهای پوره شروع کنید بیمار را تشویق به خوردن غذا و استفاده از غذاهای خانگی جهت تحریک آشتها نمائید.

- ۱۹- بیمار را جهت افزایش وعده‌های غذایی و کاهش حجم آن و پوزیشن مناسب جهت جلوگیری از سندروم دامپینگ مگر در موارد منع، تشویق نمائید.
- ۲۰- موارد زیر را به بیمارانی که دارای پروترز داخل مری هستند، در رابطه با خوردن غذا تا غذا داخل پروترز نماند، آموزش دهید:
- (a) جویدن غذا.
 - (b) نوشیدن مقدار کمی آب.
 - (c) حداقل ۲ ساعت در وضعیت نشسته باید قرار بگیرد.

Problem Definition	بیان مشکل
	عدم اگاهی بیمار در خصوص نحوه مصرف مواد غذایی پس از ترخیص.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	بیمار اطلاعات کافی در خصوص مراقبت از خود و مصرف مواد غذایی داشته باشد.
Nursing Recommendations	نوصیه‌های پرستاری
۱- در مورد خوردن غذا به آرامی در حجم کم و دفعات زیاد، آموزش دهید.	۱- در مورد عدم استفاده از غذاهای محرک، خیلی گرم، خیلی سرد و ادویه‌جات آموزش دهید.
۲- در مورد عدم اجتناب از الكل و سیگار آموزش دهید.	۳- در مورد نوشیدن آب حین غذا آموزش دهید.
۴- در مورد اجتناب از کنترل روزانه وزن جهت دریافت غذای روزانه را انجام دهید.	۵- در مورد عدم انتخواب را انجام دهید.
۶- در مورد نشستن حداقل به مدت ۱ الی ۴ ساعت بعد از صرف غذا آموزش دهید.	۷- در مورد عدم انتخواب سر تختخواب را انجام دهید.
۷- نحوه استفاده از دستگاه ساکشن برای پیشگیری از آسپیراسیون را آموزش دهید.	۸- در مورد عدم انتخواب سر تختخواب را انجام دهید.
۸- هنگام خواب سر تختخواب را ۲۰ الی ۲۰ سانتیمتر بالاتر قرار دهید.	۹- در مورد عدم انتخواب سر تختخواب را انجام دهید.
۹- آموزش دهید بدون تجویز پزشک از آنتی‌اسید استفاده نکند.	۱۰- در مورد عدم انتخواب سر تختخواب را انجام دهید.
۱۰- در مورد این حالت از بیمارستان مرخص می‌شوند آموزش دهید.	۱۱- در مورد این حالت از بیمارستان مرخص می‌شوند آموزش دهید.
۱۱- در مورد این حالت از بیمارستان مرخص می‌شوند آموزش دهید.	۱۲- در مورد این حالت از بیمارستان مرخص می‌شوند آموزش دهید.
۱۲- در مورد این حالت از بیمارستان مرخص می‌شوند آموزش دهید.	۱۳- در مورد این حالت از بیمارستان مرخص می‌شوند آموزش دهید.

مشکلات پس از اعمال جراحی

Problem Definition	بیان مشکل
	کاهش اشتها و وزن بدنبال سرطان معده.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	۱- برقراری وزن مناسب ۲- عدم وجود عوارض جراحی (شوک - خونریزی - عوارض ریوی - استئاتوره - سندروم دامپینگ - گاستریت و ازو فاژیت ناشی از برداشتن پیلوو و پس زدن صفرا) ۳- عدم کاهش ویتامین ب۱۲
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	۱. مداخلات پرستاری در ارتباط با تغذیه در بخش های دیگر نوشته شده است. مداخلات پرستاری پس از جراحی: ۱- بیمار پس از جراحی از مصرف مایعات به همراه غذا خودداری کند. ۲- وعده های غذایی با حجم کم و دفعات بیشتر به بیمار بدھید. ۳- ترکیب غذا خشک باشد. ۴- آموزش دهید که از مصرف غذاهای حاوی کربوهیدرات با مولکول کوچک(گلوكوز و ساکارز) اجتناب کند. ۵- مصرف چربی باید در حد تحمل باشد. ۶- اضافه کردن ویتامین ب۱۲ و آهن.

Problem Definition	بیان مشکل
	بیرون زدگی احشاء شکم از خلال جدار شکم یا کانال اینگوئینال.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	۱. عدم بیرون زدگی احشاء شکم از خلال جدار شکم یا کانال اینگوئینال. ۲. عدم درد و استفراغ.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	۱- جهت جلوگیری از تورم اسکروتوم از کیسه یخ ظرف ۴۸-۴۸ ساعت پس از جراحی استفاده کنید. ۲- انجام فعالیت بدنی را بمدت ۵-۷ روز من nou کنید. ۳- برداشتن اجسام سنگین را بمدت ۶-۴ هفته من nou کنید. ۴- وعده های غذایی با حجم کم و دفعات بیشتر تهیه کنید.

Problem Definition	بیان مشکل
	هیپرترمی به علت تحریک مرکز تنظیم کننده دما در هیپوتalamوس به وسیله تپ زاهای درون زا.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	<ul style="list-style-type: none"> • هیپرترمی مددجو بر اساس شواهد زیر کنترل خواهد شد : <ul style="list-style-type: none"> ١. درجه حرارت و رنگ معمولی پوست. ٢. میزان نبض بین ٦٠ تا ١٠٠ ضربه در دقیقه. ٣. تعداد تنفس ١٢-٢٠ در دقیقه. ٤. درجه حرارت به حد طبیعی برگردد.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	<ol style="list-style-type: none"> ١. علامت و نشانه هیپرترمی را بررسی نمائید شامل: <ul style="list-style-type: none"> - پوست گرم و سرخ شده. - تاکی کاردی، تاکی پنه. - افزایش درجه حرارت. ٢. در صورت تشخیص پزشک به منظور کمک به کاهش تپ داروهای زیر را تجویز کنید: <ul style="list-style-type: none"> - داروهای ضد تپ - داروهای ضد میکروبی به منظور از بین بردن فرآیند عفونی ٣. در صورتی که درجه حرارت بالاتر از ٣٨ باقی ماند با پزشک مشورت کنید.

Problem Definition	بیان مشکل
	بیوست در ارتباط با دریافت ناکافی فیر از رژیم غذایی و کاهش فعالیت.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	<ol style="list-style-type: none"> ١. حفظ یا برقراری یک الگوی منظم در دفع روده ای. ٢. اطمینان از دریافت کافی مایعات و غذاهای پرفیر. ٣. آموزش درمورد روشهای پیشگیری از بیوست. ٤. کاهش اضطراب در مورد الگوهای دفع روده ای. ٥. پیشگیری از عوارض.

Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
۱. درمورد شروع و مدت زمان بیوست، الگوهای گذشته و فعلی دفع، انتظار بیمار از یک دفع طبیعی روده ای و روش زندگی (به طور مثال سطح فعالیت و ورزش، شغل، نوع و مقدار غذا و مایع دریافتی و سطح تنیدگی) اطلاعات کسب کنید.	۱. درمورد شروع و مدت زمان بیوست، الگوهای گذشته و فعلی دفع، انتظار بیمار از یک دفع طبیعی روده ای و روش زندگی (به طور مثال سطح فعالیت و ورزش، شغل، نوع و مقدار غذا و مایع دریافتی و سطح تنیدگی) اطلاعات کسب کنید.
۲. تاریخچه بیماریهای داخلی و جراحی گذشته، داروهای مورد مصرف فعلی و مصرف ملینها و تنقیه را کسب کنید.	۲. تاریخچه بیماریهای داخلی و جراحی گذشته، داروهای مورد مصرف فعلی و مصرف ملینها و تنقیه را کسب کنید.
۳. از بیمار درمورد احساس پری و فشار در راست روده، درد شکم، زور زدن زیاد هنگام اجابت مزاج و دفع گاز سوال کنید.	۳. از بیمار درمورد احساس پری و فشار در راست روده، درد شکم، زور زدن زیاد هنگام اجابت مزاج و دفع گاز سوال کنید.
۴. رژیم غذایی پر فیبر را رعایت نماید.	۴. رژیم غذایی پر فیبر را رعایت نماید.
۵. خوابیدن بر روی شکم را توصیه کنید.	۵. خوابیدن بر روی شکم را توصیه کنید.
۶. مصرف مایعات روزانه حداقل ۲/۵ لیتر را توصیه کنید.	۶. مصرف مایعات روزانه حداقل ۲/۵ لیتر را توصیه کنید.
۷. بیمار را به تحرک بیشتر (در صورت عدم ممنوعیت) تشویق نماید.	۷. بیمار را به تحرک بیشتر (در صورت عدم ممنوعیت) تشویق نماید.
۵- بیمار را به ورزش منظم و انقباض و انبساط روده ای در تخت تشویق نماید.	۵- بیمار را به ورزش منظم و انقباض و انبساط روده ای در تخت تشویق نماید.
۶- دفع روده ای در ساعات خاصی از روز را آموزش دهید.	۶- دفع روده ای در ساعات خاصی از روز را آموزش دهید.
۷- استفاده از مسہل ها را آموزش دهید.	۷- استفاده از مسہل ها را آموزش دهید.

Problem Definition	بیان مشکل
اسهال در رابطه با استرس، اضطراب، تغذیه با لوله معدی، روده ای، التهاب یا سوء جذب روده ای، اعتیاد به الکل، آلودگی ها توکسین ها، رادیوتراپی.	اسهال در رابطه با استرس، اضطراب، تغذیه با لوله معدی، روده ای، التهاب یا سوء جذب روده ای، اعتیاد به الکل، آلودگی ها توکسین ها، رادیوتراپی.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
پرستار باید قادر باشد:	پرستار باید قادر باشد:
- اقدامات لازم در مورد اسهال و عوارض آن را انجام دهد.	- اقدامات لازم در مورد اسهال و عوارض آن را انجام دهد.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
۱. بررسی از نظر فاکتور های اصلی مثل سفت و سخت شدن مدفوع.	۱. بررسی از نظر فاکتور های اصلی مثل سفت و سخت شدن مدفوع.
۲. در صورت ضرورت، مددجو را ناشتا قرار دهید.	۲. در صورت ضرورت، مددجو را ناشتا قرار دهید.
۳. همکاری نمودن با پزشک برای شروع مایعات و تغذیه تا تحمل نمودن رژیم غذایی نرم و بتدریج معمولی.	۳. همکاری نمودن با پزشک برای شروع مایعات و تغذیه تا تحمل نمودن رژیم غذایی نرم و بتدریج معمولی.
۴. مددجو را به مصرف مواد غذایی حجیم کننده مدفوع مانند پسیلیوم در صورتی که اندیکاسیون داشته باشد تشویق نماید.	۴. مددجو را به مصرف مواد غذایی حجیم کننده مدفوع مانند پسیلیوم در صورتی که اندیکاسیون داشته باشد تشویق نماید.
۵. خودداری نمودن از مصرف مواد غذایی محرک مانند شیر، محصولات دارایی کافئین و سبزی و میوه های خام.	۵. خودداری نمودن از مصرف مواد غذایی محرک مانند شیر، محصولات دارایی کافئین و سبزی و میوه های خام.

۶. وزن روزانه مددجو را کنترل کنید (زمان، معیار، پوشش مددجو یکسان باشد).
۷. الگوهای دفعی معمول را بررسی کنید.
۸. الکترولیت‌های سرم را کنترل کنید.
۹. تشویق نمودن وی به ابراز موقعیت استرس زایی که علت اسهال شده است.
۱۰. پرینه مددجو را از نظر راش، قرمزی بررسی کنید.
۱۱. مراقبت از پوست پس از هر بار دفع.
۱۲. فراهم نمودن وسایل لازم برای دفع مددجو (توالت، لگن، و...) و حفظ خلوت.

Patient Education	آموزش به بیمار
	به مددجویان آموزش‌های ذیل را ارائه و به صورت کتابچه در اختیار آنها قرار دهید.
۱ - اصول بهداشت، احتیاط‌های کنترل عفونت و خطرات بالقوه بیماری عفونی برای خود و دیگرانو	
۲ - آموزش در مورد نیت، شستن، پختن و آماده کردن مواد غذایی و ذخیره آن.	
۳ - تشویق به پیگیری و مراجعه مجدد.	

Problem Definition	بیان مشکل
	بیوست در ارتباط مشکلات عملکردی، سایکولوژیکی، مصرف داروها، ا مشکلات مکانیکی (مثل آبسه و یا زخم آنال)، فیزیولوژیک
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	پرستار باید قادر باشد:
	- اقدامات لازم در مورد بیوست و عوارض آن را انجام دهد.
Nursing Recommendations	توصیه‌های پرستاری
	<ul style="list-style-type: none"> ○ عادات طبیعی دفع رودهای را بررسی کنید. ○ از نظر علائم و نشانه‌های بیوست (مثل کاهش یافتن حرکات رودهای، مدفع سخت، بی‌اشتهايی، نفخ و درد شکم، احساس پری و فشار در مقعد و شکم) بررسی کنید. بررسی صدای روده‌ای انجام شود و کاهش یافتن آن گزارش شود. ○ مددجو را تشویق کنید هرگاه احساس دفع دارد، به آن توجه نماید. ○ در هنگام دفع مددجو به وضعیت نشسته قرار داده شود و از توتالت یا توالت فرنگی استفاده شود مگر این‌که منوعیت داشته باشد. ○ در موقع دفع، مددجو تشویق به ریلکس شدن شود و خلوت آن فراهم شود. ○ برای دفع، یک زمان منظم قرار داده شود، معمولاً یک ساعت پس از غذا ترجیح دارد. ○ حداقل ۲۵۰۰ سی سی در روز مایعات بدھید مگر این‌که منع وجود داشته باشد.

- مددجو را به نوشیدن مایعات نرم (مثل چای، قهوه) پس از بیدار شدن از خواب تشویق کنید.
- مددجو به افزایش فعالیت در روز تشویق شود.
- در صورت نیاز به ضد درد ترجیحاً از داروهای ضد درد غیرنارکوتیک استفاده کنید.
- با تجویز پزشک، ملین و یا مسهلهای یا حبیم کننده‌های مدفع، لوبریکنیت‌ها و حرکت‌ها و یا داروهای اسموتیک و یا سالین دستور داده شده به مددجو داده شود.
- در صورت دستور انماروغنی یا تمیز کننده، آن را به اجرا درآورید.
- اگر علامت بیوست در طی ۳ روز وجود داشته باشد با پزشک در مورد سفت و سخت شدن مدفع و برداشتن آن توسط پزشک با توشه رکتال مشاوره کنید.
- علامت و نشانه‌های بیوست به مددجو آموزش داده شود و پس از ترخیص در صورت وجود آن علامت به مراقب بهدشتی گزارش شود.

Patient Education

آموزش به بیمار

- به مددجویان آموزش‌های ذیل را ارائه و به صورت کتابچه در اختیار آنها قرار دهید.
- ۱- تاکید بر حفظ رژیم غذایی پر فیبر، افزایش مصرف مایعات و برنامه ورزشی منظم.
 - ۲- داشتن زمان منظم برای دفع.
 - ۳- منع مصرف ملین.

راهنمای بالینی پرستاری مبتنی بر شواهد

تغذیه داخل روده‌ای

بیان مشکل	Problem Definition
اسهال در رابطه با تغییر در دریافت مواد غذایی، سوء جذب آلودگی مواد غذایی، ترکیبات مواد غذایی، آلودگی باکتریالی، استرس/ اضطراب.	اسهال در رابطه با تغییر در دریافت مواد غذایی، سوء جذب آلودگی مواد غذایی، ترکیبات مواد غذایی، آلودگی باکتریالی، استرس/ اضطراب.
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
پرستار باید قادر باشد:	پرستار باید قادر باشد:
- حجم غلظت و ترکیبات مواد غذایی آماده را به گونه‌ای تهیه کند که مددجو دچار اسهال نشود.	- حجم غلظت و ترکیبات مواد غذایی آماده را به گونه‌ای تهیه کند که مددجو دچار اسهال نشود.
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
۱. رنگ، بو، مقدار و تکرار دفع را در هر روز ثبت و گزارش کنید. ۲. هر ۸ ساعت جذب و دفع را پایش کنید. ۳. مدفوع را از نظر خون مخفی بررسی کنید. ۴. وزن مددجو را هر روز در ساعت و با لباس و با معیار معینی اندازه‌گیری کنید. ۵. علائم و نشانه‌های کم آبی (کاهش تورگور پوست، کاهش دفع ادار، افزایش وزن مخصوص ادرار و خشکی پوشش مخاطی) را بررسی کنید. ۶. نتایج آزمایش‌ها پایش شود و موارد غیر طبیعی گزارش شود. ۷. اثرات داروها، آنتی بیوتیک‌ها، سالمترین و سایر بلوک‌کننده سیتامین ۲، الگزیرهای الکترولیتی و آنتی اسیدها را از نظر عوارض جانبی مثل اسهال بررسی مجدد کنید. ۸. هر ۴ ساعت، تحمل مددجو نسبت به دریافت محلول‌ها بررسی شود. ۹. واکنش غیر طبیعی به محلول‌های دریافته مثل نفخ شکم، تأخیر در تخلیه معده، تهوع و استفراغ و کرامپ، را به پزشک گزارش کنید. ۱۰. هر ۴ ساعت صدای روده‌ای سمع شود و در صورت افزایش و یا کاهش صدای روده‌ای به پزشک گزارش شود. ۱۱. در صورتی که حجم باقیمانده در معده بیش از ۱۰۰ سی سی باشد، تغذیه لوله‌ای را ادامه ندهید و به پزشک گزارش کنید و ماده باقیمانده را به معده برگردانید. ۱۲. ازا نفوژیون سریع خودداری کنید. موارد زیر را اجرا کنید: الف- تغذیه با غلظت زیاد را در شروع به آهستگی بدھید و یا طبق دستور پزشک؛ ب- ریت را در صورت تحمل مددجو افزایش دهید؛	

- ج- جریان ریت پمپ اینترنال را تنظیم کنید.
- د- هر ۱ ساعت، درجه حرارت فرمولا را چک و ریت را کنترل کنید.
۱۳. از مصرف فرمولا با اسمولالیتی بالا و چربی زیاد خودداری کنید و در صورت تغییر فرمولا ابتدا با پزشک مشورت کنید.
۱۴. اقدامات لازم را در صورت عدم تحمل به لاکتوز انجام دهید همانند:
- کلیه محصولات لبنیاتی را از رژیم غذایی حذف کنید.
 - تماس با پزشک در مورد تغییر فرمولا ی مواد غذایی به صورت بدون لاکتوز.
۱۵. از آلوگی فرمولا به باکتری جلوگیری کنید.
۱۶. قبل از آماده کردن مواد غذایی دست خود را بشوئید.
۱۷. فرمولا را بیش از ۱۲-۸ ساعت در درجه حرارت محیط آویزان نکنید.
۱۸. فرمولای بیرون از یخچال را استفاده نکنید.
۱۹. روزانه سنت گاواظ را تعویض کنید.

بیان مشکل
خطر آسپیراسیون در ارتباط با کاهش سطح هوشیاری، کاهش رفلکس آغ زدن و سرفه، تأخیر در تخلیه معده ، جا به جا شدن لوله تغذیه ای
برآیندهای مورد انتظار :
پرستار باید قادر باشد: خطر آسپیراسیون را پیشگیری کند.
نوصیه های پرستاری
۱. از لوله معده مناسب استفاده کنید، لوله ای که اسنفکتر مری و رفلکس ها را کمتر از بین ببرد. ۱. هر ۴ ساعت مطمئن شوید که لوله معدی یا روده ای بطور صحیح در محل خود قرار دارد. در صورت نیاز عکسبرداری انجام شود تا از ثابت شدن محل اطمینان حاصل شود. ۲. در طول تغذیه و یک ساعت پس از تغذیه سرتخت در زاویه ۴۵-۳۰ درجه باشد. ۳. در هنگامی که سرتخت صاف می شود لوله تغذیه کلامپ شود. ۴. در صورت انجام تغذیه به طور مداوم، هر ۴ ساعت میزان محتویات درون معده اندازه گیری شود و در صورت تغذیه به صورت متناوب قبل از هر بار تغذیه میزان محتویات اندازه گیری شود. ۵. در صورتی که محتویات باقی مانده معده ۱۰۰ سی سی یا بیشتر باشد تغذیه صورت نگیرد و به پزشک گزارش شود. ۶. محتویات کشیده شده برای اندازه گیری را دوباره به درون لوله بفرستید تا از دست دادن شیره معده

و الکترولیت‌ها جلوگیری شود.

٧. مددجو را از نظر کرامپ، تهوع و نفخ شکم بررسی کنید.
٨. هر ٤ ساعت، ساعت صدای روده‌ای را سمع کنید.
٩. هر ٤ ساعت، درجه حرارت، نبض، فشار خون و تنفس را کنترل کنید.
١٠. هنگام تغذیه و یک ساعت پس از آن کاف تراکتوستومی و یا اندوتراکٹال تیوب را پر از هوا کنید.
١١. از نظر علائم و نشانه‌های آسپیراسیون مددجو را بررسی کنید و در صورت ایجاد آن به پزشک گزارش کنید. این علائم عبارتند از: کوتاهی تنفس، تب، سرفه، افزایش تعداد تنفس، تغییر رنگ محتویات آسپیره شده از تراشه، سیانوز، کاهش صدای تنفس، رال، رونکای.
١٢. موقع کشیدن لوله معدی، آن را شستشو داده و کلمپ کنید تا خطر آسپیراسیون در هنگام کشیدن لوله به حداقل برسد.

بیان مشکل	Problem Definition
اختلال در حجم مایعات در رابطه با ناکافی بودن مایعات دریافتی و از دست دادن مایعات در هنگام تغذیه با محلول با اسمولالیته بالا.	اختمال در حجم مایعات در رابطه با ناکافی بودن مایعات دریافتی و از دست دادن مایعات در هنگام تغذیه با محلول با اسمولالیته بالا.
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
پرستار باید قادر باشد:	تورگور و رنگ پوست و مخاط پوششی و وزن مناسب و وزن مخصوص ادرار مددجو را در حد طبیعی حفظ کند.
نوصیه‌های پرستاری	Nursing Recommendations
۱. هر ٨ ساعت علائم و نشانه‌های حجم مایعات را بررسی کنید.	۱. هر ٨ ساعت علائم و نشانه‌های حجم مایعات را بررسی کنید.
۲. موارد ذیل به پزشک اطلاع داده شود: تورگور ضعیف پوستی، کاهش دفع ادرار، مخاط پوششی خشک، از دست دادن وزن بیشتر از ٥/٥ کیلوگرم در هر روز، کاهش فشار خون، افزایش وزن مخصوص ادرار.	۲. موارد ذیل به پزشک اطلاع داده شود: تورگور ضعیف پوستی، کاهش دفع ادرار، مخاط پوششی خشک، از دست دادن وزن بیشتر از ٥/٥ کیلوگرم در هر روز، کاهش فشار خون، افزایش وزن مخصوص ادرار.
۳. هر ٨ ساعت جذب و دفع را اندازه‌گیری کنید.	۳. هر ٨ ساعت جذب و دفع را اندازه‌گیری کنید.
۴. مددجو را روزانه وزن کنید.	۴. مددجو را روزانه وزن کنید.
۵. در صورت تجویز، میزان دریافتی آب از طریق لوله تغذیه افزایش یابد و هر ٦-٤ ساعت به میزان ٣٠ تا ٥٠ سی سی آب داده شود.	۵. در صورت تجویز، میزان دریافتی آب از طریق لوله تغذیه افزایش یابد و هر ٦-٤ ساعت به میزان ٣٠ تا ٥٠ سی سی آب داده شود.
۶. وزن مخصوص ادرار را هر ٨ ساعت کنترل کنید.	۶. وزن مخصوص ادرار را هر ٨ ساعت کنترل کنید.
۷. ثبت وضعیت هوشیاری مددجو در ابتداء و هر ٤ ساعت بررسی شود و در صورت تغییر گزارش داده شود.	۷. ثبت وضعیت هوشیاری مددجو در ابتداء و هر ٤ ساعت بررسی شود و در صورت تغییر گزارش داده شود.
۸. در صورت داشتن تغذیه مداوم، هر یک ساعت کنترل کنید.	۸. در صورت داشتن تغذیه مداوم، هر یک ساعت کنترل کنید.

۹. از پمپ داخل روده‌ای برای تنظیم ریت تغذیه استفاده کنید.
 ۱۰. گلوکز ادرار و سرم هر ۶ ساعت و یا طبق دستور کنترل شود.

بیان مشکل
بیوست در ارتباط با ترکیبات مواد غذایی و ناکافی بودن دریافت مایعات و بی‌حرکتی.
برآیندهای مورد انتظار
پرستار باید قادر باشد: خطر بیوست را پیشگیری کند، با بررسی مددجو از نظر: - تغذیه لوله‌ای را تحمل کند و وزن متعادل داشته باشد. - هر روز مدفوع شکل گرفته و نرم دفع کند.
توصیه های پرستاری
۱. در صورت مجاز بودن از مایعات به میزان کافی استفاده کنید (بدون محدودیت). ۲. هر ۴-۶ ساعت به میزان ۳۰ تا ۵۰ سی سی آب از طریق لوله معده به صورت فلش داده شود. ۳. نرم کننده مدفوع تجویز شده را استفاده کنید. ۴. هر روز در صورت تجویز، آب میوه خالص ۶-۴ اونس داده شود. ۵. کنترل داروها و عوارض جانبی در صورتی که تجویز شده باشد. ۶. تشویق به فعالیت فیزیکی در محدوده طبیعی صورت گیرد. - کمک کردن برای حرکت دادن مددجو؛ - تغییر وضعیت دادن هر ۲ ساعت؛ - چک کردن مدفوع سفت و سخت؛ - دادن زمان کافی برای نشستن بر روی لگن؛ - محیط خلوت فراهم شود؛ - کنترل الگوی دفعی انجام شود.

راهنمای بالینی پرستاری مبتنی بر شواهد

بیوپسی کبد

بیان مشکل	Problem Definition
مشکلات قبل از بیوپسی.	
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
پرستار مراقبت قبل از بیوپسی را انجام دهد.	
نوصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
<ol style="list-style-type: none"> ۱. نوع و گروه خون مددجو مشخص شود. ۲. علائم حیاتی را کنترل کنید. ۳. وضعیت هوشیاری و توانایی همکاری را بررسی کنید. ۴. رویه کاری را به مددجو توضیح دهید. ۵. ضد درد یا سداتیو دستور داده شده را به مددجو بدهید. ۶. از نظر حساسیت نسبت به داروهای بی حسی موضعی مددجو را کنترل کنید. ۷. به مددجو آموزش دهید چگونه نفس خود را هنگام وارد کردن نیل نگه دارد. ۸. از نظر خونریزی و انعقاد و پروترومبین مددجو را کنترل کنید و در صورت مشاهده موارد غیر طبیعی به پژشك گزارش کنید. ۹. ۸ ساعت قبل از انجام بیوپسی مددجو ناشتا باشد. ۱۰. قبل از انجام پروسیجر مددجو ادرار خود را تخلیه کند. 	

بیان مشکل	Problem Definition
بررسی های پس از بیوپسی.	
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
<ul style="list-style-type: none"> - پرستار مراقبت پس از بیوپسی را انجام دهد. - خون ریزی داخل کبدی، داخل پریتوئن و پنوموتراکس را تشخیص دهد. 	
نوصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
<ol style="list-style-type: none"> ۱. هر ۱۵ دقیقه تا ۱ ساعت، سپس هر ۳۰ دقیقه تا ۲ ساعت و سپس هر ۴ ساعت یکبار علائم حیاتی را کنترل کنید. ۲. بکاربردن فشار در روی محل بیوپسی در ۱۵ دقیقه اول پس از انجام بیوپسی. ۳. تا ۲۴ ساعت مددجو به حالت خوابیده به پشت استراحت داشته باشد. ۴. وضعیت به پهلوی راست در ۶ ساعت اول برای حفظ فشار بر روی محل بیوپسی بکار رود. 	

۵. هر ۳۰ دقیقه تا ۲ ساعت محل بیوپسی از نظر خونریزی، تورم و یا درد شدید مشاهده شود.
۶. هموگلوبین و هماتوکریت را چک کنید.
۷. اگر درد در ناحیه اپی گاستر و یا به ناحیه کتف برسد، گزارش کنید.
۸. افزایش تعداد تنفس، درد شدید کتف و کاهش صدای تنفسی را به پزشک گزارش کنید.
۹. ویتامین K تجویز شده تزریق شود.
۱۰. کمک کردن به مددجو در خوردن غذا و هنگام انجام فعالیت‌ها در ۴۴ ساعت اول در صورت نیاز.

راهنمای بالینی پرستاری مبتنی بر شواهد

سیرورز

Problem Definition	بیان مشکل
	دربافت مواد غذایی کمتر از نیاز بدن در رابطه با نامناسب بودن رژیم غذایی، استفراغ و یا بی اشتهاي.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	پرستار قادر باشد: خطر دریافت مواد غذایی کمتر از نیاز بدن را پیشگیری کند، با بررسی مددجو از نظر: <ul style="list-style-type: none">- رژیم غذایی تجویز شده را تحمل کند.- تغییرات رژیم غذایی را توصیف کند.- وزن مناسب را بدست آورد.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	<ol style="list-style-type: none">۱. ناشتا قرار دادن مددجو در صورتی که اندیکاسیون داشته باشد.۲. در صورت نیاز از هیپرالیمانتسیون و ریدی تجویز شده استفاده کنید.۳. محیطی آرام برای استراحت وی فراهم کنید.۴. رژیم غذایی توصیه شده به مقدار کم و مکرر استفاده شود (چربی، پروتئین و کربوهیدرات با توجه به وضعیت بیمار می باشد).۵. میزان کالری لازم برای وی فراهم کنید.۶. جایگزین های نمک استفاده شود و دقت کنید که آنها دارای آمونیوم نباشند.۷. مددجو را به خوردن غذا تشویق کنید و قبل از غذا بهداشت دهان را رعایت کنید.۸. وزن روزانه و آسیت و ادم بررسی شود.

Problem Definition	بیان مشکل
	افزایش حجم مایعات در رابطه با افزایش دریافت مایعات و نمک و سوء تغذیه.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	پرستار باید قادر باشد از افزایش حجم مایعات پیشگیری کند. با بررسی مددجو از نظر: <ul style="list-style-type: none">- ثابت شدن علائم حیاتی.- جذب و دفع متعادل باشد.- ادم کاهش یافته و ورید ژوگولار مستع نباشد.- الکتروولیت ها در محدوده طبیعی باشد.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری

۱. بررسی وضعیت مایعات صورت گیرد (تورگور پوستی، رطوبت مخاط پوششی)
۲. متسع شدن وریدزوگولار و ادم را بررسی کنید
۳. مایعات و الکترولیت و ویتامین های تجویز شده، مصرف شود.
۴. جذب و دفع را اندازهگیری کنید.
۵. صدای ریوی هر ۴ ساعت از نظر ادم ریوی کنترل شود.
۶. به دفع مدفع و ادرار از نظر رنگ، تکرار و قوام توجه کنید.
۷. الکترولیت های ادرار و سرم را از نظر عدم تعادل سدیم و یا پتاسیم چک کنید.
۸. آلبومین های بدون نمک تجویز به مددجو داده شود.
۹. علائم حیاتی هر ۴ ساعت کنترل شود (از نظر تپ و دیس ریتمی و علائم نارسایی احتقانی قلب).
- وزن روزانه کنترل شود.
۱۰. بررسی از نظر اثرات و عوارض جانبی دیوریتاكها انجام شود.

Problem Definition	بیان مشکل
	خطر آسیب پوستی در رابطه با ادم، کم آبی، یرقان.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	<p>پرستار باید قادر باشد: آسیب پوستی را پیشگیری کند. با بررسی مددجو از نظر:</p> <ul style="list-style-type: none"> - روش های پیشگیری از آسیب پوستی را شرح دهد. - در فعالیت های مراقبت از خود شرکت کند. - سلامت پوست حفظ شود.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. بررسی پوست از نظر قرمزی، خارش و یرقان، انجام شود. ۲. برای پیشگیری از ایسکمی بافتی از تشک های با پوست گوسفند که فشار های متغیری دارند استفاده کنید. ۳. بطور مکرر مراقبت از پوست انجام شود. ۴. مراقبت از پوست اطراف پرینه پس از دفع ادرار و مدفع انجام شود. ۵. هر ۲ ساعت بیمار چرخانده شود و مراقبت از پشت انجام شود. ۶. ورزش های فعال و یا غیر فعال اندازها هر ۴ ساعت انجام شود.

Problem Definition	بیان مشکل
	الگوی تنفسی نامؤثر در رابطه با آسیت.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار

توصیه های پرستاری	پرستار قادر باشد: الگوی تنفسی نامؤثر را پیشگیری کند. با بررسی مددجو از نظر:
	- گازهای خونی در حد طبیعی باشد.
	- تنفس طبیعی باشد و صدای ریوی واضح باشد.
Nursing Recommendations	
	۱. سر در زاویه ۴ تا ۶۰ درجه بالا قرارداده شود.
	۲. هر ۴ ساعت به مددجو در حرکت کردن و انجام سرفه و هر نیم ساعت انجام تنفس عمیق، کمک کنید.
	۳. صدای ریوی را هر ۴ ساعت سمع کنید.
	۴. اکسیژن مورد نیاز دستور داده شده را وصل کنید.
	۵. گازهای خونی و پالس اکسی متري کنترل شده و علائم پنومونی و آتلکلتازی را بررسی کنید.
	۶. علائم هیپوکسی را کنترل کنید.

بیان مشکل	تغییر در سیستم حفاظتی و خونی در رابطه با اختلال در انعقاد خون یا خون ریزی ناشی از هیپرتانسیون پورتال.
برآیندهای مورد انتظار	مدددجو قادر باشد:
	- توانایی برای اجرای تغییرات مورد نیاز در فعالیت‌هایش را شرح دهد.
	- خون ریزی را کنترل کند.
توصیه های پرستاری	توصیه های پرستاری
	۱. علائم و نشانه‌های خون ریزی از پوشش مخاطی را چک کنید.
	۲. توصیه به استفاده از مسواک‌های نرم شود.
	۳. ناحیه تزریقات را از نظر خون ریزی طولانی مدت مشاهده کنید و پس از تزریق فشار زیادی در محل بیاورید و از سر سوزن کوچک استفاده کنید.
	۴. از اشیاء تیز و تیغ استفاده نکنید.
	۵. در هنگام دفع از زور زدن و یا فشار آوردن به بینی در فین کردن خودداری کنید.
	۶. از نرم کننده مدفوع توصیه شده استفاده کنید.
	۷. زمان پروترمین و INR و پلاکت را کنترل کنید.
	۸. در صورت تجویز ویتامین K و داروهای آنتی فیبرینولیتیک، اثرات و عوارض جانبی آن را بررسی کنید.
	۹. علائم خون ریزی را مشاهده کنید (افت فشار خون، افزایش نبض، هماتمز، ملنزا).

۱۰. علائم حایتی و هموگلوبین و هماتوکریت را کنترل کنید.
۱۱. در صورت خونریزی مددجو را برای آندوسکوپی آماده کنید.
۱۲. لوله معدی روده‌ای را کنترل نموده و هر ساعت میزان دفع شده را اندازه‌گیری کنید.
۱۳. مایعات پارنترال و یا ترانسفسوزیون را برقرار کنید.
۱۴. داروهای دستور داده شده مانند ویتامین K، وازوپرسین و نئومایسین را به بیمار بدھید و از مصرف آسپرین خودداری کنید.

Problem Definition	بنیان مشکل
	تغییرات فرآیند تفکر در رابطه با افزایش آمونیاک سرم و کمای کبدی.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	<p>مددجو قادر باشد:</p> <ul style="list-style-type: none"> - هوشیاری در حد طبیعی داشته باشد. - آگاهی به زمان، نام و مکان داشته باشد. - توانایی برای تمرکز داشتن و افزایش یافتن فعالیت‌های روزمره داشته باشد.
Nursing Recommendation	توصیه های پرستاری
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. تغییرات وضعیت هوشیاری (خوابآلودگی، گیجی و غیره) را چک کنید. ۲. وضعیت نورولژیک مددجو را کنترل کنید و کاهش توانایی حرکتی را گزارش کنید. ۳. داروهای نارکوتیک، سداتیو و ترانکولایزرهای، برای مددجو مصرف نشود. ۴. محیط اینمی را برای مددجو فراهم کنید. ۵. اوره سرم را کنترل کنید. ۶. حرکت‌های محیطی را کاهش دهید. ۷. اقدامات کاهش استرس را برای مددجو فراهم کنید.
Patient Education	اموزش به بیمار
	<p>به مددجویان آموزش‌های ذیل را ارائه و به صورت کتابچه در اختیار آنها قرار دهید.</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- رژیم غذایی از نظر چربی، کربوهیدرات، پروتئین، چربی، نمک. ۲- تکنیک کنترل استرس. ۳- توضیح در مورد الکل و ارتباط آن با سیروز. ۴- داروهای مورد مصرف، دوز، تنظیم، عوارض جانبی. ۵- اهمیت استراحت و ورزش و جلوگیری از عفونت. ۶- مراقبت از پوست. ۷- گزارش علائم خون‌ریزی (هماچوری، ملنا، نفخ شکم، ادم، تب، خون‌ریزی).

راهنمای بالینی پرستاری مبتنی بر شواهد

جراحی‌های کبد: مراقبت قبل از عمل

بیان مشکل	Problem Definition
مشکلات عمومی قبل از عمل	برآیندهای مورد انتظار
پرستار بتواند مراقبت قبل از عمل را انجام دهد.	Expected Outcomes
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
<ol style="list-style-type: none">۱. بررسی وضعیت قلبی، عروقی، تنفسی، معزی، علامت حیاتی و مشاهده بیرفان.۲. آمادگی روده‌ای دستور داده شده مثل انما (تنقیه)، آنتی بیوتیک خوراکی را اجراء نماید.۳. گذاردن یک لوله معده و کاتتر ادراری.۴. ویتامین K و یا ترانسفوزیون خون دستور داده شده را بدھید.۵. آموزش‌ها و توضیحات پزشک در مورد عمل جراحی و مراقبت پس از عمل را برای مددجو تکرار کنید.۶. فراهم کردن حمایت‌های عاطفی برای مددجو و خانواده‌اش.	<ul style="list-style-type: none">۱. بررسی وضعیت قلبی، عروقی، تنفسی، معزی، علامت حیاتی و مشاهده بیرفان.۲. آمادگی روده‌ای دستور داده شده مثل انما (تنقیه)، آنتی بیوتیک خوراکی را اجراء نماید.۳. گذاردن یک لوله معده و کاتتر ادراری.۴. ویتامین K و یا ترانسفوزیون خون دستور داده شده را بدھید.۵. آموزش‌ها و توضیحات پزشک در مورد عمل جراحی و مراقبت پس از عمل را برای مددجو تکرار کنید.۶. فراهم کردن حمایت‌های عاطفی برای مددجو و خانواده‌اش.

جراحی‌های کبد: مراقبت بعد از عمل

بیان مشکل	Problem Definition
مشکلات عمومی بعد از عمل	برآیندهای مورد انتظار
پرستار بتواند مراقبت بعد از عمل را انجام دهد.	Expected Outcomes
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
<ol style="list-style-type: none">۱. مددجو را از نظر تهوع، کاتترها، محل عمل و نوع درد و دیسپنے، مشخصات و مقدار ترشحات موجود در چپ تیوب و کیسه جمع‌آوری کننده ترشحات معده و کیسه ادراری و درناز محل زخم، تهوع، نفخ شکم، تاکی کاردي، تاکی پنه، کاهش صدای تنفسی و افزایش درجه حرارت، بررسی کنید.۲. تست‌های تشخیصی را بررسی کنید.	<ul style="list-style-type: none">۱. مددجو را از نظر تهوع، کاتترها، محل عمل و نوع درد و دیسپنے، مشخصات و مقدار ترشحات موجود در چپ تیوب و کیسه جمع‌آوری کننده ترشحات معده و کیسه ادراری و درناز محل زخم، تهوع، نفخ شکم، تاکی کاردي، تاکی پنه، کاهش صدای تنفسی و افزایش درجه حرارت، بررسی کنید.۲. تست‌های تشخیصی را بررسی کنید.

۳. عوارض پس از عمل جراحی شامل: عدم تعادل الکترولیت‌ها، کاهش آلبومین سرم، هیپوگلیسمی، آلتکاتازی، پنومونی، ایلئوس پارالتیک، خونریزی، شوک، آبسه شکمی، یرقان، کمای کبدی، عفونت رخم را بررسی کنید.

بیان مشکل	Problem Definition
الگوی تنفس نامؤثر در رابطه با پروسیجرهای تهاجمی، وجود چست تیوب و یا درد.	الگوی تنفس نامؤثر در رابطه با پروسیجرهای تهاجمی، وجود چست تیوب و یا درد.
برآیندهای د انتظار	Expected Outcomes
<ul style="list-style-type: none"> - تنفس طبیعی شود. - بیمار ابراز نماید تمرینات تنفسی و نیاز به ورزش‌های تنفسی را درک نموده است. 	<ul style="list-style-type: none"> - تنفس طبیعی شود. - بیمار ابراز نماید تمرینات تنفسی و نیاز به ورزش‌های تنفسی را درک نموده است.
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
<ol style="list-style-type: none"> ۱. سرتخت به میزان ۳۰ تا ۴۵ درجه بالا قرار داده شود. ۲. بررسی محل چست تیوب و اتصال آن به ساکشن متناوب و بررسی رنگ محتویات آسپیره شده هر ۴ ساعت انجام شود. ۳. هر ۲ ساعت سمع صدای ریوی را انجام دهید. ۴. هر نیم ساعت یکبار تنفس عمیق و هر دو ساعت سرفه و حرکات تنفسی را با کمک انجام دهید. قبل از انجام این کار از ضد درد دستور داده شده استفاده نمایید. ۵. هر ۸ ساعت پالس اکسی متري را در صورت کاربرد، کنترل کنید. 	<ol style="list-style-type: none"> ۱. سرتخت به میزان ۳۰ تا ۴۵ درجه بالا قرار داده شود. ۲. بررسی محل چست تیوب و اتصال آن به ساکشن متناوب و بررسی رنگ محتویات آسپیره شده هر ۴ ساعت انجام شود. ۳. هر ۲ ساعت سمع صدای ریوی را انجام دهید. ۴. هر نیم ساعت یکبار تنفس عمیق و هر دو ساعت سرفه و حرکات تنفسی را با کمک انجام دهید. قبل از انجام این کار از ضد درد دستور داده شده استفاده نمایید. ۵. هر ۸ ساعت پالس اکسی متري را در صورت کاربرد، کنترل کنید.

بیان مشکل	Problem Definition
خطر اختلال در حجم مایعات به دلیل از دست دادن مایعات در پی ناشتا بودن و یا ساکشن از لوله معدی	خطر اختلال در حجم مایعات به دلیل از دست دادن مایعات در پی ناشتا بودن و یا ساکشن از لوله معدی
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
<ul style="list-style-type: none"> - جذب و دفع متعادل باشد. - الکترولیت‌ها در حد طبیعی حفظ شود. - تورگورپوست طبیعی باشد. 	<ul style="list-style-type: none"> - جذب و دفع متعادل باشد. - الکترولیت‌ها در حد طبیعی حفظ شود. - تورگورپوست طبیعی باشد.
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
<ol style="list-style-type: none"> ۱. حفظ ناشتا بودن مددجو و بررسی وضعیت مایعات و تورگورپوستی و رطوبت مخاط پوششی و پرشدن کاپیلرها. ۲. مایعات پرنترال همراه با الکترولیت‌ها و یا آنتی بیوتیک لازم را برقرار کنید. ۳. لوله معده همراه با ساکشن با فشار کم متناوب و شستشوی آنرا کنترل کنید. ۴. هر ساعت دفع ادرار چک شده و اگر کمتر از ۳۰ سی سی در ساعت باشد گزارش کنید. ۵. هر ۸ ساعت جذب و دفع را کنترل کنید. 	<ol style="list-style-type: none"> ۱. حفظ ناشتا بودن مددجو و بررسی وضعیت مایعات و تورگورپوستی و رطوبت مخاط پوششی و پرشدن کاپیلرها. ۲. مایعات پرنترال همراه با الکترولیت‌ها و یا آنتی بیوتیک لازم را برقرار کنید. ۳. لوله معده همراه با ساکشن با فشار کم متناوب و شستشوی آنرا کنترل کنید. ۴. هر ساعت دفع ادرار چک شده و اگر کمتر از ۳۰ سی سی در ساعت باشد گزارش کنید. ۵. هر ۸ ساعت جذب و دفع را کنترل کنید.

۶. هر ساعت علائم حیاتی را چک کرده و پس از ثابت شدن هر ۴ ساعت کنترل کنید.
۷. بیمار را به حرکت دادن اندام تحتانی تشویق کنید.
۸. از جوراب‌های الاستیکی استفاده کنید.
۹. الکتروولیت‌های سرم، آلبومین و گلوکز را بررسی کنید و وضعیت مایعات و هماتوکریت را نیز چک کنید.
۱۰. صدای روده‌ای را هر ۸ ساعت سمع کنید.
۱۱. آدم محیطی بررسی شود و هر ۸ ساعت نبض پاهارا کنترل کنید.
۱۲. از نظر علائم هیپوگلیسمی (خواب آلودگی، تهوع، لرز و) بررسی کنید.
۱۳. هر ۴ ساعت وضعیت هوشیاری را بررسی کنید.

بیان مشکل
تغییر یافتن سیستم محافظتی در رابطه با پروفایل خونی غیر طبیعی و تغییر در فاکتورهای انعقادی .
برآیندهای مورد انتظار:
- پروفایل خونی در محدوده طبیعی باشد (هموگلوبین- هماتوکریت- انعقاد خون).
- خونریزی در محل تزریق و یا از محل زخم دیده نشود.
توصیه‌های پرستاری
۱. محل پانسمان و برش‌های جراحی را از نظر خونریزی و درناز هر ۲ ساعت چک کنید.
۲. علائم خونریزی (تاکی کاردی، هیپوتانسیون و سردی پوست) را کنترل کنید.
۳. بررسی خونریزی ناشی از کمبود ویتامین K انجام شود(در محل تزریقات، پوشش مخاطی).
۴. در موقع تزریق از سرسوزن کوچک استفاده کنید و پس از تزریق برای جلوگیری از خونریزی محل تزریق کاملاً فشار داده شود.
۵. هموگلوبین و هماتوکریت و زمان انعقاد را کنترل کنید.
۶. اثرات و عوارض تزریق ویتامین K را بررسی کنید.

بیان مشکل
درد در رابطه با مداخلات جراحی
برآیندهای مورد انتظار:
- مددجو ظاهري آرام و راحت داشته باشد.
توصیه‌های پرستاری
۱. سر در زاویه ۳۰-۴۵ درجه قرار داده شود و محیطی آرام و ساكت فراهم کنید.
۲. نوع و شدت و محل درد را براساس معیار درد بررسی کنید.

۳. در صورت نیاز، دارویی ضد درد مجاز داده شود.
۴. مکرراً تغییر پوزش داده شود.
۵. از اقدامات غیر دارویی کاهش درد استفاده کنید.
۶. به استفاده از الگوی فعالیت و استراحت متعادل تشویق کنید.

بیان مشکل	
Problem Definition	تغییرات تغذیه‌ای: دریافت مواد غذایی کمتر از نیاز بدن به دلیل ناشتا بودن و کاهش انرژی.
Expected Outcomes	برآیندهای مورد انتظار
	<ul style="list-style-type: none"> - وزن بیمار در حد متعادل و طبیعی باشد. - رژیم غذایی در حد تحمل و بدون مشکل به وی ارائه شود.
Nursing Recommendations	توصیه‌های پرستاری
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. همکاری نمودن با پزشک در برداشتن و یا کلمپ کردن لوله معده هنگامی که صدای رودهای برگشت. ۲. در ابتدا مقداری کم آب و یا مایعات به مدد جو داده شود و تحمل وی را کنترل کنید. ۳. پس از تحمل مایعات، تبدیل به رژیم غذایی نرم شده و مقدار چربی و پروتئین و کربوهیدرات آن بستگی به توانایی کبد برای متابولیزه مواد غذایی دارد. بنابراین با متخصص تغذیه تماس گرفته شود. ۴. جذب و دفع اندازه گیری شود. ۵. در صورتی که محدودیت نداشته باشد ۲۵۰۰ سی سی در روز مایعات مصرف کند. ۶. بهداشت دهان خصوصاً قبل از غذا رعایت شود. ۷. وزن روزانه کنترل شود.
آموزش به بیمار	
	<p>به مددجویان آموزش‌های ذیل را ارائه و به صورت کتابچه در اختیار آنها قرار دهید:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- رژیم غذایی. ۲- مراقبت از محل بخیه و نشانه‌های عفونت زخم و گزارش آن به پزشک. ۳- داروهای مورد مصرف، دوز، تنظیم، عوارض جانبی. ۴- تعادل بین استراحت و فعالیت روزمره. ۵- تشویق به استفاده از تکنیک دست شستن. ۶- گزارش علائم به پزشک (کاهش هوشیاری، لتارژی، درد و نفخ شکم، تب، یرقان، دیسپنه) ۷- تشویق به پیگیری و مراجعه مجدد.

راهنمای بالینی پرستاری مبتنی بر شواهد

هپاتیت ویروسی

بیان مشکل	Problem Definition
عدم تحمل فعالیت در رابطه با خستگی یا ضعف در رابطه با عفونت	عدم تحمل فعالیت در رابطه با خستگی یا ضعف در رابطه با عفونت
برآیندهای مورد انتظار	Expected Outcomes
پرستار بتواند: اقدامات لازم در مورد عدم تحمل فعالیت را انجام دهد.	برآیندهای مورد انتظار:
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
۱. استراحت نسبی در محیطی آرام برای مددجو فراهم کنید. ۲. به مددجو کمک کنید هر ۲ ساعت تغییر وضعیت دهد و تنفس عمیق هر نیم ساعت انجام دهد. ۳. سداتیو تجویز شده داده شود. ۴. فعالیت‌های انحراف افکار را اجرا کنید. ۵. ورزش‌های فعال و غیر فعال هر ۴ ساعت انجام دهد. ۶. برای دوره‌های استراحت برنامه‌ریزی شود و حرکت خود را در هنگامی که توان دارد انجام دهد به طرف عدم وابستگی تشویق شود.	۱. استراحت نسبی در محیطی آرام برای مددجو فراهم کنید. ۲. به مددجو کمک کنید هر ۲ ساعت تغییر وضعیت دهد و تنفس عمیق هر نیم ساعت انجام دهد. ۳. سداتیو تجویز شده داده شود. ۴. فعالیت‌های انحراف افکار را اجرا کنید. ۵. ورزش‌های فعال و غیر فعال هر ۴ ساعت انجام دهد. ۶. برای دوره‌های استراحت برنامه‌ریزی شود و حرکت خود را در هنگامی که توان دارد انجام دهد به طرف عدم وابستگی تشویق شود.

بیان مشکل	Problem Definition
دریافت مواد غذایی کمتر از نیاز بدن در رابطه با بی‌اشتهاایی، استفراغ، تغییر در جذب.	دریافت مواد غذایی کمتر از نیاز بدن در رابطه با بی‌اشتهاایی، استفراغ، تغییر در جذب.
برآیند مورد انتظار	Expected Outcomes
- مددجو وزن ایدهآل بدست آورد. - مددجو رژیم غذایی خود را تحمل کند.	- مددجو وزن ایدهآل بدست آورد. - مددجو رژیم غذایی خود را تحمل کند.
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
۱. با پزشک و متخصص تغذیه برای اجرایی رژیم غذایی نرم و کنترل دریافت پروتئین و چربی و کربوهیدرات‌ها همکاری کنید. ۲. رژیم غذایی به دفعات مکرر و با حجم کم بدهید. ۳. تشویق به دریافت مایعات ۲۵۰۰ سی در روز مگر اینکه کنتراندیکاسیون داشته باشد شامل آب میوه و ... ۴. اثرات و عوارض داروهایی دریافتی مثل آنتی اسید و ضد استفراغ را بررسی کنید. از دادن پروکلروپرازین و کلروپرومازین خودداری کنید.	۱. با پزشک و متخصص تغذیه برای اجرایی رژیم غذایی نرم و کنترل دریافت پروتئین و چربی و کربوهیدرات‌ها همکاری کنید. ۲. رژیم غذایی به دفعات مکرر و با حجم کم بدهید. ۳. تشویق به دریافت مایعات ۲۵۰۰ سی در روز مگر اینکه کنتراندیکاسیون داشته باشد شامل آب میوه و ... ۴. اثرات و عوارض داروهایی دریافتی مثل آنتی اسید و ضد استفراغ را بررسی کنید. از دادن پروکلروپرازین و کلروپرومازین خودداری کنید.

۵. وزن را روزانه کنترل کنید.   ۶. رعایت بهداشت دهان و دندان انجام شود.   ۷. گلوكز خون از نظر هپر و یا هیپوگلیسمی چک شود.

Problem Definition	بیان مشکل
نقص در حجم مایعات در رابطه با از دست دادن مایعات در پی استفراغ، تب، اسهال.	
Expected Outcomes	بر آیند مورد انتظار
<ul style="list-style-type: none"> - علائم حیاتی ثابت باشد. - تورگور پوستی نرمال باشد. - جذب و دفع متعادل باشد. 	
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
<ol style="list-style-type: none"> ۱. اگر مددجو استفراغ و تهوع دارد او را ناشتا نگه دارید. ۲. مایعات و الکتروولیت ها و ویتامین K با تجویز پزشک برقرار شود. ۳. از نظر کم آبی مددجو را چک کنید. ۴. جذب و دفع را هر ۸ ساعت چک کنید. ۵. رنگ مدفوع و ادرار و قواوم و تکرار آن را چک کنید. ۶. علائم حیاتی، الکتروولیت ها، هموگلوبین و هماتوکریت چک شود و موارد غیر طبیعی گزارش شود. 	

Problem Definition	بیان مشکل
تغییر در سیستم حفاظتی (ایمنی) در رابطه با غیر طبیعی شدن انعقاد خون.	
Expected Outcomes	بر آیند مورد انتظار
<ul style="list-style-type: none"> - خون ریزی نداشته و عدم وجود خون ریزی لثه و در محل تزریق و خون هم در مدفوع و ادرار نداشته باشد. - آزمایشات انعقاد خون طبیعی باشد. 	
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
<ol style="list-style-type: none"> ۱. بررسی از نظر خون ریزی انجام شود (مخاط پوششی، محل تزریق، استفراغ و مدفوع). ۲. آزمایشات انعقاد خون را کنترل کنید. ۳. در هنگام تزریق از سرسوزن کوچک استفاده کنید و پس از تزریق محل فشار داده شود. ۴. اثرات دریافت ویتامین K را بررسی کنید. 	

Problem Definition	بیان مشکل
	آسیب به پوست در رابطه با یرقان و خارش.
Expected Outcomes	بر آیند مورد انتظار
	<ul style="list-style-type: none"> - خارش کاهش یابد - مددجو در مراقبت از خود همکاری نماید.

Problem Definition	بیان مشکل
	عفونت در رابطه با سوء تغذیه و عدم کفايت سیستم دفاعی.
Expected Outcomes	بر آیند مورد انتظار
	<ul style="list-style-type: none"> - مددجو ادارک احتیاطات لازم را بیان کند. - درجه حرارت و تنفس طبیعی باشد.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. روش ایزو لاسیون بکار ببرید. ۲. احتیاطات لازم در مورد مواد دفعی و خون و مایعات صورت گیرد. ۳. اطمینان یابید که کلیه ملاقات کنندگان اقدامات حفاظتی در مقابل هپاتیت را انجام می دهند. ۴. درجه حرارت و صدای ای تنفسی را هر ۸-۴ کنترل کنید. ۵. ملاقاتی هارا محدود کنید. ۶. مایعات به حد کافی دریافت کند (۲۰۰۰ سی سی در روز). ۷. داروهای آنتی ویرال تجویز شده را مصرف کند.

Problem Definition	بیان مشکل
	اختلال در مفهوم از خود در رابطه با فرآیند بیماری، بستری شدن در پرستاری و ایزو لاسیون
Expected Outcomes	بر آیند مورد انتظار:

مددجو قادر باشد:

- اقدامات انطباقی را بکار ببرد.
- از فعالیت‌های انحراف فکر استفاده کند.

Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
-------------------------	-------------------

۱. تشویق به بیان کردن احساس ترس در هنگام برقراری ارتباط با دیگران.
۲. آموزش‌های لازم در مورد روند بیماری را داده بدھید.
۳. هدف از ایرولاسیون را برای وی بیان کنید.
۴. بررسی کردن برنامه‌های انطباقی با وضعیت موجود و اقدامات حمایتی را درک کنید.
۵. از قضاوت در مورد سبک زندگی خودداری کنید.

آموزش به بیمار

- به مددجویان آموزش‌های ذیل را ارائه و به صورت کتابچه در اختیار آنها قرار دهید.
- ۱ - اصول پیشگیری و نحوه انتقال بیماری به سایر اعضای خانواده.
 - ۲ - ویزیت‌های منظم حداقل تا یک سال بعد از تشخیص و خطر عود مجدد در هپاتیت B و C
 - ۳ - بیماری که از نظر آنتی ژن هپاتیت B مثبت باقی می‌ماند ناقل مزمن می‌باشند، بنابراین هیچ گاه نباید خون دهد.
 - ۴ - مصرف داروی اینترفرون آلفا و تزریق آن به بیمار و یا اعضای خانواده.
 - ۵ - تشویق به پیشگیری و مراجعه مجدد

راهنمای بالینی پرستاری مبتنی بر شواهد

انسداد کیسه صفراء (سنگ و عفونت)

بیان مشکل	Problem Definition
خطر کمبود حجم مایعات در رابطه با از دست دادن مایعات، وضعیت ناشتا بودن و ساکشن معده و استفراغ.	خطر کمبود حجم مایعات در رابطه با از دست دادن مایعات، وضعیت ناشتا بودن و ساکشن معده و استفراغ.
برآیند مورد انتظار:	Expected Outcomes
<ul style="list-style-type: none"> - علامم حیاتی ثابت باشد. - جذب و دفع متعادل باشد. - الکتروولیت‌ها در محدوده طبیعی باشد. - مایعات به حد کفايت باشد. 	<ul style="list-style-type: none"> - علامم حیاتی ثابت باشد. - جذب و دفع متعادل باشد. - الکتروولیت‌ها در محدوده طبیعی باشد. - مایعات به حد کفايت باشد.
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
<ol style="list-style-type: none"> ۱. مددجو ناشتا قرار داده شود و از نظر علامم کم‌آبی بررسی شود. ۲. علامم حیاتی را هر ۴ ساعت و در صورت نیاز چک کنید. ۳. مایعات پرنترال همراه با الکتروولیت‌ها و ویتامین K و آنتی بیوتیک به مددجو بدھید. ۴. لوله معده و ساکشن با فشار متناوب و شستشو با مقدار نرمال سالین تعیین شده (در صورت نیاز) و هر ۴ ساعت اسیدیته معده پایش شود. ۵. هر ۴ ساعت صداهای روده‌ای را سمع کنید. ۶. بهداشت دهان را (در صورت نیاز) اجرا کنید. ۷. لثه‌ها و محل تزریق را از نظر خون‌ریزی و انسداد صفراء‌ی بررسی کنید. ۸. هر ۸ ساعت جذب و دفع را اندازه‌گیری کنید (رنگ و قوام ادرار و مدفوع و محتویات معده نوشته شود). ۹. الکتروولیت‌های سرم را پایش کنید. ۱۰. مددجو را از نظر، یرقان، خارش، کاهش ویتامین کا و زمان پروتروبین مشاهده کنید. ۱۱. هر ۸ ساعت تورگور پوستی را پایش کنید. ۱۲. ضد استفراغ تجویز شده، داده شود. 	

بیان مشکل	Problem Definition
درد در رابطه با فرآیند بیماری، وجود سنگ و عفونت.	درد در رابطه با فرآیند بیماری، وجود سنگ و عفونت.
برآیند مورد انتظار:	Expected Outcomes
<ul style="list-style-type: none"> - کاهش درد گزارش شود. 	<ul style="list-style-type: none"> - کاهش درد گزارش شود.

<p>- ظاهر مددجو آرام باشد.</p>	
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. بررسی درد از نظر شدت و محل و مشخصات درد انجام شود (با استفاده از معیار درد). ۱. آنتی کلینرژیک و ضد درد تجویز شده داده شود. ۱. از مصرف مرفین خودداری کنید. ۲. مددجو را در وضعیت مناسب قرار دهید (سر را در زاویه ۴۵-۳۰ درجه قرار دهید) و تغییر وضعیت مکرر و به آرامی انجام شود. ۳. فعالیت های انحراف فکر و اقدامات کاهش درد انجام شود. ۴. مراقبت از پوست انجام شود.
Problem Definition	بیان مشکل
	دریافت مواد غذایی کمتر از نیاز بدن در رابطه استفراغ و کاهش دریافت مواد غذایی.
Expected Outcomes	برآیند مورد انتظار:
	<ul style="list-style-type: none"> - مددجو قادر باشد: - وزن مطلوب را بدست آورد. - رژیم غذایی را تحمیل کند.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. پس از برداشتن لوله معده رژیم غذایی مایعات صاف شده شروع شود و رژیم کم چربی باشد (طبق دستور پزشک). ۲. صدای روده ای را پایش کنید. ۳. آلبومین و ازت اوره سرم را پایش کنید. ۴. تشویق به دریافت مایعات ۲۵۰۰ سی سی در روز کنید مگر اینکه منع مصرف داشته باشد. ۵. عدم تحمل به رژیم غذایی را پایش کنید. ۶. در مورد رژیم غذایی مناسب صحبت کنید. ۷. محیطی آرام و بدون استرس در هنگام صرف غذا فراهم کنید و مددجو را به حرکت تشویق کنید. ۸. وزن روزانه را کنترل کنید.
اموزش به بیمار	
به مددجویان آموزش های ذیل را ارائه و به صورت کتابچه در اختیار آنها قرار دهید.	
<ol style="list-style-type: none"> ۱- گزارش علائم (تهوع، استفراغ، یرقان، خارش، ادرار تیره، خون ریزی از مخاطو خون در ادار، مدفعه بی رنگ). ۲- خودداری از مصرف غذاهای نفاخ و ادویه جات، کافئین، مواد غذایی محرک. 	

- ۳- مصرف رژیم غذایی بدون چربی و عدم مصرف بستنی، کره، شیر، غذاهای خشک شده چرب.
- ۴- داشتن وزن متعادل.
- ۵- اهمیت استرس زدایی.
- ۶- تشویق به پیگیری و مراجعه مجدد.

جراحی کیسه صفراء

بیان مشکل	Problem Definition
نامؤثر بودن الگوی تنفسی در رابطه با کاهش اکسپانسیون ریوی و درد.	
برآیند مورد انتظار:	Expected Outcomes
مدجو قادر باشد:	<ul style="list-style-type: none"> - توانایی حرکت کردن و سرفه و تنفس عمیق را نشان دهد. - از اسپیرومتری بطور صحیح استفاده کند. - صداهای تنفسی و نوع تنفس طبیعی باشد.
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
<ol style="list-style-type: none"> ۱. بررسی وضعیت تنفس انجام شود و از نظر وجود تنفس کم عمق و سریع مشاهده شود. ۲. صداهای ریوی را هر ۲ ساعت سمع کنید. ۳. هر ۲ تا ۴ ساعت یک بار اسپیرومتری تشویقی را انجام دهید. ۴. داروهای ضد درد تجویز شده را در هنگام حرکت و انجام حرکات تنفسی بدھید. ۵. به مددجو کمک کنید و به وی آموزش دهید هر ۲ ساعت سرفه نموده و حرکت کند و هر ساعت نیز تنفس عمیق انجام دهد. ۶. سر تخت را در زاویه ۲۰- ۳۰ درجه بالا قرار دهید. 	

بیان مشکل	Problem Definition
نقص در حجم مایعات در رابطه با ناشتا بودن و افزایش از دست دادن مایعات به دلیل وجود ساکشن معده.	
برآیند مورد انتظار:	Expected Outcomes
<ul style="list-style-type: none"> - جذب و دفع متعادل باشد. - علائم حیاتی ثابت باشد. - مایعات به حد کفایت استفاده کند و تورگور پوستی نرمال باشد. 	

توصیه های پرستاری

۱. بیمار را ناشتا حفظ کنید و از نظر کم آبی (تورگور ضعیف پوستی، خشکی مخاط، کاهش پرشدن مویرگی) پایش کنید.
۲. مایعات و الکترولیت ها و ویتامین K تجویز شده از طریق پرنترال داده شود.
۳. هر ۴ ساعت علائم حیاتی را پایش کنید.
۴. لوله معده با ساکشن فشار کم پایش شده و در صورت نیاز با مقدار نرمال سالین معین شستشو داده شود.
۵. جذب و دفع را هر ۸ ساعت کنترل کنید.
۶. لوله تی و سیستم درناز بسته آن اگر استفاده شده پایین شده و از نظر رنگ و مقدار مواد درناز شده هر ۸ ساعت گزارش شود. در صورتی که بیش از ۵۰۰ سی سی در روز میزان محتویات باشد به پزشک گزارش کنید.
۷. نمکهای صفرایی دستور داده شده را جایگزین کنید.
۸. الکترولیت های سرم، هموگلوبین و هماتوکریت و زمان پروتربین را کنترل کنید.
۹. مدفوع را از نظر رنگ و ادرار را از نظر وجود بیلیروبین چک کنید.
۱۰. وزن روزانه را در صورت نیاز اندازه گیری کنید.
۱۱. مددجو تشویق به حرکت کردن شود.

Problem Definition

بیان مشکل

آسیب پوستی در رابطه با درناز لوله، تغییر وضعیت تغذیه ای و پروسیجر های تهاجمی.

Expected Outcomes

برآیند مورد انتظار:

- زخم ها ببهود یابند.
- اطراف زخم سالم، خشک و تمیز باشد.

Nursing Recommendations

توصیه های پرستاری

۱. هر ۲ ساعت و سپس هر ۴ ساعت محل انسزیون را از نظر خونریزی و درناز چک کنید.
۲. در صورت نیاز پانسمان را تعویض کنید.
۳. در صورت درناز زیاد و یا خونریزی به پزشک اطلاع داده شود.
۴. انتهایی زخم دارای درناز را با کیسه استومی بپوشانید تا پانسمان استریل بماند و در صورت نیاز به راحتی تعویض شود.
۵. در صورت نیاز به تزریق، با سرسوزن کوچک انجام شود و پس از تزریق مدتی بر روی محل فشار وارد آورید.
۶. بهداشت دهان را رعایت کنید.

۷. هر ۲ ساعت بازبودن لوله تی را بررسی نموده و از نظر پیچ خورده‌گی در لوله آن را مشاهده کنید.
۸. هر ۲ ساعت تا ۴ ساعت پوست اطراف لوله تی را بررسی نموده و در صورت نیاز با آب و صابون آن را شسته و خشک کنید.
۹. در صورت نیاز از چسب مونتگمری استفاده کنید.
۱۰. پوست و صلبیه را از نظر وجود برقان و خارش مشاهده کنید.
۱۱. حواس مددجو را به فعالیت‌های دیگر پردازید.
۱۲. طبق دستور پزشک پس از صرف غذا، لوله تی را بیندید، مددجو را از نظر کرامپ و درد و نفخ مشاهده کنید. در صورت بروز هر یک از علائم، کلمپ را باز نموده و به پزشک اطلاع دهید.
۱۳. در صورت تحمل مددجو، وی را وادار به حرکت کنید.

اقدامات لازم در درمان با لوله تی:

۱. اتصال دادن لوله به سیستم درناز و قرار دادن آن در پایین‌تر از محل برش جراحی.
۲. با نوار چسب لوله ارتباط دهنده بسته شود و حرکت لوله تی آزاد باشد.
۳. بر روی لوله تی پد ۴*۴ قرار داده و آن را چسب بزنید.
۴. پوست اطراف لوله تی را بررسی نموده و آن جارا خشک و تمیز نگه دارید.
۵. هر ۸ ساعت مواد صفرایی دفع شده را اندازه‌گیری کنید و در صورتی که بیش از ۵۰۰ سی سی در روز باشد به پزشک گزارش کنید.
۶. هر ۸ ساعت صدای های شکمی را گوش کنید.
۷. مدفوع را از نظر مقدار، قوام و رنگ (سیاه شدن و یا خاکستری شدن) مشاهده کنید.
۸. پس از بستن لوله تی با پزشک همکاری نمائید و در صورت وجود درد شکم، نفخ، لرز و تب، تهوع، پس از بازکردن لوله تی، به پزشک اطلاع دهید.
۹. قبل و پس از صرف غذا، لوله تی را بیندید تا هضم غذا تسهیل شود.

Problem Definition	بیان مشکل
	درد در رابطه با مداخلات جراحی.
Expected Outcomes	برآیند مورد انتظار:
	<ul style="list-style-type: none"> - مددجو کاهش درد را بیان کند. - مددجو ظاهري آرام و بدون استرس داشته باشد.
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. موضع، نوع و شدت درد را با معیار درد بررسی نمائید. ۲. داروی ضد درد تجویز شده را در صورت نیاز بدھید و اثرات آن را بررسی کنید. ۳. محیط را آرام نگه دارید.

۴. بطور مکرر تغییر وضعیت به مددجو بدهید و ماساژ پشت را انجام دهید.

۵. روش‌های آلترناتیو ضد درد را توصیه کنید و فعالیت‌های انحراف افکار از درد را بکاربرید.

Patient Education

آموزش به بیمار

به مددجویان آموزش‌های ذیل را ارائه و به صورت کتابچه در اختیار آنها قرار دهید.

۱- رژیم غذایی.

۲- مراقبت از محل بخیه و لوله‌تی.

۳- داروهای مورد مصرف، دوز، تنظیم، عوارض جانبی.

۴- گزارش علامت‌نیل به پزشک (افزایش درد در محل اپی گاستر- ادرار تیره- مدفوع بی‌رنگ- یرقان)

۵- افزایش تدریجی فعالیت

۶- تشویق به پیگیری و مراجعه مجدد

راهنمای بالینی پرستاری مبتنی بر شواهد

اعمال جراحی لپاروسکوپی، لیزر آندوسکوپی، کوله سیستکتومی

بیان مشکل	Problem Definition
الگوی تنفسی نامؤثر در رابطه با کاهش اتساع ریوی و پرشدن شکم با دیاکسید کربن.	الگوی تنفسی نامؤثر در رابطه با کاهش اتساع ریوی و پرشدن شکم با دیاکسید کربن.
برآیند مورد انتظار:	Expected Outcomes
<ul style="list-style-type: none">- صداهای تنفس نرمال باشد.- تنفس عمیق را هر ۸ ساعت انجام دهد.	<ul style="list-style-type: none">- صداهای تنفس نرمال باشد.- تنفس عمیق را هر ۸ ساعت انجام دهد.
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
<ol style="list-style-type: none">۱. تازمانی که مددجو بتواند فعالیت مجدد داشته باشد، استراحت نسبی داشته باشد.۲. وضعیت مددجو را به حالت نیمه نشسته (به پهلوی چپ با خم کردن زانوی راست به طرف سینه و بازوی راست را خم کرد)۳. از نظر وضعیت تنفسی تا ۸ ساعت هر ۴ ساعت یکبار صداهای تنفسی و وضعیت آن را بررسی کنید.۴. به مددجو کمک دهید تا هر ۸ ساعت تنفس عمیق را انجام دهد.۵. هر ۲ ساعت از اسپیرومتری تشویقی استفاده کنید.۶. ۳ تا ۴ ساعت پس از عمل با کمک حرکت کند.	<ol style="list-style-type: none">۱. تازمانی که مددجو بتواند فعالیت مجدد داشته باشد، استراحت نسبی داشته باشد.۲. وضعیت مددجو را به حالت نیمه نشسته (به پهلوی چپ با خم کردن زانوی راست به طرف سینه و بازوی راست را خم کرد)۳. از نظر وضعیت تنفسی تا ۸ ساعت هر ۴ ساعت یکبار صداهای تنفسی و وضعیت آن را بررسی کنید.۴. به مددجو کمک دهید تا هر ۸ ساعت تنفس عمیق را انجام دهد.۵. هر ۲ ساعت از اسپیرومتری تشویقی استفاده کنید.۶. ۳ تا ۴ ساعت پس از عمل با کمک حرکت کند.

بیان مشکل	Problem Definition
نقص در حجم مایعات در رابطه با از دست دادن مایعات ناشی از ناشتا بودن، تهوع و استفراغ.	نقص در حجم مایعات در رابطه با از دست دادن مایعات ناشی از ناشتا بودن، تهوع و استفراغ.
برآیند مورد انتظار :	Expected Outcomes
<ul style="list-style-type: none">- علائم حیاتی ثابت باشد.- جذب و دفع متعادل باشد.- تورگور پوستی طبیعی باشد.- مددجو رژیم غذایی را تحمل کند.	<ul style="list-style-type: none">- علائم حیاتی ثابت باشد.- جذب و دفع متعادل باشد.- تورگور پوستی طبیعی باشد.- مددجو رژیم غذایی را تحمل کند.
توصیه های پرستاری	Nursing Recommendations
<ol style="list-style-type: none">۱. هر ۴ ساعت علائم حیاتی را کنترل کنید.۲. از نظر علائم کم آبی چک کنید.۳. وقتی تهوع کاهش یافت، لوله معده برداشته شود.۴. وقتی مددجو تحمل نمود مایعات صاف شده بدون گاز برای وی شروع شود و رژیم کم کم به رژیم قبل از	<ol style="list-style-type: none">۱. هر ۴ ساعت علائم حیاتی را کنترل کنید.۲. از نظر علائم کم آبی چک کنید.۳. وقتی تهوع کاهش یافت، لوله معده برداشته شود.۴. وقتی مددجو تحمل نمود مایعات صاف شده بدون گاز برای وی شروع شود و رژیم کم کم به رژیم قبل از

عمل تبدیل شود.

۵. در صورت عدم کنتراندیکاسیون، تشویق به خوردن مایعات کنید.

۶. هر ۸ ساعت جذب و دفع جمع زده شود.

۷. وقتی جذب و دفع متعادل شد، سوند ادراری برداشته شود.

Problem Definition

بیان مشکل

درد در رابطه با انجام پروسیجر.

Expected Outcomes

برآیند مورد انتظار:

- کاهش درد و یا عدم آن گزارش شود.

- مددجو آرام باشد.

Nursing Recommendations

توصیه های پرستاری

۱. محل، شدت و مشخصات درد را با استفاده از معیار درد بررسی کنید.

۲. اثرات ضد درد تجویز شده را بررسی کنید.

۳. در صورت وجود درد و شدت یافتن آن به پزشک گزارش کنید.

Problem Definition

بیان مشکل

تغییر در سیستم محافظتی در رابطه با غیر طبیعی شدن پروفایل خونی به تبع خونریزی.

Expected Outcomes

برآیند مورد انتظار:

پرستار قادر باشد:

تغییر در سیستم محافظتی را کنترل کند.

Nursing Recommendations

توصیه های پرستاری

۱. پانسمان از نظر خون و محتویات درناز شده پایش شود و در صورت نیاز تعویض گردد.

۲. شکم از نظر درد شدید و یا متسع شدن بررسی شود.

۳. علائم حیاتی هر ۴ ساعت کنترل شود.

Patient Education

آموزش به بیمار

به مددجویان آموزش های ذیل را ارائه و به صورت کتابچه در اختیار آنها قرار دهید.

۱- رژیم غذایی و دریافت مایعات.

۲- مراقبت از محل برش.

۳- اهمیت دوره های استراحت در بین فعالیتها.

۴- گزارش علائم به پزشک (قرمزی و ادم و درناز زخم، اتساع شکم، تهوع و استفراغ، درد شدید)

۵- عدم برداشتن اجسام سنگین بیش از ۱۰ پوند.

راهنمای بالینی پرستاری مبتنی بر شواهد

پانکراتیت حاد و مزمن

بیان مشکل
نقص در حجم مایعات در رابطه با از دست دادن مایعات به طور غیر طبیعی در پی استفراغ، تب، و یا آسپیراسیون
برآیند مورد انتظار:
<ul style="list-style-type: none">- علائم حیاتی ثابت شود.- الکتروولیت‌ها در محدوده طبیعی باشد.- تورگورپوستی در حد طبیعی باشد.- جذب و دفع به حالت تعادل باشد.
توصیه های پرستاری
<ol style="list-style-type: none">۱. در وضعیت ناشتا قرار داده شود و وضعیت مایعات بررسی شود: تورگور پوست، وضعیت مخاط پوششی و رطوبت آن، پرشدن کامپله‌ها.۲. اگر اندیکاسیون داشته باشد، مایعات و الکتروولیت‌ها، ویتامین‌ها، آلبومین و آنتی بیوتیک از طریق پرنترال برقرار شود.۳. کنترل کردن لوله معدی – روده‌ای و ساکشن مناسب با فشار کم و شستشوی آن با مقدار نرمال سالین تعیین شده و اندازه‌گیری دفع محتویات معده هر ۴ ساعت و چک اسیدیته آن.۴. صدای روده‌ای و شکم را هر ۴ ساعت سمع کنید.۵. از نظر نفخ شکم، استفراغ و کاهش صدای روده‌ای پس از برداشتن لوله معدی – روده‌ای مشاهده کنید.۶. علائم حیاتی را هر ۴-۲ ساعت کنترل کنید. پالس اپیکال را چک کنید.۷. گاز‌های خون شریانی و پالس اکسی متري و کاتتر سوان گنز را کنترل کنید.۸. هر ساعت دفع ادراری بررسی شود و دفع ادرار کمتر از ۳۰ سی سی در ساعت به پزشک گزارش شود.۹. هر ۸ ساعت جذب و دفع جمع بسته شود.۱۰. از نظر عدم تعادل کلسیم و الکتروولیت‌ها و گلوکز و عملکرد کبدی و پروترومیبن کنترل کنید.۱۱. ادم محیطی را بررسی کنید.۱۲. تشویق به حرکت کردن مددجو هر ۱ ساعت و استفاده از جوراب واریس.

Problem Definition	بیان مشکل
	خطر عفونت در رابطه با ناکافی بودن دفاع اولیه، عدم تعادل تغذیه‌ای.
Expected Outcomes	برآیند مورد انتظار:
	<ul style="list-style-type: none"> - مددجو تپ نداشته باشد. - صدای تنفسی طبیعی باشد. - پوست، تمیز و خشک حفظ شود. - ادرار بدون عفونت باشد.
Nursing Recommendations	نوصیه های پرستاری
	<ol style="list-style-type: none"> ۱. در صورت نیاز آنتی بیوتیک دستور داده شده مصرف شود. ۲. مددجو را به تغییر وضعیت مکرر تشویق کنید. ۳. وضعیت تنفسی از نظر صدای ریوی، سرفه، خلط، تنفس کم عمق، تجمع مایعات کنترل شود. ۴. پاسman به روش استریل تعویض شود و زخم را از نظر علائم عفونت (قرمزی) حساسیت، افزایش ترشحات) کنترل کنید. ۵. لوله‌ها و درن‌ها و کاترها و لاین‌های وریدی به روش آسپتیک تعویض شوند. ۶. شستن دست‌ها با روش صحیح قبل از انجام هر کاری برای مددجو. ۷. کمک و آموزش به مددجو که هر ۲ ساعت جایجا شود و سرفه کند و تنفس عمیق هر نیم ساعت و انجام اسپیرومتری تشویقی هر ۲ ساعت صورت گیرد. ۸. هر ۲ تا ۴ ساعت بهداشت دهان و پوست انجام شود. پوست را از نظر قرمزی و یا شکسته شدن پوست مشاهده کنید. ۹. علائم یرقان مشاهده شود، پوست، ادرار بررسی شود. ۱۰. افزایش درجه حرارت را کنترل کنید (درجه حرارت بیشتر از $38/2$ درجه سانتی‌گراد). ۱۱. ادرار را از نظر عفونت کنترل کنید. ۱۲. در صورت نیاز آنتی بیوتیک دستور داده شده را مصرف کنید. ۱۳. تشویق به تغییر وضعیت بهطور مکرر.

Problem Definition	بیان مشکل
	درد در رابطه با انسداد مجرای پانکراس و صفراء.
Expected Outcomes	برآیند مورد انتظار:
	<ul style="list-style-type: none"> - ابراز نماید دردش کاهش یافته است. - آرامش و راحتی در ظاهر فرد مشاهده شود.

توصیه های پرستاری	
Nursing Recommendations	
۱. محیط آرامی برای مددجو فراهم کنید.	
۲. نوع و شدت و محل درد را بررسی کنید و از معیار برای اندازه‌گیری درد استفاده کنید.	
۳. اثرات دارویی ضد درد را اندازه‌گیری کنید.	
۴. از مصرف مرفین خودداری کنید و از مپریدین با دوز مکرر و کم استفاده کنید.	
۵. روش‌های آلترناتیو ضد درد، تنفس عمیق، آرام سازی، تصویر سازی (افکار مثبت) آموزش داده شود.	
۶. تغییر وضعیت مکرر داده شود.	
۷. تمرینات ورزشی هر ۴ ساعت (ورزش‌های فعل و اندام‌های مختلف) انجام شود.	
۸. هنگامی که اجازه داده شد مددجو را با کمک حرکت دهید.	
۹. داروهای آنتی اسید و سایمپتیدین تجویز شده را مصرف کنید.	

بیان مشکل	
Problem Definition	
تغییرات تغذیه‌ای کمتر از نیاز بدن در رابطه با بی اشتہایی، استفراغ و یا کاهش آنژیمهای گوارشی.	
برآیند مورد انتظار:	
Expected Outcomes	
- مددجو قادر باشد رژیم غذایی متعادل را تحمل کند.	
- ادرار و مدفوع در حد متعادل باشد.	
- وزن مددجو در حد متعادل باشد.	
Nursing Recommendations	توصیه های پرستاری
۱- صدای روده‌ای را کنترل کنید.	
۲- با پزشک، متخصص تغذیه همکاری کنید و در هنگامی که مددجو تحمل کند رژیم غذایی از مایع به نرم و پرپروتئین و پرکالری و کم چربی یا رژیم دیابتی به مقدار کم و در وعده‌های متعدد بدھید.	
۳- در صورت تجویز و جایگزین مواد صفراء و پانکراس، از خوردن این مواد غذایی با غذاها و مایعات گرم خودداری شود.	
۴- از مصرف چای، قهوه و محرک‌ها و مواد غذایی تولید کننده گاز خودداری شود.	
۵- از نظر تحمل به مواد غذایی مددجو را کنترل کنید.	
۶- اقدامات مراقبتی از نظر بهداشت دهان قبل و پس از غذا را فراهم کنید.	
۷- در صورت تجویز انسولین، آنتی اسیدها و آنتی کلی نرژیک‌ها، از نظر عوارض جانبی و اثرات آن بررسی شوند.	
۸- وزن مددجو را روزانه کنترل کنید.	
۹- مدفوع را از نظر قوام، رنگ، مقدار و تکرار کنترل کنید.	
۱۰- قند ادرار و استون آن بررسی شود.	

Patient Education

آموزش به بیمار

به مددجویان آموزش های ذیل را ارائه و به صورت کتابچه در اختیار آنها قرار دهد:

- ۱- رژیم غذایی مصرف الكل و ارتباط آن با پانکراتیت.
- ۲- دیابت، انسولین درمانی و تست خون و علائم و عوارض بیماری.
- ۳- داروهای مورد مصرف، دوز، تنظیم، عوارض جانبی.
- ۴- تشویق به پیگیری و مراجعه مجدد.

منابع

- Eaden, J. A. Mayberry, J . F. (2002). Guidelines for screening and surveillance of asymptomatic colorectal cancer in patients with inflammatory bowel disease . www.gutjnl.com.
- Tucker, M.S. Caanobbio ,M.M. Paquette,V.E. Wells, F,M. (2000). Patient care standards : Collaborative Planning & Nursing Intervention . St . Louis: Mosby.
- WPCT Bowel Care Guidelines. BOWEL CARE GUIDELINES (ADULT) . June 2007.
- Wanke, C. A. (2008). Patient information: Acute diarrhea in adults . www. Acg.gi.org/patient/ gihealth/diarrhea.asp
- Ulrich ,S . P. & Canale, S. W. (2005). Nursing Care planning Guides for Adults in Acute , Extended and Home Care Settings . 6 Ed . St .Louis: Elsevier Saunders.
Prevention of constipation in the older adult population: Summary of recommendations . . Nursing Best Practice Guideline.
www.rnao.org/bestpracticesOM
- http://www.hc-sc.gc.ca/fniah-spnia/pubs/services/_nursing-infirm/2001_ped_guide/chap_12a-eng.ph

National Collaborating Centre for Acute Care. Nutrition support in adults: Oral nutrition support, enteral tube feeding and parenteral nutrition. London (UK): National Institute for Health and Clinical Excellence; 2005 Nov. 451 p. [384 references]

- Scottish Intercollegiate Guidelines Network (SIGN). Management of acute upper and lower gastrointestinal bleeding. A national clinical guideline. Edinburgh (Scotland): Scottish Intercollegiate Guidelines Network (SIGN); 2008 Sep. 57 p. (SIGN publication; no. 105). [194 references]
- Smeltzer, S. C, Bare, B. G. Brunner, L.S & Suddarths,D.s. (2008). Textbook of Medical-Surgical Nursing. 11th. Philadelphia: Lippincott.
- بروونر و سودارت «پرستاری داخلی - جراحی درد ، الکتروولیت ، شوک ، سرطان ، مراقبت پایان عمر ». ژیلا عابد سعیدی و دیگران (مترجمین) ، تهران . انتشارات سالمی ، ۱۳۸۳
- راهنمای برنامه مراقبتهاي پرستاري اولريچ، ترجمه نيره براheimi و دیگران ، ناشر گلبان ، ۱۳۸۴
- - لاکمن، درسنامه پرستاري بيماريهاي داخلی جراحی I ، ترجمه آتش زاده ، فروزان و دیگران انتشارات آبيث. ۱۳۸۴